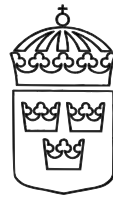

Regeringens proposition

2011/12:162

En ny lag om beredskapslagring av olja

Prop.
2011/12:162

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 14 juni 2012

Fredrik Reinfeldt

Annie Lööf
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till en ny lag om beredskapslagring av olja som ska ersätta lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol. Genom förslaget genomförs rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter.

Enligt förslaget ska Sverige ha ett beredskapslager som motsvarar antingen 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemsk konsumtion av råolja eller petroleumprodukter beroende på vilken mängd som är störst. Sveriges beredskapslager ska bestå av lagringsbränslen, dvs. ett eller flera av de bränslen som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik. Regeringen föreslås få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka bränslen som ska vara lagringsbränslen.

Det föreslås att beredskapslagret ska hållas av ekonomiska aktörer som importerar och förbrukar eller säljer lagringsbränslen i landet. Vidare föreslås att storleken på det lager som en lagringsskyldig ekonomisk aktör ska hålla bestäms varje år på grundval av hur mycket av varje lagringsbränsle som denne har sålt och förbrukat under föregående år (referensåret).

I lagförslaget finns även bestämmelser om när beredskapslagret får användas och om hur lagren ska förvaras så att de alltid är tillgängliga.

Statens energimyndighet ska pröva frågor om beredskapslagring av olja. Det är dock regeringen som ska besluta om användning av lager vid en försörjningskris.

Lagen föreslås träda i kraft den 30 december 2012.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om beredskapslagring av olja.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	11
2.3	Förslag till lag om ändring i elberedskapslagen (1997:288).....	12
2.4	Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281).....	13
3	Ärendet och dess beredning.....	14
4	Allmänt om Sveriges beredskapslagring och genomgång av det nya direktivet.....	14
4.1	Allmänt om Sveriges beredskapslagring.....	14
4.2	Nuvarande lag om beredskapslagring av olja och kol.....	15
4.3	Genomgång av rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilagrar av råolja och/eller petroleumprodukter.....	16
5	Sveriges beredskapslager.....	25
5.1	Storlek och sammansättning på Sveriges beredskapslager.....	25
5.2	Sveriges beredskapslager ska hållas av ekonomiska aktörer.....	30
5.3	Lagringsskyldighet och sammansättning av den lagringsskyldiges lager.....	32
5.4	Lagerhållning av annan än den lagringsskyldige och lagring utanför landet.....	37
5.5	Förvaring av lager och underrättelseskyldighet vid konkurs m.m.	38
5.6	Register över beredskapslager och statistiska sammanställningar.....	41
5.7	Användning av beredskapslager och beredskapsplan.....	44
5.8	Tillsyn.....	47
5.9	Avgifter och tillsynsverktyg.....	49
5.10	Överklagande.....	52
5.11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	53
6	Konsekvenser.....	53
7	Författningskommentar.....	59
7.1	Förslag till lag om beredskapslagring av olja.....	59
7.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	66
7.3	Förslag till lag om ändring i elberedskapslagen (1997:288).....	67
7.4	Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281).....	67
Bilaga 1	Sammanfattning av Energimyndighetens rapport.....	68
Bilaga 2	Rapportens lagförslag.....	73

Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser.....	82	Prop. 2011/12:162
Bilaga 4	Promemorians lagförslag	83	
Bilaga 5	Rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 december 2009	89	
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag.....	104	
Bilaga 7	Lagrådets yttrande.....	113	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 juni 2012.....	116	
	Rättsdatablad.....	117	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2011/12:162

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om beredskapslagring av olja,
2. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
3. lag om ändring i elberedskapslagen (1997:288),
4. lag om ändring i tullagen (2000:1281).

2.1 Förslag till lag om beredskapslagring av olja

Härigenom föreskrivs¹ följande

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § För att trygga tillgången till olja vid allvarliga försörjningsavbrott ska Sverige ha beredskapslager enligt denna lag.

2 § I denna lag betyder

allvarligt försörjningsavbrott: kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till Europeiska unionen eller till en medlemsstat vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller inte,

beredskapslager: lager av sådana energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik² som medlemsstaterna i Europeiska unionen är skyldiga att ha enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter³ och enligt avtal om ett internationellt energiprogram av den 18 november 1974,

inhemsk konsumtion: totala mängder energiprodukter, beräknade enligt bilaga II till rådets direktiv 2009/119/EG, som levererats inom landet både för energiändamål och för andra ändamål och som omfattar leveranser till omvandlingssektorn, industrin, transporter, hushåll och andra sektorer för slutkonsumtion inklusive energisektorns egen konsumtion med undantag för bränsle som krävs för raffinering,

kommersiella lager: sådana lager av energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 som hålls av ekonomiska aktörer och som inte omfattas av kraven i rådets direktiv 2009/119/EG,

lagringsbränslen: ett eller flera av de bränslen som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008,

lagringsår: perioden från och med 1 april ett år till och med 31 mars påföljande år,

referensår: det kalenderår som föregår ett lagringsår,

tillsynsmyndighet: den myndighet som regeringen utser enligt 8 kap.

1 §.

¹ Jfr rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter (EUT L 265, 9.10.2009, s. 9, Celex 32009L0119).

² EUT L 304, 14.11.2008, s. 1 (Celex 32008R1099).

³ Rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter (EUT L 265, 9.10.2009, s. 9, Celex 32009L0119).

2 kap. Sveriges beredskapslager

1 § Sverige ska under varje lagringsår ha ett beredskapslager som motsvarar minst antingen 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemsk konsumtion under referensåret beroende på vilken mängd som är störst.

Beredskapslagret ska bestå av lagringsbränslen och råolja. Råolja får dock endast ingå med den mängd som lagras efter tillstånd enligt 3 kap. 2 § första stycket. Råolja får aldrig utgöra mer än två tredjedelar av beredskapslagret.

Tillsynsmyndigheten prövar frågor om Sveriges beredskapslager.

2 § Sveriges beredskapslager ska hållas av

1. dem som är skyldiga att hålla lager enligt 3 kap. 1 §, och
2. statliga förvaltningsmyndigheter i de fall regeringen har beslutat att dessa ska hålla lager.

3 kap. Lagringsskyldighet

1 § Lagringsskyldig är den som under ett referensår har

1. importerat råolja eller lagringsbränslen till landet och sålt eller förbrukat lagringsbränslen i landet, eller
2. köpt lagringsbränslen av någon som är lagringsskyldig enligt 1 och sålt minst 50 000 kubikmeter lagringsbränslen i landet.

2 § Lagringsskyldighet ska fullgöras med sådana lagringsbränslen som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret. Tillstånd får dock ges för att fullgöra lagringsskyldigheten med andra lagringsbränslen eller med råolja.

Lagringsskyldigheten ska fullgöras med lagringsbränslen som den lagringsskyldige äger. Om den lagringsskyldige har uppdragit åt någon annan att hålla lager enligt 4 kap. 1 § får dock lagringsskyldigheten fullgöras med lagringsbränslen som den som håller lagret äger.

3 § Lagringsskyldighetens omfattning ska bestämmas på grundval av den mängd av varje lagringsbränsle som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret.

4 § Tillsynsmyndigheten prövar frågor om lagringsskyldighet enligt detta kapitel.

Beslut om lagringsskyldighet ska fattas för varje lagringsår. Ett beslut om lagringsskyldighet får ändras under pågående lagringsår om det är nödvändigt för storleken på Sveriges beredskapslager.

5 § Den som är lagringsskyldig enligt denna lag ska, på begäran av tillsynsmyndigheten, lämna de uppgifter som behövs för att frågor om lagringsskyldighet ska kunna prövas.

4 kap. Lagerhållning av någon annan än den som är lagringsskyldig och lagring utanför landet

Prop. 2011/12:162

1 § Lagerhållning inom eller utanför landet får utföras av någon annan än den lagringsskyldige om den som är lagringsskyldig och den som ska utföra lagringen har tillstånd till det. Tillstånd krävs även för att den som är lagringsskyldig ska få hålla egna lager utanför landet.

2 § Tillsynsmyndigheten prövar frågor enligt detta kapitel.

5 kap. Förvaring av lager samt underrättelseskyldighet vid konkurs m.m.

1 § Lagring enligt denna lag ska ske på ett sätt som är tillfredsställande från beredskaps- och kontrollsynpunkt. Lagren ska alltid vara tillgängliga och lokaliserade på ett sådant sätt att de kan nå slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som kan lindra de leveransproblem som kan ha uppstått vid ett allvarligt försörjningsavbrott.

2 § Om ett lager som hålls enligt denna lag helt eller delvis blir föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av ett bolag som är försatt i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer, ska den som är lagringsskyldig eller den som utför lagring åt någon annan omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten.

När tillsynsmyndigheten har underrättats om en situation som anges i första stycket ska myndigheten utreda hur Sveriges beredskapslager påverkas av åtgärderna och säkerställa att storleken på det beredskapslager som Sverige är skyldig att ha enligt 2 kap. 1 § upprätthålls.

6 kap. Register över lager och statistiska sammanställningar

1 § Tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de lager som ska hållas enligt denna lag.

2 § Tillsynsmyndigheten ska varje månad upprätta statistiska sammanställningar över de lager som hålls enligt denna lag och över kommersiella lager som finns i landet. Sammanställningarna ska överlämnas till Europeiska kommissionen.

I den statistiska sammanställningen över lager som hålls enligt denna lag får hela eller delar av lager inte finnas med om dessa är föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer.

3 § Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt någon annan enligt 4 kap. 1 § ska före utgången av varje månad lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om faktiska lagernivåer vid utgången av föregående månad samt om eventuella brister i lager under månaden i förhållande till fastställd lagringsskyldighet och övriga uppgifter som myndigheten begär.

Vid lagring utanför landet enligt 4 kap. 1 § ska uppgifter enligt första stycket lämnas till tillsynsmyndigheten i det land där lagringen sker. Prop. 2011/12:162

7 kap. Användning av beredskapslager

1 § Regeringen får besluta att ett lager som hålls enligt denna lag ska användas helt eller delvis om

1. Internationella energiorganet (IEA) har beslutat att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom att lager ska tas i bruk eller andra kompletterande åtgärder ska vidtas och detta beslut påverkar en eller flera medlemsstater,

2. Europeiska kommissionen har konstaterat att det finns ett allvarligt försörjningsavbrott och har lämnat tillstånd till att lagret i fråga används,

3. det rör sig om en första insats i ett brådskande fall, eller

4. det rör sig om en lokal kris.

Europeiska kommissionen ska omedelbart informeras om beslut enligt första stycket.

2 § Tillsynsmyndigheten ska upprätta en beredskapsplan för hur Sveriges beredskapslager ska användas vid allvarliga försörjningsavbrott och om hur en begränsning av förbrukning av lagringsbränslen ska genomföras vid sådana avbrott.

3 § När ett lager som hålls enligt denna lag har använts ska det återställas till den storlek och sammansättning som har beslutats för det aktuella lagringsåret.

8 kap. Tillsyn och avgifter m.m.

Tillsyn

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. Myndigheten ska även utöva tillsyn över de beredskapslager som hålls inom landet på uppdrag av en lagringsskyldig i en annan medlemsstat i Europeiska unionen enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter.

2 § Den som är eller har varit lagringsskyldig eller den som utför eller har utfört lagerhållning åt någon annan enligt 4 kap. ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

Den som är eller har varit lagringsskyldig eller den som utför eller har utfört lagerhållning åt någon annan enligt 4 kap. ska på tillsynsmyndighetens begäran låta myndigheten få tillträde till anläggningar samt lokaler och områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning som myndigheten behöver för tillsynen.

Polismyndighet ska på begäran lämna den hjälp som behövs för sådant tillträde. En sådan begäran får göras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan vidtas utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

3 § Europeiska kommissionen har rätt att på begäran få uppgifter och tillträde till anläggningar samt lokaler och områden enligt vad som anges i 2 §.

Skyldighet att spara uppgifter

4 § Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt någon annan enligt 4 kap. 1 § ska spara uppgifter om lager som hålls enligt denna lag i fem år från utgången av det lagringsår som uppgifterna avser.

Föreläggande

5 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att

1. den uppgiftsskyldighet som följer av 3 kap. 5 § eller 6 kap. 3 § ska fullgöras,

2. den som är lagringsskyldig ska hålla de lager som beslutats,

3. ett lager ska förvaras och hållas tillgängligt på sätt som avses i 5 kap. 1 §, eller

4. lagen i övrigt ska följas.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Återkallelse av tillstånd

6 § Ett tillstånd enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre är uppfyllda.

Lagringsavgift och förseningsavgift

7 § En lagringsavgift ska tas ut av en lagringsskyldig som inte håller lager i den omfattning som har beslutats.

Lagringsavgiftens storlek ska beräknas per dag och motsvara kapitalkostnaden för den mängd bränsle som bristen i lagret uppgår till, med ett kostnadstillägg på högst 1 000 procent av kapitalkostnaden.

En lagringsavgift får sättas ned eller efterskänkas om det finns synnerliga skäl.

8 § En förseningsavgift på 10 000 kronor ska tas ut av den som är lagringsskyldig enligt denna lag om sådana uppgifter som avses i 3 kap. 5 § eller i 6 kap. 3 § inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom föreskriven tid.

En andra förseningsavgift på 25 000 kronor ska tas ut om uppgifterna inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom sju arbetsdagar från det

att en underrättelse om att en förseningsavgift har tagits ut har sänts till den som är lagringskyldig.

En förseningsavgift får sättas ned eller efterskänkas om det finns synnerliga skäl.

Indrivning

9 § Om en lagringsavgift eller en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppmaning ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

9 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen får meddela föreskrifter om lagringsbränslen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om tillsyn, lagringsavgift och förseningsavgift.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkning av Sveriges beredskapslager,
2. lagringsskyldighet samt om undantag och befrielse från lagringskyldighet,
3. förutsättningar för tillstånd enligt 3 kap. 2 § och 4 kap. 1 §,
4. förvaring av lager och om underrättelseskyldighet enligt 5 kap. 2 §,
5. register över lager som hålls enligt denna lag och om statistiska sammanställningar, och
6. beredskapsplan, användning och återställande av lager som hålls enligt denna lag.

10 kap. Överklagande

1 § Beslut om lagringsskyldighet enligt 3 kap. 4 §, beslut om tillstånd enligt 3 kap. 2 § och 4 kap. 1 §, beslut om föreläggande som har förenats med vite enligt 8 kap. 5 §, beslut om återkallelse av tillstånd enligt 8 kap. 6 §, om lagringsavgift enligt 8 kap. 7 § och om förseningsavgift enligt 8 kap. 8 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

2 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

3 § Ett beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen gäller omedelbart om något annat inte har angetts i beslutet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 december 2012 då lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol ska upphöra att gälla.

2. Lagringsåret som har inletts den 1 juli 2012 ska avslutas den 31 mars 2013.

3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för det lagringsår som har inletts den 1 juli 2012.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §¹

En upplagshavare som avser att flytta bränsle enligt 3 a kap. 2 § ska ställa säkerhet för betalning av den skatt som kan påföras upplagshavaren i Sverige eller ett annat EU-land vid flyttningen av bränslet.

Säkerheten ska ställas hos Skatteverket innan flyttning påbörjas och uppgå till ett belopp som motsvarar den skatt som i medeltal belöper på de bränslen som upplagshavaren flyttar under ett dygn. Vid beräkningen av medeltalet ska hänsyn endast tas till de dygn under ett år då flyttningar av bränsle enligt 3 a kap. 2 § sker. Ställd säkerhet får tas i anspråk om påförd skatt inte betalas i rätt tid. Har en upplagshavare påförts skatt i ett annat EU-land får säkerheten tas i anspråk om skattefordran är befogad och skatten inte har betalats i rätt tid.

Upplagshavare ska även ställa säkerhet för betalning av skatt för sådana lagerbrister som avses i 5 kap. 1 § 1 c. Säkerheten ska uppgå till ett belopp som motsvarar tio procent av skatten på de bränslen som upplagshavaren i medeltal förvarar i skatteupplaget under ett år. Ställd säkerhet får tas i anspråk om påförd skatt inte betalas i rätt tid.

Vid beräkning av säkerhetsbelopp enligt tredje stycket får bortses från bränslen som beredskapslagras enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol.

Vid beräkning av säkerhetsbelopp enligt tredje stycket får bortses från bränslen som beredskapslagras enligt lagen (2012:xxx) om beredskapslagring av olja.

Denna lag träder i kraft den 30 december 2012.

¹ Senaste lydelse 2011:287.

Härigenom föreskrivs att 2 och 10 §§ elberedskapslagen (1997:288) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Beredskapslagring av bränsle som används för elproduktion omfattas av lagen endast i fråga om rätt till ersättning enligt 10 §. Särskilda bestämmelser rörande beredskapslagring finns i lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol.

Bestämmelser om tillträdesbegränsning finns i skyddslagen (2010:305) och i säkerhets-skyddslagen (1996:627).

Lydelse enligt prop. 2011/12:89

Föreslagen lydelse

2 §¹

Beredskapslagring av bränsle som används för elproduktion omfattas av lagen endast i fråga om rätt till ersättning enligt 10 §. Särskilda bestämmelser om beredskapslagring finns i lagen (2012:xxx) om beredskapslagring av olja.

I skyddslagen (2010:305) och i säkerhetsskyddslagen (1996:627) finns bestämmelser om tillträdesbegränsning.

Föreslagen lydelse

10 §

Ersättning lämnas för kostnader för beredskapsåtgärder som vidtas efter beslut enligt 5 §.

Ersättning lämnas dock inte för

1. merkostnader som avses i 11 §, eller
2. kostnader för upprättande av risk- och sårbarhetsanalys avseende säkerheten i den egna verksamheten eller för uppgiftslämnande och planering av egna uppgifter inom totalförsvaret.

Ersättning lämnas även för kostnader för sådan beredskapslagring för krigssituationer som ålagts innehavare av elproducerande anläggningar enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol.

Ersättning för kostnader för beredskapsåtgärder beslutas av elberedskapsmyndigheten. Ersättningen ska betalas ut efter det att åtgärden genomförts. Ersättningen får dock betalas ut i förskott, om det finns särskilda skäl för det.

Denna lag träder i kraft den 30 december 2012.

¹ Senaste lydelse 2010:312.

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 6 § tullagen (2000:1281) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

6 §¹

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transportstyrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, *Statens energimyndighet*, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transportstyrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Denna lag träder i kraft den 30 december 2012.

¹ Senaste lydelse 2011:613.

Med anledning av rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter¹ (direktivet) fick Statens energimyndighet (Energimyndigheten) i uppdrag att lämna förslag till ny reglering av beredskapslagring av oljeprodukter. I uppdraget ingick att föreslå en ny lag om beredskapslagring av olja i syfte att ersätta den gällande lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol. Uppdraget skulle genomföras i samråd med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Transportstyrelsen samt petroleumbranschen.

Energimyndigheten redovisade uppdraget till regeringen den 23 december 2010 genom rapporten *Förslag till ny lag om beredskapslagring av olja m.m.* (dnr N2010/2607/E). En sammanfattning av rapporten finns i *bilaga 1*. Rapportens lagförslag finns i *bilaga 2*. Rapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2010/2607/E).

Näringsdepartementet har vidareutvecklat Energimyndighetens förslag i promemorian *En ny lag om beredskapslagring av olja*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2012/2137/RS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 24 maj 2012 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 5.2, 5.3, 5.5, 5.7, 5.8, 5.9 och 5.10 och i författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissen har även vissa redaktionella och språkliga ändringar gjorts.

4 Allmänt om Sveriges beredskapslagring och genomgång av det nya direktivet

4.1 Allmänt om Sveriges beredskapslagring

Beredskapslagring av olja har funnits i Sverige under många år och varit inriktad på beredskap både för s.k. fredskriser och för det civila försvarets behov vid höjd beredskap (krig, krigsfara eller krig utanför Sveriges gränser). Beredskapslager har hållits både av staten och av näringslivet. Under 1990-talet utvecklades den statliga lagringen och

¹ Rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter (EUT L 265, 9.10.2009, s. 9, Celex 32009L0119).

lagringsvolymerna drogs ner. År 2002 upphävdes bestämmelserna om särskild krigslagring vid anläggningar som producerar värme och el. Ingen statlig lagring förekommer således längre. Beredskapslager hålls numera endast av lagringsskyldiga företag. Enligt nuvarande regler förutsätter lagringsskyldighet hantering av s.k. lagringsbränslen genom import från tredje land eller från annan medlemsstat i Europeiska unionen och genom försäljning eller förbrukning i Sverige. Som huvudregel ägs beredskapslagren av de lagringsskyldiga företagen vilket innebär att de bär kostnaden för det kapital som är bundet i lagren.

Beredskapslagringen av olja styrs i dag av internationella åtaganden inom ramen för Europeiska unionen och IEA (International Energy Agency). Åtagandena finns bl.a. i rådets direktiv 2006/67/EG av den 24 juli 2006 om en skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilagring av råolja och/eller petroleumprodukter² och avtal om ett internationellt energiprogram av den 18 november 1974 (IEA-avtalet). Olika metoder för att beräkna lagringsskyldighet har dock använts i direktiv 2006/67/EG och i IEA-avtalet. I direktiv 2006/67/EG är utgångspunkten den inhemska dagliga genomsnittsförbrukningen under föregående kalenderår medan utgångspunkten i IEA-avtalet är nettoimporten av olja och petroleumprodukter. Ett av syftena med det nya direktivet, som nu ska genomföras, är att anpassa metoden för beräkning av Europeiska unionens beredskapslager till metoden som anvisas i IEA-avtalet.

I dag regleras den svenska beredskapslagringen av olja genom lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol, nedan förkortad LBOK.

4.2 Nuvarande lag om beredskapslagring av olja och kol

I denna proposition föreslås en ny lag som ska ersätta LBOK. I förslaget till ny lag om beredskapslagring av olja har flera bestämmelser överförs från LBOK efter anpassning till direktivets krav och redaktionell omarbetning. Det finns dock vissa bestämmelser som inte bör överföras från LBOK till de nya föreskrifterna för att de blivit obsoleta. Detta gäller bestämmelserna om att kolbränsle ska vara lagringsbränsle. Det gäller även bestämmelser om beredskapslagring för krigssituationer vilket inkluderar den särskilda lagringsskyldigheten för värmeverk, kraftvärmeverk, gasturbinanläggningar, oljekondensverk och för råvara för framställning av stadsgas. I dessa fall föreslås allmänna regler om lagringsskyldighet gälla (jfr avsnitt 5.3 när det gäller gasturbinanläggningar och oljekondensverk). Vidare bör inte straffbestämmelserna i LBOK överföras till den nya lagen. De tillsynsverktyg och avgifter som föreslås torde vara tillräckliga för att säkerställa att bestämmelserna i den nya lagen fullgörs. Enligt förslaget ska beslut enligt lagen inte heller längre gå att överklaga till regeringen.

² EUT L 217, 8.8.2006, s. 8, (Celex 32006L0067).

4.3 Genomgång av rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter

Prop. 2011/12:162

Regeringens bedömning: Artiklarna 2–6, 8, 9.5, 12, 14, 16, 18, 20, 21 och 25 samt bilagorna 1–IV kräver författningsändringar. Några ytterligare författningsändringar behövs inte med anledning av direktivet.

I artikelgenomgången redovisas direktivets artiklar i korthet liksom det ställningstagande som görs i fråga om genomförandet. Direktivet återges i sin helhet i *bilaga 5*.

Artikel 1 Syfte

I artikeln anges att direktivets syfte är att säkerställa en hög nivå av säkerhet när det gäller oljeförsörjningen i gemenskapen, vidmakthålla minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter samt införa de förfaranden som är nödvändiga om det uppstår allvarliga brister.

Artikeln kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Artikel 2 Definitioner

I artikel 2 definieras 13 uttryck som sedan används i direktivets text. Uttryck och definitioner kommenteras nedan i samband med de artiklar där de används.

Alla direktivets definitioner finns inte med i lagförslaget. Endast de definitioner som får betydelse vid det svenska genomförandet finns med.

Artikel 3 Beredskapslager – beräkning av lagringskyldigheter

I artikeln åläggs varje medlemsstat att hålla ett beredskapslager. Vidare anges hur storleken på det oljelager som ska hållas av medlemsstaterna ska beräknas. Beredskapslager definieras i direktivet som det oljelager som varje medlemsstat åläggs att vidmakthålla enligt artikel 3 och oljelager definieras som lager av de energiprodukter som förtecknas i bilaga C, avsnitt 3.1 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008.

Oljelagret som medlemsstaterna åläggs att hålla enligt artikeln ska motsvara minst antingen 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemska förbrukning, beroende på vilken mängd som är störst. Av rådets skäl för antagande av direktivet (skäl 6) går att utläsa att om en medlemsstat har inhemsk oljeproduktion bör lagringskyldigheten fastställas på grundval av den inhemska konsumtionen och inte importen. Enligt artikel 3 och bilaga IV ska dock alla medlemsstater fortlöpande ta ställning till vilken mängd som är störst av import eller förbrukning och därför blir bedömningen vid genom-

förändret att det inte finns något utrymme att på förhand bestämma vilken metod som ska tillämpas vid genomförandet i ett enskilt land.

I artikel 3 anges även att råoljeekvivalenten för import ska beräknas enligt bilaga I och för inhemsk konsumtion enligt bilaga II samt vilka uppgifter som ska ligga till grund för beräkningen i fråga om perioden 1 januari–31 mars varje kalenderår. Vidare anges att metoder och förfaranden för beräkningen kan ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.

Artikeln genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (2 kap. 1 §, definitionerna i 1 kap. 2 § och normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 1).

Överväganden finns i avsnitt 5.1.

Artikel 4 Beräkning av lagernivåer

Artikeln anvisar hur medlemsstaternas lagernivåer ska beräknas. Generellt hänvisas till de beräkningsmetoder som finns i bilaga III men vissa anvisningar för beräkningen ges även i artikeln. Det anges också att metoder och förfaranden för beräkningen kan ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.

Artikeln genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 1).

Överväganden finns i avsnitt 5.1.

Artikel 5 Lagrens tillgänglighet

I artikeln behandlas medlemsstaternas ansvar för att beredskapslager är ständigt tillgängliga och fysiskt åtkomliga i enlighet med direktivet.

Det anges att medlemsstaterna ska upprätta system för identifiering, redovisning och kontroll av lagren och att detta gäller även för lager som är blandade med andra lager som hålls av ekonomiska aktörer. Vidare åläggs medlemsstaterna ett ansvar för att förebygga hinder och störningar som hindrar tillgången till lagren. För detta ändamål får varje medlemsstat även fastställa begränsningar och tilläggsvillkor för lager som hålls utanför det nationella territoriet. När det är befogat att använda krismekanismer enligt artikel 20 ska medlemsstaterna förbjuda och avstå från att vidta åtgärder som hindrar överföring, användning eller frigörande av lager som hålls för en annan medlemsstats räkning inom landets territorium.

Artikeln genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (5 kap. 1 och 2 §§, normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 4).

Överväganden finns i avsnitt 5.5.

Artikel 6 Register över beredskapslager – årsrapport

I artikeln anges att varje medlemsstat ska föra ett register över alla de beredskapslager, utom särskilda lager, som den håller för egen räkning. Vad som avses med särskilda lager redovisas under artikel 9.

Registret ska innehålla uppgifter för att bl.a. lagret och dess ägare ska kunna lokaliseras. Senast den 25 februari varje år ska medlemsstaterna sända en sammanfattande kopia av registret, med vissa angivna minimi-uppgifter, till kommissionen. På begäran av kommissionen ska medlemsstaterna inom 15 dagar kunna lämna in en fullständig kopia av registret till kommissionen. Denna kopia behöver inte innehålla känsliga uppgifter. Kopian kan begäras upp till fem år efter det datum som de begärda uppgifterna gäller.

Artikel genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (6 kap. 1 § och normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 5).

Överväganden finns i avsnitt 5.6.

Artikel 7 Centrala lagringsenheter

Artikel ger medlemsstaterna möjlighet att inrätta centrala lagringsenheter (s.k. CSE) inom unionen. Med central lagringsenhet avses enligt direktivets definitioner ett organ eller tjänst som anförtrots uppgiften att förvärva, vidmakthålla eller sälja oljelager, inbegripet beredskapslager eller särskilda lager.

Sverige kommer inte att inrätta centrala lagringsenheter enligt artikeln.

Artikel 8 Ekonomiska aktörer

Enligt artikeln ska varje medlemsstat se till att alla ekonomiska aktörer som den ålägger lagringsskyldighet, får rätt att delegera skyldigheten. Skyldigheterna får, under vissa omständigheter, delegeras till centrala lagringsenheter och andra ekonomiska aktörer. Artikel anger också under vilka förhållanden medlemsstaterna får begränsa delegationsrätten för aktörer som de ålagt lagringsskyldighet.

Punkterna 3 och 4 i artikeln avser medlemsstaternas möjlighet att ålägga ekonomiska aktörer att delegera en del av lagringsskyldigheten till medlemsstatens centrala lagringsenhet och förutsättningarna för detta. Dessa delar av artikeln berör bara medlemsstater som har inrättat centrala lagringsenheter vilket Sverige inte har gjort.

Punkterna 1 och 2 i artikeln genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (4 kap. 1 § och normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 3).

Överväganden finns i avsnitt 5.4.

Artikel 9 Särskilda lager

Enligt artikeln får varje medlemsstat åta sig att, under vissa villkor, vidmakthålla oljelager på en miniminivå, beräknat i antal konsumtionsdagar, s.k. särskilda lager. Enligt direktivets definitioner är särskilda lager oljelager som svarar mot villkoren i artikel 9. Av villkoren framgår bl.a. att särskilda lager ska ägas av medlemsstaten eller en central lagringsenhet som medlemsstaten inrättat och som hålls på unionens territorium.

Av femte punkten framgår att varje medlemsstat som inte har gjort åtagande att hålla särskilda lager ska se till att minst en tredjedel av dess

skyldighet att hålla lager har formen av produkter som är sammansatta i enlighet med punkterna 2 och 3 i artikeln.

Sverige kommer inte att hålla särskilda lager enligt artikeln. Detta innebär att artikelns femte punkt måste genomföras dvs. minst en tredjedel av landets lager ska bestå av produkter som är sammansatta enligt punkterna 2 och 3 i artikeln. Artikel 9 punkt 5 genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (2 kap. 1 § andra stycket och normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 1 §).

Överväganden finns i avsnitt 5.1.

Artikel 10 Förvaltning av de särskilda lagren

Artikeln anger särskilda bestämmelser för förvaltning av de särskilda lagren, bl.a. för register.

Artikeln innehåll berör endast de medlemsstater som inrättat särskilda lager, jfr artikel 9.

Artikel 11 Verkan av delegeringar

I artikeln anges att verkan av delegeringar som avses i artiklarna 7 och 8 inte får påverka de skyldigheter som enligt direktivet åligger varje medlemsstat.

Artikeln har beaktats vid utformningen av lagförslagen och kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Artikel 12 Statistiska sammanställningar av lager som omfattas av artikel 3

I artikeln anges att varje medlemsstat ska upprätta statistiska sammanställningar och vidarebefordra dessa till kommissionen i enlighet med bilaga IV. I de statistiska sammanställningarna får medlemsstaterna inte ta upp sådana kvantiteter av råolja eller petroleumprodukter som är föremål för ett beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller lager som innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer.

Det anges också att reglerna för att upprätta sammanställningar får ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.

Artikeln genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (6 kap. 2 och 3 §§ och 5 kap. 2 § samt normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 5).

Överväganden finns i avsnitt 5.6.

Artikel 13 Statistiska sammanställningar över de särskilda lagren

Artikeln anger särskilda bestämmelser för statistiska sammanställningar över de särskilda lagren.

Artikeln innehåll berör endast de medlemsstater som inrättat särskilda lager. Sverige kommer inte att inrätta särskilda lager.

Artikel 14 Sammanställningar av kommersiella lager

I artikeln anges att medlemsstaterna varje månad ska sända in en statistisk sammanställning över de kommersiella lagervolymer som hålls på deras territorium till kommissionen. Av direktivets definitioner framgår att kommersiella lager är oljelager som hålls av ekonomiska aktörer och som inte omfattas av kraven i direktivet.

Enligt artikeln ska känsliga uppgifter skyddas i den statistiska sammanställningen och ägarna till de berörda lagren får inte namnges. Vidare anges att kommissionen varje månad ska offentliggöra en statistisk sammanställning över de kommersiella lagervolymer som hålls inom unionen, på grundval av medlemsstaternas sammanställningar. Det anges också att reglerna för inlämning och offentliggörande av de statistiska sammanställningarna får ändras enligt det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.

Artikeln genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (6 kap. 2 § samt normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 5).

Överväganden finns i avsnitt 5.6.

Artikel 15 Databehandling

Artikeln behandlar kommissionens ansvar för de dataresurser som krävs för bl.a. lagring av uppgifterna i statistiska sammanställningar.

Artikeln berör endast kommissionen och kräver inga genomförandeåtgärder.

Artikel 16 Biodrivmedel och tillsatser

Av artikeln framgår att biodrivmedel och tillsatser endast ska beaktas vid beräkningen av lagringsskyldighet enligt artiklarna 3 och 9 om de har blandats med de berörda petroleumprodukterna. Vid beräkningen av de aktuella lagernivåerna ska biobränslen och tillsatser beaktas när de har blandats med de berörda petroleumprodukterna, eller när de lagras på den berörda medlemsstatens territorium, förutsatt att medlemsstaten har antagit regler för att garantera att de blandas med petroleumprodukter som hålls enligt direktivet och att de är avsedda att användas som transportbränslen.

Det anges också att villkoren för hur biodrivmedel och tillsatser beaktas i beräkningarna av lagringsskyldigheterna och lagernivåerna får ändras enligt det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.

Artikeln genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 1 och 2).

Överväganden finns i avsnitt 5.1.

Artikel 17 Samordningsgrupp för olja och petroleumprodukter

I artikeln anges att en samordningsgrupp för olja och petroleumprodukter inrättas. Samordningsgruppen är en rådgivande grupp som ska medverka till att analysera situationen inom Europeiska unionen när det gäller

leveranssäkerheten för olja och petroleumprodukter. Den ska också underlätta samordning och tillämpning av åtgärder inom unionen. Samordningsgruppen ska bestå av företrädare för medlemsstaterna och ledas av kommissionen.

Artikelns kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Artikel 18 Översyn av krisberedskap och lagring

I artikeln finns bestämmelser om att kommissionen, i samordning med medlemsstaterna, får genomföra översyner av medlemsstaternas krisberedskap och därtill hörande lagring samt närmare villkor för hur dessa översyner ska genomföras. Artikelns ålägger medlemsstaterna att säkerställa att deras myndigheter och andra som ansvarar för beredskapslager samtycker till och bistår vid översynerna (p.3). Vidare ska medlemsstaterna och kommissionen säkerställa att de som tar del av information som samlats in enligt artikeln inte sprider informationen vidare (p.5). Utöver dem som arbetar direkt under kommissionen kan särskilt utsedda nationella tjänstemän från medlemsstaten åtfölja de personer som genomför en översyn (p.2).

I artikeln anges också att översynerna inte får innebära behandling av personuppgifter vilket innebär att personuppgifter varken får samlas in eller beaktas (p.6) samt att medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att data, sammanställningar och dokument som gäller beredskapslagren arkiveras i minst fem år (p.7). Artikelns riktar sig i huvudsak mot kommissionen. När det gäller medlemsstaternas ansvar för att säkerställa att uppgifter som hanteras av nationella tjänstemän som åtföljer de personer som gör översyner enligt artikeln har ett tillräckligt sekretesskydd finns inget behov av särskilda genomförandeåtgärder. Frågorna bör kunna hanteras inom ramen för de sekretessbestämmelser som gäller enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Behovet av genomförandeåtgärder är därför begränsat till att säkerställa att kommissionen får tillgång till handlingar och anläggningar så att översyner kan genomföras (p.3) och att dokument gällande beredskapslager sparas i minst fem år (p.7). Direktivet genomförs i dessa avseenden genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (8 kap. 3 och 4 §§).

Överväganden finns i avsnitt 5.8.

Artikel 19 Skydd av enskilda personer vid hantering av personuppgifter

Artikel 19 anger att direktivet inte påverkar skyddet för enskilda personer när det gäller behandling av personuppgifter enligt gemenskapslagstiftningen och nationell lagstiftning, och att det i synnerhet inte ska påverka medlemsstaternas skyldigheter i samband med hanteringen av sådana uppgifter enligt direktiv 95/46/EG eller gemenskapsinstitutionernas och gemenskapsorganens skyldigheter enligt förordning (EG) nr 45/2001 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter.

Artikel 19 kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Artikel 20 Förfarande i krissituationer

I artikeln behandlas att medlemsstaterna ska införa förfaranden för att hela eller delar av beredskapslagren ska kunna tas i bruk i fall av allvarliga leveransstörningar och för att de ska kunna införa begränsningar av förbrukningen, bland annat genom prioriterad tilldelning av petroleumprodukter till vissa kategorier av konsumenter.

Det anges även att medlemsstaterna ska upprätta beredskapsplaner som ska aktiveras vid allvarliga leveransstörningar och att de ska utarbeta organisatoriska åtgärder för att sådana planer ska kunna genomföras samt att de på begäran ska informera kommissionen om dessa.

Artikel 20 anger även under vilka förutsättningar beredskapslagren får tas i anspråk. Olika villkor gäller beroende på om det finns ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller inte. Enligt direktivets definitioner är gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager alla gällande beslut som fattas av styrelsen för Internationella energiorganet (Governing Board för IEA) i syfte att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom ibruktagande av dess medlemmars lager och/eller kompletterande åtgärder.

Enligt artikeln ska kommissionen fastställa en tidsfrist inom vilken medlemsstaterna ska återställa sina lager efter att de har tagits i anspråk. Det anges även att de beslut som tagits av kommissionen enligt artikeln inte påverkar övriga internationella skyldigheter som en medlemsstat kan ha.

Artikel 20 genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (7 kap. 1–3 §§ och normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 2 § 6).

Överväganden finns i avsnitt 5.7.

Artikel 21 Påföljder

Enligt artikeln ska medlemsstaterna fastställa regler om påföljder för överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa tillämpas. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska delge kommissionen dessa bestämmelser

senast den 31 december 2012 samt utan dröjsmål underrätta den om alla senare ändringar. Prop. 2011/12:162

Artikel genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (8 kap. 5–8 §§ och normgivningsbemyndigandet i 9 kap. 1 §). Överväganden finns i avsnitt 5.9.

Artikel 22 Utvärdering

Senast den 31 december 2015 ska kommissionen göra en utvärdering av hur direktivet fungerar och genomförs.

Artikel kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Artikel 23 Kommittéförfarande

I artikeln anges att kommissionen ska biträdas av en kommitté.

Artikel kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Artikel 24 Upphävande

Av artikeln framgår att direktiv 73/238/EEG, direktiv 2006/67/EG och beslut 68/416/EEG ska upphöra att gälla från den 31 december 2012 samt att de hänvisningar som görs till de upphävda direktiven och till det upphävda beslutet ska anses hänvisa till direktiv 2009/119/EG.

Artikel kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Artikel 25 Införlivande

I artikeln anges att medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet före den 31 december 2012. Särskilda bestämmelser finns för medlemsstater som inte är medlemmar i IEA.

Artikel innehåller även bestämmelser om att hänvisningar i vissa fall ska göras till direktivet samt att medlemsstaterna ska överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av direktivet till kommissionen.

Artikel genomförs genom det lagförslag som finns i avsnitt 2 (ikraftträdandebestämmelsen).

Överväganden finns i avsnitt 5.11.

Artikel 26 Införlivande

Det anges att direktivet träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

I artikeln anges att direktivet riktar sig till medlemsstaterna.

Artikeln kräver inga särskilda genomförandeåtgärder.

Bilaga I

I bilagan anges metod för beräkning av råoljeekvivalenter för importerade petroleumprodukter.

Bestämmelserna i bilagan bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Förslag till normgivningsbemyndigande finns i 9 kap. 2 § 1 i avsnitt 2.

Överväganden finns i avsnitt 5.1.

Bilaga II

I bilagan anges metod för beräkning av den inhemska konsumtionen i råoljeekvivalenter.

Bestämmelserna i bilagan bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Förslag till normgivningsbemyndigande finns i 9 kap. 2 § 1 i avsnitt 2.

Överväganden finns i avsnitt 5.1.

Bilaga III

I bilagan anges metoder som ska tillämpas för beräkning av hållna lager.

Bestämmelserna i bilagan bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Förslag till normgivningsbemyndigande finns i 9 kap. 2 § 1 i avsnitt 2.

Överväganden finns i avsnitt 5.1.

Bilaga IV

I bilagan finns regler om upprättande och överlämnande till kommissionen av statistiska sammanställningar angående de lager som ska hållas enligt artikel 3. Bestämmelserna i bilagan bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Förslag till normgivningsbemyndigande finns i 9 kap. 2 § 5 i avsnitt 2.

Överväganden finns i avsnitt 5.6.

5.1 Storlek och sammansättning på Sveriges beredskapslager

Regeringens förslag: För att trygga tillgången till olja vid allvarliga försörjningsavbrott ska Sverige ha beredskapslager. Med allvarligt försörjningsavbrott avses kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till Europeiska unionen eller till en medlemsstat vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller inte. Med beredskapslager avses lager av sådana energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1. första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik och som medlemsstaterna i Europeiska unionen är skyldiga att ha enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter och enligt avtal om ett internationellt energiprogram av den 18 november 1974.

Sverige ska under varje lagringsår ha ett beredskapslager som motsvarar minst antingen 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemsk konsumtion under referensåret, beroende på vilken mängd som är störst. Med lagringsår avses perioden från och med 1 april ett år till och med 31 mars påföljande år. Med referensår avses det kalenderår som föregår ett lagringsår. Med inhemsk konsumtion avses totala mängder energiprodukter, beräknade enligt direktivets bilaga II, som har levererats inom landet både för energändamål och andra ändamål och som omfattar leveranser till omvandlingssektorn, industrin, transporter, hushåll och andra sektorer för slutkonsumtion inklusive energisektorns egen konsumtion med undantag för bränsle som krävs för raffinering. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkning av Sveriges beredskapslager.

Sveriges beredskapslager ska bestå av lagringsbränslen och råolja. Råolja får dock endast ingå med den mängd som lagras efter tillstånd och får aldrig utgöra mer än två tredjedelar av beredskapslagret. Med lagringsbränslen avses ett eller flera av de bränslen som förtecknas i avsnitt 3.1. första stycket i bilaga C i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik. Regeringen får meddela föreskrifter om lagringsbränslen.

Tillsynsmyndigheten prövar frågor om Sveriges beredskapslager.

Rapportens förslag: Överensstämmer i sak till övervägande del med promemorians förslag. Rapportens förslag har dock anpassats till direktivets krav. En redaktionell omarbetning har också skett. Flera av rapportens mer detaljerade lagförslag föreslås finnas på förordningsnivå eller i myndighetsföreskrifter.

Remissinstanserna: *Länsstyrelsen i Västerbottens län* anser att flygfotogen ska omfattas som lagringsbränsle.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Totalförsvarets forskningsinstitut* anser att krav på lagring av biobränslen bör övervägas i svensk författning eftersom det energislaget kommer att få en större roll i framtiden samt att direktivet inte hindrar lagring av andra energislag. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* anser att direktimport av oljeprodukter för non-energy use ska undantas vid beräkningen av landets nettoimport. *Näringslivets regelnämnd* framför att det mot bakgrund av kostnaderna för beredskapslager måste ligga i varje nations intresse att inte få med kvantiteter i beräkningsgrunderna som inte kan anses vara till för energi-användning.

Direktivet

Syftet med reglerna i direktivet anges vara att säkerställa en hög nivå av säkerhet när det gäller oljeförsörjningen i gemenskapen, att vidmakthålla minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter samt att införa de förfaranden som är nödvändiga om det uppstår allvarliga brister.

I direktivet fastställs hur medlemsstaternas beredskapslager ska beräknas. Antingen ska beredskapslagret motsvara 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemsk konsumtion, beroende på vilken mängd som är störst. Enligt bilaga IV ska medlemsstaterna ange i statistiska sammanställningar, som ska upprättas och lämnas till kommissionen varje månad, om beräkningen av lager grundar sig på antal importdagar eller konsumtionsdagar. Den genomsnittliga dagliga nettoimporten och den genomsnittliga dagliga inhemska konsumtionen ska beräknas på grundval av råoljeekvivalenten av importen eller av den inhemska konsumtionen under föregående kalenderår.

Av rådets skäl för antagande av direktivet (skäl 6) framgår att inhemsk oljeproduktion i sig kan bidra till leveranssäkerheten och därför skulle kunna rättfärdiga att oljeproducerande medlemsstater håller mindre lager än övriga medlemsstater samt att en sådan avvikelse inte bör leda till lagringsskyldigheter som på ett betydande sätt skiljer sig från dem som gäller enligt direktiv 2006/67/EG och att det härav följer att vissa medlemsstaters lagringsskyldighet bör fastställas på grundval av den inhemska oljekonsumtionen, och inte importen.

En medlemsstats beredskapslager får, enligt direktivet, inte bara bestå av råolja. Antingen ska medlemsstaten inrätta s.k. särskilda lager som består av produkter och som ägs av medlemsstaten eller av en central lagringenhet eller så ska minst en tredjedel av medlemsstatens samlade beredskapslager bestå av produkter (artikel 9.5). I direktivet räknas ett antal produktkategorier upp som lagret kan bestå av. Beredskapslager definieras som oljelager som varje medlemsstat åläggs att hålla enligt direktivet och oljelager som lager av de energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket bilaga C i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik.

I bilagorna I, II och III finns detaljerade beräkningsregler som ska beaktas vid beräkningar av såväl nettoimport och genomsnittlig konsumtion som av hållna lager inför rapportering.

Utgångspunkter för beräkning av storleken på landets samlade beredskapslager

Som framgår ovan anger direktivet två olika metoder för beräkning av storleken på medlemsstaternas beredskapslager. Utgångspunkten är antingen den dagliga nettoimporten eller den inhemska konsumtionen. Beräkningen utifrån den inhemska konsumtionen torde främst vara avsedd för medlemsstater med inhemsk oljeproduktion eftersom deras konsumtion bör vara större än importen. Att det är medlemsstater med inhemsk oljeproduktion som avses för denna beräkningsmetod går även att utläsa av rådets skäl för antagande av direktivet. Direktivet har dock fått en sådan utformning att medlemsstaterna ska ta ställning till vilken mängd, enligt beräkningsmetoderna, som är störst och rapportera detta till kommissionen i statistiska sammanställningar. I den svenska lagen bör därför båda metoderna för beräkning av storleken på Sveriges beredskapslager anges. Ställningstagandet till vilken metod som ska användas bör även göras beroende av vilken av de båda mängderna som är störst.

Råoljeekvivalenter ska beräknas både för den dagliga nettoimporten och för den inhemska konsumtionen. I direktivet finns detaljerade regler i bilagorna både om sådana beräkningar och om metoder som ska tillämpas för beräkning av hållna lager. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* anser att direktimport av oljeprodukter för non-energy use ska undantas vid beräkningen av landets nettoimport. *Näringslivets regel-nämnd* framför att det mot bakgrund av kostnaderna för beredskapslager måste ligga i varje nations intresse att inte få med kvantiteter som inte kan anses vara till för energianvändning. Direktivets metoder måste dock ligga till grund för de svenska beräkningarna. Det går varken att införa andra metoder eller undantag som avviker från direktivet i nationella regler.

Reglerna för beräkning av nettoimport, inhemsk konsumtion eller hållna lager blir så detaljerade att de bör finnas på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få bemyndigande att meddela föreskrifter som säkerställer att metoderna tillämpas. Bemyndigandet bör formuleras brett så att det även täcker in exempelvis genomförandet av direktivets bestämmelser om hur biodrivmedel och tillsatser ska beaktas vid beräkningen av hur stor andel som ska lagras varje år (se nästa avsnitt). Bemyndigandet bör formuleras så att det avser föreskrifter om beräkning av Sveriges beredskapslager.

Enligt förslaget är det tillsynsmyndigheten som ska pröva frågor om Sveriges beredskapslager (jfr avsnitt 5.2)

Sveriges beredskapslager ska bestå av lagringsbränslen och råolja

En medlemsstats beredskapslager ska, enligt direktivet, till viss del bestå av färdiga produkter för att försörjningstryggheten ska tillgodoses. Det får således inte bara bestå av råolja. De länder som inte håller s.k. särskilda lager ska säkerställa att minst en tredjedel av landets samlade beredskapslager utgörs av produkter. Eftersom Sverige inte håller särskilda lager måste detta krav tillgodoses. Direktivet ger medlems-

staterna ett visst utrymme att själva bestämma sammansättningen av de produkter som ska lagras genom att lista de produktkategorier som finns att välja mellan. I dag består Sveriges beredskapslager i huvudsak av s.k. lagringsbränslen (se nedan), råolja får endast lagras efter tillstånd (jfr avsnitt 5.3). Enligt förslaget i denna proposition ska det vara så även fortsättningsvis. Eftersom dagens lagringsbränslen ingår i de produktkategorier som räknas upp i direktivet kommer därför kravet på att viss del av beredskapslagret ska utgöras av produkter att uppfyllas. Direktivets krav på fördelningen mellan råolja och lagringsbränslen bör dock tydligt anges i lagen så att den yttersta gränsen framgår inom vilken sammansättningen på landets samlade beredskapslager får fastställas. Lagtekniskt bör det uttryckas som att mängden råolja aldrig får utgöra mer än två tredjedelar av beredskapslagret.

Totalförsvarets forskningsinstitut anser att krav på lagring av biobränslen bör övervägas i svensk författning eftersom det energislaget kommer att få en större roll i framtiden samt att direktivet inte hindrar lagring av andra energislag. Enligt regeringens uppfattning bör dock inte frågan om ett generellt krav på lagring av biobränsle hanteras i samband med genomförandet av det aktuella direktivet som tar sikte på att säkerställa en hög nivå av säkerhet när det gäller oljeförsörjningen i Europeiska unionen. När det gäller biodrivmedel och tillsatser anger direktivet att de endast ska beaktas om de har blandats med de berörda petroleumprodukterna.

Lagringsbränslen

Det är viktigt för landets försörjningsberedskap att lagren så långt som möjligt motsvarar förbrukningen i landet och att de består av produkter som kan användas direkt på marknaden för olika syften. Energimyndigheten har i sin rapport *Förslag till ny lag om beredskapslagring av olja m.m.* angett att motorbensin, jetbränsle av fotogentyp, gasolja eller dieselloolja och eldningsolja bör lagras och att dessa lagringsbränslen svarar för en dominerande del av den inhemska konsumtionen av petroleumprodukter. Produkterna som, enligt Energimyndighetens förslag, ska vara lagringsbränslen är redan i dag lagringsbränslen enligt LBOK. Produkterna som anges i rapporten ingår även i direktivets uppräknade produktkategorier som ett lager kan bestå av. Enligt uppgifter från Energimyndigheten svarar de föreslagna lagringsbränslena för nästan hela Sveriges inhemska konsumtion av petroleumprodukter för energiändamål. Detta innebär att skyldigheten att lagra de fyra lagringsbränslena ska ”täcka” 90 dagars nettoimport av råolja och alla petroleumprodukter.

Regeringen anser att det är lämpligt att lagringsbränslen, enligt de nya reglerna, utgörs av de bränslen som Energimyndigheten föreslagit. Däremot bör det inte på lagnivå anges vilka bränslen som ska vara lagringsbränslen. I lagen bör endast ramen anges, dvs. att lagringsbränslen är ett eller flera av de bränslen som anges i bilaga C Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik. Skälet är att om det skulle bli stora förändringar i nettoimporten skulle det kunna bli aktuellt att förändra sammansättningen av lagringsbränslen

så att även tillkommande större importörer av andra bränslen än dem som vid tidpunkten har fastställts som lagringsbränslen blir lagringsskyldiga. Detta bör kunna ske inom kortare tidsramar än en lagändring kräver. Regeringen bör därför få ett normgivningsbemyndigande som innebär att det i förordning kan anges vilka bränslen som ska vara lagringsbränslen. Bemyndigandet bör få en bred formulering och avse föreskrifter om lagringsbränslen.

I sammanhanget kan nämnas att det anges i Energimyndighetens rapport att det i praktiken inte har ställts krav på lagring av flygfotogen för fredstida oljekriser även om flygfotogen i dag finns uppräknat som lagringsbränsle i LBOK³. Eftersom det finns skäl att framöver säkra god försörjningsberedskap i Sverige också för flygets behov bör flygfotogen omfattas av lagringsskyldighet på samma sätt som övriga lagringsbränslen. Härigenom tillgodoses synpunkten från *Länsstyrelsen i Västerbottens län* om att flygfotogen bör vara lagringsbränsle.

Andelen lagringsbränslen ska fastställas för varje lagringsår

När 90 dagars nettoimport av energiprodukter under referensåret (eller i förekommande fall 61 dagars konsumtion) har räknats fram ska den ”översättas” till lagringsbränslen så att Sveriges beredskapslager motsvarar nettoimporten. En liknande beräkning görs redan i dag enligt LBOK men där är utgångspunkten införsel och försäljning av lagringsbränslen.

Principerna i den nuvarande ordningen bör bestå. En generell procentandel bör även fortsättningsvis beslutas varje år för vart och ett av lagringsbränslena med utgångspunkt i de lagringsskyldigas sammanlagda försäljning eller förbrukning i landet av lagringsbränslen under ett referensår efter vissa avdrag bl.a. för lagringsbränslen som sålts till andra lagringsskyldiga (basmängder). Procentandelen styr sedan hur stor del som ska lagras av alla lagringsskyldiga under kommande lagringsår. Procentandelen ska avse en sådan mängd så att Sverige håller det beredskapslager som vi är skyldiga att hålla.

Det är regeringen som i dag beslutar om procentandelen av referensårets förbrukning och försäljning. Det bör dock övervägas om det inte vore lämpligt att i stället tillsynsmyndigheten, som har sakkunskap på området, fattar sådana beslut. I lagen föreslås en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska pröva frågor om lagringsskyldighet vilket inbegriper frågan om den ovan beskrivna procentandelen. Därigenom blir det myndigheten som kommer att fatta besluta om storleken på procentandelen för vart och ett av lagringsbränslena.

³ Prop. 1994/95:176 s. 48.

Regeringens förslag: Sveriges beredskapslager ska hållas av dem som är skyldiga att hålla lager enligt lagen eller av statliga förvaltningsmyndigheter i de fall regeringen har beslutat att myndigheterna ska hålla lager.

Tillsynsmyndighet är den myndighet som regeringen utser.

Rapportens förslag: Överensstämmer i sak med promemorians förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på förslagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Försvarsmakten* bedömer att den föreslagna lagen inte omfattar det militära försvarets behov av beredskapslagring och att myndighetens lager därför inte ska innefattas i den allmänna beredskaps-hållningen. De anser därför att det bör tydliggöras i den föreslagna lagen att *Försvarsmakten* inte i något fall blir lagringskyldig.

Direktivet

För att uppfylla skyldigheten att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter anger direktivet flera möjligheter för medlemsstaterna. Dessa kan inrätta centrala lagringsenheter för att hålla lager. De kan också inrätta s.k. särskilda lager som ägs av den centrala lagringsenheten eller av medlemsstaten eller så kan de låta ekonomiska aktörer hålla lager.

Sveriges beredskapslager ska hållas av ekonomiska aktörer

I dag hålls Sveriges beredskapslager av företag i oljebranschen (ekonomiska aktörer). Det finns inga sådana centrala lagringsenheter eller särskilda statliga lager som omnämns i direktivet. Så bör det vara även fortsättningsvis. Att beredskapslagren hålls av ekonomiska aktörer som hanterar råolja eller lagringsbränslen innebär att lagren hålls i det normala logistiksystemet, att de har hög tillgänglighet och rätt kvalitet och att de löpande omsätts genom de lagringskyldigas försäljning och varuförsörjning. Regeringens uppfattning är därför att det även fortsättningsvis ska vara ekonomiska aktörer som ska hålla lager. Bestämmelser om detta bör införas i den nya lagen. Bestämmelsen bör utformas så att den anger att Sveriges beredskapslager ska hållas av dem som är skyldiga att hålla lager enligt lagen. Med beaktande av *Lagrådets* synpunkter har terminologin för lagerhållning och beteckningarna för lager setts över. I förhållande till lagrådsremissen har justeringar gjorts i 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. 2 §, 6 kap. 1 och 2 §§ och 9 kap. 2 §.

Statliga myndigheter har tidigare haft beredskapslager. Det går inte att utesluta att det kan bli aktuellt på nytt att myndigheter deltar i beredskapslagringen. Det bör därför anges i lagen att en statlig förvaltningsmyndighet är lagringskyldig om regeringen har beslutat att myndigheten

ska hålla lager. Med anledning av *Försvarsmaktens* synpunkt att det i den föreslagna lagen bör tydliggöras att Försvarsmakten inte ska vara lagringsskyldig vill regeringen erinra om att lagringsskyldigheten definieras i 3 kap. den föreslagna lagen (se vidare avsnitt 5.3). I övrigt gäller att statliga förvaltningsmyndigheter ska hålla beredskapslager om regeringen har beslutat om detta.

Tillsynsmyndighet

Regeringen föreslås utse en tillsynsmyndighet. Den myndighet som ska komma i fråga kommer därför att pekats ut i en förordning. I dag är Statens energimyndighet (Energimyndigheten) tillsynsmyndighet. Avsikten är att den ordningen ska bestå.

Det framgår av förslaget att det i huvudsak är tillsynsmyndigheten som ska pröva frågor enligt lagen (jfr exempelvis avsnitt 5.1, 5.3 och 5.4). Bestämmelserna har i detta avseende utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter. Det är endast i ett fall som regeringen enligt förslaget ska fatta beslut i ett ärende. Det gäller frågan om användning av lager vid en försörjningskris (jfr avsnitt 5.7).

Regeringens förslag: Lagringsskyldig är den som under ett referensår har importerat råolja eller lagringsbränslen till landet och sålt eller förbrukat lagringsbränslen i landet, eller köpt lagringsbränslen av någon som är lagringsskyldig och sålt minst 50 000 kubikmeter lagringsbränslen i landet.

Lagringsskyldighet ska fullgöras med sådana lagringsbränslen som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret. Tillstånd får dock ges för att fullgöra lagringsskyldigheten med andra lagringsbränslen eller med råolja.

Lagringsskyldigheten ska fullgöras med sådana lagringsbränslen som den lagringsskyldige äger. Om den lagringsskyldige har uppdragit åt någon annan att hålla lager får dock lagringsskyldigheten fullgöras med lagringsbränslen som den som håller lagret äger.

Lagringsskyldighetens omfattning ska bestämmas på grundval av den mängd av varje lagringsbränsle som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret.

Tillsynsmyndigheten prövar frågor om lagringsskyldighet. Beslut om lagringsskyldighet ska fattas för varje lagringsår. Ett beslut om lagringsskyldighet får ändras under pågående lagringsår om det är nödvändigt för storleken på Sveriges beredskapslager.

Den som är lagringsskyldig enligt lagen ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna de uppgifter som behövs för att frågor om lagringsskyldighet ska kunna prövas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om lagringsskyldighet samt undantag och befrielse från lagringsskyldighet och om tillstånd att fullgöra lagringsskyldigheten med andra lagringsbränslen eller med råolja.

Rapportens förslag: Rapportens förslag om att elproducerande gasturbinanläggningar och oljekondensverk ska undantas från lagringsskyldighet skiljer sig från promemorians förslag. För övrigt överensstämmer rapportens förslag i sak till övervägande del med promemorians förslag. Rapportens förslag har omarbetats redaktionellt. Flera av rapportens mer detaljerade lagförslag föreslås finnas på förordningsnivå eller i myndighetsföreskrifter.

Remissinstanserna: *Totalförsvarets forskningsinstitut* anser att den s.k. basmängden borde baseras på medelvärdet för flera år för att jämna ut väderextremer. *Svensk energi* och *Svensk fjärrvärme* delar rapportens förslag om att elproducerande gasturbinanläggningar och oljekondensverk ska undantas från lagringsskyldighet. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* samt *Näringslivets regelnämnd* är kritiska till rapportens förslag i den delen.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Totalförsvarets forskningsinstitut* framför att eftersom direktivets krav endast är minimikrav vore det, ur svensk planeringssynvinkel, bättre att låta ett medelvärde baserat på flera år utgöra underlag för lagringskrav i de fall det är större än referensårets förbruk-

ning så att lagren motsvarar de verkliga behoven i en krissituation t.ex. om en kris skulle inträffa under ett kallt år som förgåtts av ett varmt. Tullverket framför att i stället för att föreskriva en uppgiftsskyldighet för Tullverket i en förordning, vilket föreslogs i promemorian, borde den blivande tillsynsmyndigheten föras in i den redan befintliga regleringen för Tullverkets uppgiftsskyldighet gentemot andra myndigheter i 11 kap. 6 § tullagen. Tullverket framför även att verket endast kan lämna uppgifter om vilka som för in råolja och lagringsbränslen från tredjeland eftersom det saknas uppgifter om vilka aktörer som för in bränslen som är i fri omsättning från andra EU-länder.

Svensk energi och *Svensk fjärrvärme* anför att inte endast de gasturbinanläggningar och oljekondensverk som ingår i effektreserven ska undantas från lagringsskyldighet utan att undantaget ska gälla oavsett om anläggningarna deltar i effektreserven eller inte.

Direktivet

Direktivet innehåller inga bestämmelser som reglerar hur lagringsskyldigheten för ekonomiska aktörer ska fastställas i en medlemsstat.

Skälen för regeringens förslag

Lagringskyldiga

Ekonomiska aktörer som inför lagringsbränslen från något annat land för försäljning eller för egen förbrukning är enligt LBOK lagringsskyldiga. Av Energimyndighetens rapport framgår att det för lagringsåret 2010/2011 fanns åtta lagringsskyldiga importörer varav ett industriföretag som införde olja för egen förbrukning. Företagen svarade för närmare 90 procent av beredskapslagringen i Sverige för det aktuella lagringsåret. Enligt nuvarande ordning är även återförsäljare som säljer mer än 50 000 kubikmeter om året lagringsskyldiga. Dessa företag försörjer kunder i stora delar av landet med transportbränslen eller eldningsolja. Av Energimyndighetens rapport framgår att gruppen omfattar fem företag som svarar för ca 9 procent av landets samlade beredskapslagring.

Det bör även fortsättningsvis vara import och försäljning eller förbrukning inom landet som grundar lagringsskyldighet. Det föreslås därför en bestämmelse som anger att den som under ett referensår har importerat råolja eller lagringsbränslen till landet och sålt eller förbrukat lagringsbränslen i landet ska vara lagringsskyldig. Den mer exakta volymen för lagringsskyldighetsgrundande import och försäljning eller förbrukning bör fastställas i föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om lagringsskyldighet. Uttrycket import avser, i detta sammanhang, såväl handel med tredje land som handel med annan medlemsstat i Europeiska unionen. Även den som köpt lagringsbränslen av någon som är lagringsskyldig och sålt minst 50 000 kubikmeter lagringsbränslen i landet bör vara lagringsskyldig. Förslaget om vilka

som ska vara lagringsskyldiga följer således förslaget i Prop. 2011/12:162 Energimyndighetens rapport.

Det är import och försäljning eller förbrukning under ett referensår som bör grunda lagringsskyldighet. Referensåret definieras i den föreslagna lagen som det kalenderår som föregår ett lagringsår. Lagringsåret föreslås löpa från och med 1 april ett år till och med 31 mars påföljande år och är också definierat i förslaget till lag. Genom förslaget förändras lagringsårets löptid gentemot LBOK där lagringsåret sträcker sig från och med den 1 juli till och med den 30 juni. *Lagrådet* har angett i sitt yttrande att definitionen av referensår och förhållandet till begreppet lagringsår kan uppfattas på olika sätt och ge upphov till tillämpningsproblem. Regeringen har övervägt definitionerna på nytt och gjort ett förtydligande i författningskommentaren.

För att pröva frågor om lagringsskyldighet måste tillsynsmyndigheten, som utses av regeringen, få in uppgifter som kan ligga till grund för prövningen. Dessa uppgifter ska lämnas av dem som importerat råolja eller lagringsbränslen och sålt eller förbrukat lagringsbränslen i sådan mängd att det grundar lagringsskyldighet. Om inte uppgifter lämnas in i tid kan den uppgiftsskyldige drabbas av en kännbar förseningsavgift (jfr avsnitt 5.9). Detta sammantaget med att bedömningen av huruvida uppgiftsskyldighet föreligger eller inte kan vara komplicerad medför att det är rimligt att uppgifterna lämnas på tillsynsmyndighetens begäran. För att tillsynsmyndigheten ska veta vem begäran ska riktas till måste den få tillgång till uppgifter om import av råolja eller lagringsbränslen till landet. Det är Tullverket som kan tillhandahålla uppgifter om import. Sådana uppgifter hos Tullverket omfattas dock av sekretessbestämmelsen i 27 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Det följer av 10 kap. 28 § samma lag att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Tullverket måste därför åläggas en uppgiftsskyldighet i lag eller förordning för att sekretessen inte ska utgöra något hinder för att de aktuella uppgifterna lämnas ut. *Tullverket* framför att i stället för att föreskriva en uppgiftsskyldighet för Tullverket i en förordning borde den blivande tillsynsmyndigheten föras in i den redan befintliga regleringen för Tullverkets uppgiftsskyldighet gentemot andra myndigheter i 11 kap. 6 § tullagen. Regeringen föreslår en sådan reglering i avsnitt 2.4.

Undantag från lagringsskyldighet

De föreslagna bestämmelserna som grundar lagringsskyldighet är generella och kan komma att träffa verksamheter som inte bör omfattas av denna skyldighet för att det framstår som oskäligt eller olämpligt på annat sätt. Energimyndigheten anför exempelvis i sin rapport att gasturbinanläggningar och oljekondensverk inte bör träffas av det föreslagna generella kravet på lagringsskyldighet eftersom det skulle innebära att, i vart fall vissa av dem, både skulle behöva hålla beredskapslager och ingå i effektreserven. Energimyndigheten föreslår därför ett uttryckligt undantag för dessa anläggningar och verk.

Enligt regeringens uppfattning bör regelverket ge utrymme för att göra undantag från lagringsskyldighet. Ett sådant förslag fanns också i

promemorian som remitterades. Regeringens uppfattning är att bestämmelser om undantag från lagringsskyldighet dock inte bör finnas på lagnivå. Skälet till att föreskrifter om undantag bör finnas på lägre nivå än i lag är att sådana undantagsregler bör kunna anpassas till nya behov inom rimliga tidsramar. I denna proposition lämnas förslag på att det ska vara möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om undantag från lagringsskyldighet med stöd av ett bemyndigande.

I det förordningsutkast som remitterades som en bilaga till promemorian fanns ett förslag på att gasturbinanläggningar och oljekondensverk som ingår i effektreserven inte skulle omfattas av lagringsskyldighet. *Svensk energi* och *Svensk fjärrvärme* är kritiska till det förslaget och anför att inte endast de gasturbinanläggningar och oljekondensverk som ingår i effektreserven ska undantas från lagringsskyldighet utan att undantaget ska gälla oavsett om anläggningarna deltar i effektreserven eller inte. Mot bakgrund av att bestämmelser om undantag föreslås meddelas med stöd av ett bemyndigande kommer slutliga överväganden beträffande gasturbinanläggningar och oljekondensverk att göras i samband med förordningsarbetet då även remissinstansernas synpunkter på såväl rapportens som promemorians förslag kommer att övervägas.

Storlek och sammansättning på den lagringsskyldiges lager

Storleken på det lager som en lagringsskyldig ska hålla bestäms i dag på grundval av den procentandel som beslutats för varje lagringsbränsle och den s.k. basmängden. Under rubriken Andelen lagringsbränslen ska fastställas för varje lagringsår i tidigare avsnitt redovisas överväganden om hur procentandelen ska beräknas. Basmängden är i korthet en lagringsskyldigs försäljning eller förbrukning i landet av lagringsbränslen med avdrag för lagringsbränslen som sålts till andra lagringsskyldiga. Enligt regeringens uppfattning bör storleken på det lager som en lagringsskyldig ska hålla bestämmas utifrån procentandel och basmängd även fortsättningsvis. Reglerna bör dock inte finnas på lagnivå eftersom de blir av detaljerad karaktär. Vid framtagande av bestämmelser om basmängden måste exempelvis direktivets beräkningsmetoder för hållna lager beaktas. Ett normgivningsbemyndigande bör därför införas i lagen (se vidare nedan) så att bestämmelser kan meddelas i förordning eller i myndighetsföreskrifter. I sammanhanget kan nämnas att *Totalförsvarets forskningsinstitut* framför att man anser att basmängden borde baseras på medelvärdet för flera år för att jämna ut väderextremer och att det vore bättre att låta ett medelvärde baserat på flera år utgöra underlag för lagringskrav i de fall det är större än referensårets förbrukning samt att detta vore möjligt eftersom direktivet endast ställer minimikrav. Regeringens uppfattning är dock att även om det skulle vara möjligt enligt direktivet så skulle det, mot bakgrund av den kostnad som det medför att hålla lager, vara svårt att motivera för de ekonomiska aktörer som håller lager att något annat än minimikraven ska vara styrande.

När det gäller sammansättningen på den lagringsskyldiges lager är huvudregeln att det ska bestå av sådana lagringsbränslen som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret. I praktiken

bör det dock, under vissa omständigheter, finnas möjlighet för den som håller lager för landets räkning att lagra andra lagringsbränslen än dem som sålts eller förbrukats eller att lagra råolja. Beträffande lagringsbränslena utgör direktivet inte något hinder i detta avseende, så länge bränslena som lagras finns inom de däri uppräknade produktkategorierna. När det gäller råolja är utgångspunkten i direktivet att beredskapslager i en medlemsstat som inte håller särskilda lager får bestå av råolja till två tredjedelar.

Möjligheten att lagra andra lagringsbränslen än sådana som har sålts eller förbrukats eller att lagra råolja bör vara begränsad och kräva att tillstånd lämnas. Förutsättningarna som ska gälla för tillstånd torde bli detaljerade och de bör därför inte finnas i lag utan bör framgå av förordning eller av myndighetsföreskrifter. Som exempel på förutsättningar för att få lagra annat än lagringsbränslen är att lagringen inte försvagar försörjningsberedskapen. Vidare bör råolja endast få lagras av oljeraffinaderiföretag, en ordning som finns redan i dag, och råoljan bör omräknas till lagringsbränslen. För att bestämmelser enligt ovan ska kunna meddelas bör det införas ett normgivningsbemyndigande i lagen. Bemyndigandet bör utformas så att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om lagringsskyldighet och om förutsättningarna för tillstånd att lagra råolja eller andra lagringsbränslen än dem som har sålts eller förbrukats.

Beslut om lagringsskyldighet

I denna proposition föreslås att tillsynsmyndigheten ska pröva frågor om lagringsskyldighet (jfr avsnitt 5.2). Beslut om lagringsskyldighet ska fattas för varje lagringsår. Förändringar som får konsekvenser för det samlade beredskapslaget kan dock inträffa under ett lagringsår. Om ett lager som en lagringsskyldig håller inte får räknas med i det samlade lagret för att exempelvis en verkställighetsåtgärd har beslutats kan storleken på Sveriges beredskapslager påverkas så att miniminivån inte upprätthålls (jfr avsnitt 5.5). Ett beslut om lagringsskyldighet bör därför kunna ändras under pågående lagringsår om det är nödvändigt för att storleken på Sveriges beredskapslager ska kunna upprätthållas.

Den lagringsskyldige ska äga bränslena i lagret

Som huvudregel bör lagringsskyldigheten, på samma sätt som i dag, fullgöras med lagringsbränslen som den lagringsskyldige äger. Detta har stor betydelse för att säkerställa lagrens tillgänglighet. Om den som är lagringsskyldig har uppdragit åt någon annan att hålla lager bör dock lagringsskyldigheten få fullgöras med lagringsbränslen som den som håller lagret äger (jfr avsnitt 5.4). En motsvarighet till den bestämmelsen finns i dag i LBOK.

Regeringens förslag: Lagerhållning inom eller utanför landet får utföras av någon annan än den lagringsskyldige om den som är lagringsskyldig och den som ska utföra lagringen har tillstånd till det. Tillstånd krävs även för att den som är lagringsskyldig ska få hålla egna lager utanför landet. Tillsynsmyndigheten prövar frågor om sådana tillstånd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd.

Rapportens förslag: Överensstämmer till övervägande del i sak med promemorians förslag. Rapportens förslag har dock anpassats till direktivets krav. En redaktionell omarbetning har också skett. Flera av rapportens mer detaljerade lagförslag föreslås finnas på förordningsnivå eller i myndighetsföreskrifter.

Remissinstanserna: *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* tillstyrker förslagen om mer flexibel delegering av lagerhållning.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på förslaget.

Direktivet

Varje medlemsstat ska se till att alla ekonomiska aktörer som den ålägger lagringsskyldighet får rätt att delegera åtminstone en del av dessa skyldigheter, till andra ekonomiska aktörer som har överskottslager eller tillgänglig lagringskapacitet utanför den medlemsstats territorium för vilken lagren hålls i unionen. En förutsättning är att tillstånd till sådan delegering har lämnats i förväg av såväl den medlemsstat för vilken lagren hålls som av alla medlemsstater inom vilkas territorier lagren kommer att hållas. Medlemsstaten ska också se till att det finns en rätt att delegera till andra ekonomiska aktörer som har överskottslager eller tillgänglig lagringskapacitet inom den medlemsstats territorium för vilken lagren hålls, förutsatt att sådan delegering har meddelats i förväg till medlemsstaten.

Medlemsstaterna får fastställa begränsningar eller villkor för delegeringar. Skyldigheter som har delegerats till andra ekonomiska aktörer får inte delegeras vidare. Varje ändring eller förlängning av en delegering får verkan endast om alla medlemsstater i förväg har tillåtit delegeringen. Varje ändring eller förlängning av en delegering till en ekonomisk aktör inom medlemsstaten ska behandlas som en ny delegering.

Varje medlemsstat får fastställa begränsningar eller tilläggsvillkor för möjligheten att hålla sitt beredskapslager och särskilda lager utanför det nationella territoriet.

Jämfört med nuvarande ordning blir möjligheterna att delegera lagerhållning större eftersom att direktivet medger beredskapslagring genom delegering i hela unionen. En förutsättning är att tillstånd har lämnats av såväl den medlemsstat som är skyldig att hålla de aktuella lagren som av den medlemsstat där lagren ska hållas. Tidigare har utlandslagring endast kunnat ske om Sverige haft avtal om detta med det land där lagringen ska ske (jfr direktiv 2006/67/EG).

Regeringens uppfattning är att direktivet bör genomföras genom en bestämmelse om att lagerhållning får utföras av annan än den lagringskyldige inom eller utanför landet. Delegering bör, enligt den svenska lagen, kräva tillstånd oavsett om den ska ske inom eller utanför landet. Detta innebär en mer omfattande tillståndsplikt än enligt direktivet som endast föreskriver att tillstånd krävs vid utlandslagring. Eftersom medlemsstaten får fastställa begränsningar eller villkor för delegeringar torde detta dock inte innebära något hinder.

Tillsynsmyndigheten bör pröva frågor om tillstånd (jfr avsnitt 5.2). Bestämmelser om tillstånd bör bl.a. omfatta lagringsperiodens längd och volymen som får lagras. De bör utformas så de säkerställer kraven på förvaring och lagrens tillgänglighet. Bestämmelserna blir av detaljerad karaktär och kan, inom korta tidsramar, behöva anpassas till ändrade förhållanden exempelvis när det gäller lagervolymer. De bör därför finnas i föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få bemyndigande att meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd. Ett tillstånd som har lämnats bör kunna återkallas (jfr avsnitt 5.9).

5.5 Förvaring av lager och underrättelseskyldighet vid konkurs m.m.

Regeringens förslag: Lagring ska ske på ett sätt som är tillfredsställande från beredskaps- och kontrollsynpunkt. Lagren ska alltid vara tillgängliga och lokaliserade på ett sådant sätt att de kan nå slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som kan lindra de leveransproblem som kan ha uppstått vid ett allvarligt försörjningsavbrott.

Om ett lager som hålls enligt lagen helt eller delvis blir föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer, ska den som är lagringsskyldig eller den som utför lagring åt någon annan omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten. När tillsynsmyndigheten har underrättats om en sådan situation ska den utreda hur Sveriges beredskapslager påverkas av åtgärderna och säkerställa att storleken på det beredskapslager som Sverige är skyldig att hålla upprätthålls.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får ett bemyndigande att meddela föreskrifter om förvaring av lager och om underrättelseskyldighet.

Rapportens förslag: Överensstämmer till övervägande del i sak med promemorians förslag. Rapportens förslag har dock anpassats till direktivets krav. En redaktionell omarbetning har också skett.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* samt *Näringslivets regelrådet* anser att det bör klargöras huruvida pantsättning är tillåten eller inte.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på förslaget.

Direktivet

Medlemsstaterna ska ansvara för att beredskapslager ständigt är tillgängliga och fysiskt åtkomliga. De ska upprätta system för identifiering, redovisning och kontroll av dessa lager, så att de när som helst kan kontrolleras. Detta krav gäller också för delar av beredskapslager och särskilda lager som är blandade med andra lager som hålls av ekonomiska aktörer.

Vidare ska medlemsstaterna vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga hinder och störningar som kan hindra tillgången till beredskapslagren. Varje medlemsstat får fastställa begränsningar eller tilläggsvillkor för möjligheten att hålla sitt beredskapslager utanför det nationella territoriet. När det är befogat att använda krismekanismer ska medlemsstaterna förbjuda, och avstå från att vidta, åtgärder som hindrar överföring, användning eller frigörande av beredskapslager eller särskilda lager som hålls inom deras territorium för en annan medlemsstats räkning.

Uttrycket fysisk tillgänglighet avser, enligt en definition i direktivet, arrangemang för att lokalisera och transportera lager för att kunna garantera tillgång för eller effektiv leverans till slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som kan lindra de leveransproblem som kan ha uppstått.

I rådets skäl för antagande av direktivet (skäl 11) anges att för att tillgängligheten ska kunna garanteras, bör äganderätten till lager inte inskränkas eller begränsas på ett sätt som skulle kunna hindra användningen av dem vid oljeleveranserna samt att petroleumprodukter som tillhör företag vars tillgångar löper avsevärd risk att bli föremål för verkställighetsförfaranden inte bör beaktas. I artikel 12.3 i direktivet anges att medlemsstaterna i sina statistiska sammanställningar inte får ta upp sådana kvantiteter av råolja eller petroleumprodukter som är föremål för ett beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd och att detta även gäller lager som innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer.

Skälen för regeringens förslag

Medlemsstaterna ska hålla beredskapslager tillgängliga. Detta gäller såväl ett lands egna lager som de lager som hålls inom landets territorium för annan medlemsstats räkning. Tillgänglighet handlar, i detta sammanhang, både om lokalisering av lager och om möjlighet att transportera

lager till slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som lindrar uppkomna leveransproblem. Den svenska bestämmelsen om lagrens tillgänglighet bör utformas så att dessa aspekter beaktas. Det bör även anges i bestämmelsen att lagring ska ske på ett tillfredsställande sätt från beredskaps- och kontrollsynpunkt.

Det förekommer att oljebolag pantsätter sina varulager, däribland råolja eller lagringsbränslen som är en del av ett beredskapslager. Pantsättning kan äventyra ett lagers tillgänglighet. I direktivet har frågan uppmärksamats genom vissa, ovan redovisade, skrivningar i skälen för antagande av direktivet och genom att medlemsstaterna i sina statistiska sammanställningar inte får ta med råolja eller petroleumprodukter som är föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd. Detta gäller även lager som innehas av bolag som är försatta i konkurs eller som har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer. Flera remissinstanser efterfrågar ett förtydligande av huruvida pantsättning är tillåten eller inte. Något uttryckligt förbud mot pantsättning av lager finns inte i direktivet. Bestämmelsen om vilka lager som får tas med i de statistiska sammanställningarna har ansetts tillräcklig för att garantera lagrens tillgänglighet. Regeringens uppfattning är att direktivet, i dessa delar, bör genomföras *dels* genom en bestämmelse om innehållet i statistiska sammanställningar (jfr nästa avsnitt), *dels* genom en bestämmelse om informationsskyldighet för lagringsskyldiga för att medlemsstaten ska bli uppmärksammas på om rådigheten över ett lager är inskränkt. Den som är lagringsskyldig eller den som utför lagring åt någon annan bör därför åläggas att omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om ett lager som hålls blir föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer. Myndigheten bör åläggas ett utredningsansvar efter att ha mottagit en sådan underrättelse. Den bör utreda om storleken på Sveriges beredskapslager påverkas. Myndighetens uppgift bör i det skedet bli att säkerställa att beredskapslagret är så stort att det motsvarar de skyldigheter landet har. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas i lagen.

Om ett lager inte får tas med i en statistisk sammanställning för att exempelvis en verkställighetsåtgärd har beslutats kan storleken på Sveriges samlade beredskapslager påverkas så att miniminivån inte upprätthålls. Det måste därför gå att ändra på beslut om både procentandelen av lagringsbränslen som ska lagras under lagringsåret och beslut till de lagringsskyldiga om storleken på de lager som ska hållas. Möjligheter att ändra sådana beslut bör därför införas (jfr avsnitt 5.3). Med beaktande av *Lagrådets* synpunkter bedömer regeringen att det bör framgå på lagnivå att beslut om lagringsskyldighet får ändras under pågående lagringsår om det är nödvändigt för storleken på Sveriges beredskapslager.

Frågor om förvaring av lager och om uppgiftsskyldighet kan behöva regleras i detalj. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om förvaring av lager och om uppgiftsskyldighet.

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de lager som ska hållas enligt lagen.

Tillsynsmyndigheten ska varje månad upprätta statistiska sammanställningar över de lager som hålls enligt lagen och över kommersiella lager som finns i landet. Sammanställningarna ska överlämnas till den Europeiska kommissionen. Med kommersiella lager avses sådana lager av energiprodukter som förtecknas i bilaga C avsnitt 3.1 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik som hålls av ekonomiska aktörer och som inte omfattas av rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja eller petroleumprodukter.

I den statistiska sammanställningen över lager som hålls enligt lagen får hela eller delar av lager inte finnas med om de är föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer.

Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt annan ska före utgången av varje månad lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om faktiska lagernivåer vid utgången av föregående månad samt om eventuella brister i lager under månaden i förhållande till fastställd lagringsskyldighet och övriga uppgifter som myndigheten begär. Vid lagring utanför landet ska sådana uppgifter lämnas till tillsynsmyndigheten i det land där lagringen sker. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om register över lager som hålls enligt lagen och om statistiska sammanställningar.

Rapportens förslag: Överensstämmer till övervägande del i sak med promemorians förslag. Rapportens förslag har dock anpassats till direktivets krav. En redaktionell omarbetning har också skett. Flera av rapportens mer detaljerade lagförslag föreslås finnas på förordningsnivå eller i myndighetsföreskrifter.

Remissinstanserna: Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet anser att det inte är meningsfullt att genomföra datainsamling om lagrens placering varje månad eftersom det bara ger en ögonblicksbild som snart är inaktuell.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på förslagen.

Direktivet

Varje medlemsstat ska föra ett kontinuerligt uppdaterat och detaljerat register över alla de beredskapslager den håller för egen räkning som inte utgör särskilda lager. Sådana register ska särskilt innehålla uppgifter om lokalisering av den oljedepå, det raffinaderi eller den lageranläggning där lagret finns, uppgift om lagrets art och mängd samt om dess ägare. Senast den 25 februari varje år ska medlemsstaterna översända en

sammanfattande kopia av registret över lager till kommissionen. Den sammanfattande kopian ska åtminstone visa kvantitet och natur avseende de beredskapslager som är upptagna i registret den sista dagen föregående kalenderår. På begäran av kommissionen ska medlemsstaterna inom 15 dagar lämna in en fullständig kopia av registret till kommissionen. I denna kopia får känsliga uppgifter om lagrens lokalisering utelämnas. En sådan kopia kan begäras upp till 5 år efter det datum de begärda uppgifterna gäller, men den får inte avse uppgifter som rör någon period före den 1 januari 2013.

Medlemsstaterna ska även upprätta statistiska sammanställningar över sina beredskapslager. Detaljerade bestämmelser om upprättande och överlämnande av statistiska sammanställningar finns i bilaga IV. Medlemsstaterna får inte ta upp sådana kvantiteter av råolja eller petroleumprodukter som är föremål för ett beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller lager som innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer i sina statistiska sammanställningar över beredskapslager.

Medlemsstaterna ska varje månad sända in en statistisk sammanställning över de kommersiella lagervolymer som hålls på deras territorium till kommissionen. Därvid ska känsliga uppgifter skyddas, och ägarna till de berörda lagren får inte namnges. Kommissionen ska varje månad offentliggöra en statistisk sammanställning över de kommersiella lagervolymer som hålls inom gemenskapen på grundval av medlemsstaternas sammanställningar.

Skälen för regeringens förslag

Medlemsstaterna ska hålla register över lager och fortlöpande redovisa uppgifter i form av statistiska sammanställningar till kommissionen. De statistiska sammanställningarna ska avse både beredskapslager och kommersiella lager som finns på medlemsstatens territorium. Bestämmelser som motsvarar direktivets krav i dessa avseenden måste därför införas i den svenska lagen.

Registret över lager som hålls som en del av landets beredskapslager bör hållas av tillsynsmyndigheten och det bör även vara denna myndighet som tar emot uppgifter och gör statistiska sammanställningar samt överlämnar dessa till kommissionen. Tillsynsmyndighet bör vara den myndighet som regeringen utser (jfr avsnitt 5.2).

För att Sverige ska kunna hålla register över lager och uppfylla förpliktelseerna gentemot kommissionen måste det införas en bestämmelse om uppgiftsskyldighet såväl för den som är lagringsskyldig som för den som utför lagring åt annan. Uppgifter bör lämnas månadsvis för föregående månad eftersom statistiska sammanställningar ska lämnas till kommissionen varje månad. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* framför att det inte är meningsfullt att genomföra datainsamling om lagrens placering varje månad eftersom det bara ger en ögonblicksbild som snart är inaktuell. Det följer dock direkt av direktivet att rapportering ska göras varje månad. Medlemsstaterna har en skyldighet att genomföra direktivet i nationell rätt.

Uppgifterna som ska lämnas bör avse faktiska lagernivåer men det bör också finnas utrymme för myndigheten att kunna begära in annan information. Det bör även föreskrivas att eventuella brister i lager under månaden i förhållande till fastställd lagringsskyldighet ska rapporteras. Kontrollen av brister i förhållande till fastställd lagringsskyldighet är viktig för att säkerställa att beredskapslager av viss storlek verkligen finns. Förslag om sådan tillsyn och om avgift för brist i lager finns i avsnitt 5.8 och 5.9.

Lagring utanför landet bör också medföra en uppgiftsskyldighet. Uppgifterna ska lämnas tillsynsmyndigheten i det land där lagringen sker eftersom rapporteringen till kommissionen ska avse lager som finns på landets territorium även om lagret hålls för en annan medlemsstats räkning. Detta innebär att den svenska tillsynsmyndigheten blir mottagare av uppgifter om lager som hålls i Sverige för annat lands räkning. Det finns inte behov av några särskilda bestämmelser om inhämtande av uppgifter för sammanställning av kommersiella lager då sådana uppgifter, enligt Energimyndigheten, finns tillgängliga genom Statistiska centralbyrån.

I tidigare avsnitt har redovisats att det är av betydelse för lagrens tillgänglighet att den som är lagringsskyldig har rätt att förfoga över lagren. Enligt direktivet får därför inte lager som är föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer tas med i de statistiska sammanställningar som ska skickas till kommissionen. En bestämmelse med det innehålllet bör införas i den svenska lagen.

I en bilaga till direktivet finns detaljerade regler om statistiska sammanställningar över beredskapslager och hur dessa ska upprättas och överlämnas till kommissionen. Bestämmelser som motsvarar direktivets krav i dessa avseenden bör, på grund av detaljeringsgraden, inte finnas på lagnivå. Det bör därför införas ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om statistiska sammanställningar av beredskapslager. Normgivningsbemyndigandet bör även omfatta att meddela föreskrifter om statistiska sammanställningar av kommersiella lager för att direktivets särskilda bestämmelser om bl.a. översändande av sådana sammanställningar ska kunna genomföras på lägre nivå än lag. Därtill bör bemyndigandet omfatta att meddela detaljerade krav på innehålllet i registret över beredskapslager. I direktivet finns krav på att registret ska innehålla uppgift om var ett lager finns, vilka bränslen det innehåller och mängden bränslen samt uppgift om ägaren till ett beredskapslager. I personuppgiftslagen (1998:204) definieras personuppgifter som all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet. De uppgifter som ska finnas med i registret över beredskapslager avser i huvudsak själva lagret. Det går dock inte att utesluta att personuppgifter kan komma att registreras, exempelvis ska ägaren till lagret anges och kontaktuppgifter för företag som går att hänföra till en fysisk person kan också finnas. I sådana fall ska bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) tillämpas på registret. Det finns inte behov av någon särreglering utöver vad som anges i personuppgiftslagen.

Regeringens förslag: Regeringen får besluta att ett lager som hålls enligt denna lag ska användas helt eller delvis om Internationella energiorganet (IEA) har beslutat att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom att lager ska tas i bruk eller andra kompletterande åtgärder ska vidtas och detta beslut påverkar en eller flera medlemsstater, *eller* om Europeiska kommissionen har konstaterat att det finns ett allvarligt försörjningsavbrott och har lämnat tillstånd till att lagret används, *eller* om det rör sig om en första insats i ett brådskande fall, *eller* om det rör sig om en lokal kris. Europeiska kommissionen ska omedelbart informeras om sådana beslut.

Tillsynsmyndigheten ska upprätta en beredskapsplan om hur Sveriges beredskapslager ska användas vid allvarliga försörjningsavbrott och hur en begränsning av förbrukning av lagringsbränslen ska genomföras vid sådana avbrott.

När ett lager som hålls enligt lagen har använts ska det återställas till den storlek och med den sammansättning som har beslutats för det aktuella lagringsåret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beredskapsplan samt om användning och återställande av lager som hålls enligt lagen.

Rapportens förslag: Överensstämmer till övervägande del i sak med promemorians förslag. Rapportens förslag har dock anpassats till direktivets krav. En redaktionell omarbetning har också skett.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på rapportens förslag om användning av beredskapslager.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* framför att i arbetet med beredskapsplanen är det angeläget att särskild hänsyn tas till hur en prioriterad tilldelning av petroleumprodukter till vissa kategorier av konsumenter ska kunna ske. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* har även framfört att det är viktigt att det förtydligas hur länsstyrelsens uppgifter enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap påverkas.

Direktivet

I artikel 20 anges att medlemsstaterna ska se till att de har infört förfaranden för att deras behöriga myndigheter i fall av allvarliga leveransstörningar snabbt, effektivt och transparent ska kunna ta i bruk hela eller delar av beredskapslagren, och införa begränsningar av förbrukningen bland annat genom prioriterad tilldelning av petroleumprodukter till vissa kategorier av konsumenter. Medlemsstaterna ska upprätthålla beredskapsplaner som ska aktiveras vid allvarliga leveransstörningar och ska utarbeta de organisatoriska åtgärder som måste vidtas för att sådana planer ska kunna genomföras. Information om beredskapsplaner och andra åtgärder ska kunna lämnas till kommissionen.

Om det finns ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager kan varje berörd medlemsstat använda sina beredskapslager för att fullgöra de internationella skyldigheter som följer av beslutet. I direktivet definieras uttrycket gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager som alla gällande beslut som fattas av styrelsen för Internationella energigorganet (Governing board for IEA) i syfte att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom ibruktagande av dess medlemmars lager och/eller kompletterande åtgärder. När ett lager har tagits i bruk enligt ett sådant beslut ska medlemsstaten omedelbart meddela kommissionen. Direktivet anger även att om det föreligger ett internationellt beslut om ibruktagande av lager bör kommissionen rekommendera medlemsstaterna att ta i bruk hela eller delar av beredskapslagren. I detta läge får dock kommissionen inte agera förrän den har hört samordningsgruppen.

Om det har uppstått problem med leveranser av råolja eller petroleumprodukter till gemenskapen eller till en medlemsstat och det inte finns ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager, ska kommissionen informera IEA och agera i samordning med dem samt på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ snarast arrangera ett möte med samordningsgruppen. På grundval av resultatet av samordningsgruppens analyser av situationen ska kommissionen fastställa huruvida det rör sig om ett allvarligt försörjningsavbrott. Om ett allvarligt försörjningsavbrott har konstaterats, ska kommissionen ge tillstånd till ibruktagande, helt eller delvis, av de mängder beredskapslager som de berörda medlemsstaterna har föreslagit.

Medlemsstaterna får använda sina beredskapslager till en nivå under den obligatoriska miniminivå som fastställs i direktivet i volymer som är omedelbart nödvändiga för en första insats i särskilt brådskande fall eller för att tillgodose lokala kriser. Vid ett sådant ibruktagande ska medlemsstaterna omedelbart informera kommissionen om den mängd som har använts. Kommissionen ska vidarebefordra denna information till medlemmarna i samordningsgruppen.

Om lager tas i bruk enligt direktivets bestämmelser (artikel 20 p. 3, 4 eller 5) är medlemsstaterna berättigade att tillfälligt hålla lägre lagernivåer än vad som föreskrivs i direktivet. I sådana fall ska kommissionen, fastställa en rimlig tidsfrist inom vilken medlemsstaterna ska återställa sina lager så att de på nytt når upp till de obligatoriska miniminivåerna.

Vad som avses med allvarligt försörjningsbrott är definierat i direktivet där det anges att allvarligt försörjningsavbrott är kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till Europeiska unionen eller till en medlemsstat, vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller inte.

Skälen för regeringens förslag

När det gäller förfaranden i krissituationer och frågan aktualiseras om beredskapslager ska tas i bruk innehåller direktivet bestämmelser som dels riktar sig mot medlemsstaterna, dels mot kommissionen. Aktörerna som ska interagera i en krissituation är den eller de berörda medlemsstaterna, kommissionen och IEA samt en särskild rådgivande samord-

ningsgrupp som består av företrädare för medlemsstaterna och som leds av kommissionen.

För att genomföra direktivets bestämmelser om krisförfaranden krävs nationella regler som begränsar användningen av lager till de situationer som direktivet anger. Det krävs också nationella regler för att säkerställa att en beredskapsplan upprättas samt om återställande av lager som använts och tidsfrist för detta. Bestämmelser bör således införas som anger att ett beredskapslager får användas om Internationella energiorganet (IEA) har fattat beslut om att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden, eller om Europeiska kommissionen har konstaterat att det finns ett allvarligt försörjningsavbrott och har lämnat tillstånd till att lagret används. Bestämmelser bör också införas som ger medlemsstaterna möjlighet att använda lager om det rör sig om en första insats i ett brådskande fall, eller om det rör sig om en lokal kris. Europeiska kommissionen ska omedelbart informeras om sådana beslut. Uttrycket allvarligt försörjningsavbrott är definierat i direktivet. Det bör införas en definition av uttrycket med samma innebörd i lagen.

Enligt LBOK fattar regeringen beslut om användning av lager. Så bör det även fortsättningsvis vara. I lagen föreslås därför en bestämmelse om att regeringen får besluta att ett lager ska användas.

Enligt direktivet krävs att medlemsstaterna upprättar en beredskapsplan och utarbetar organisatoriska åtgärder för att planen ska kunna genomföras. Tillsynsmyndigheten bör därför åläggas att upprätta en sådan plan. *Länsstyrelsen i Stockholms län* och *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* framför synpunkter på innehållet i beredskapsplanen och dess samordning med annan beredskapsplanering. Vad som ska ingå i planen bör dock framgå av förordning eller myndighetsföreskrifter och får således övervägas när sådana bestämmelser utarbetas. En naturlig utgångspunkt i det sammanhanget blir direktivets formuleringar om förfarande i kris-situationer där det bland annat anges att medlemsstaterna ska införa förfaranden för begränsningar av förbrukning av petroleumprodukter bland annat genom prioriterad tilldelning av petroleumprodukter till vissa kategorier av konsumenter. I samband med upprättandet av planen bör även annan lagstiftning på området beaktas, såsom oljekrislagen (1975:197) som utarbetats för att säkerställa fullföljandet av Sveriges åtaganden i det avtal om ett internationellt energiprogram som undertecknades i Paris den 18 november 1974. Även bestämmelser i författningar om krisberedskap bör beaktas vid arbetet med beredskapsplanen.

De lager som har använts måste återställas för att försörjningsberedskapen inte ska äventyras. Bestämmelser om återställande av lager med den innebörden att lagren ska återställas till den storlek och med den sammansättning som har fastställts för det aktuella lagringsåret bör därför införas. Direktivet anger att detta ska ske inom den tidsfrist som Europeiska kommissionen bestämmer. En bestämmelse om detta bör därför införas. Som *Lagrådet* har påpekat behöver en sådan bestämmelse dock inte tas in på lagnivå. Även andra mer detaljerade bestämmelser om användning och återställande av beredskapslager bör få meddelas i förordning eller myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om användning och återställande av beredskapslager.

Regeringens förslag: Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över lagen samt över föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Myndigheten ska även utöva tillsyn över de beredskapslager som hålls inom landet på uppdrag av lagringsskyldig i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om lagret hålls enligt rådets direktiv om skyldighet för medlemsstaterna att inneha råolja eller petroleumprodukter.

Den som är eller har varit lagringsskyldig eller den som utför eller har utfört lagerhållning åt någon annan ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen samt låta myndigheten få tillträde till anläggningar, lokaler och områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning som myndigheten behöver för tillsynen. Polismyndighet ska på begäran lämna den hjälp som behövs. En sådan begäran får göras endast om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan vidtas utan att polisens särskilda befogenheter behöver tillgripas, eller om det annars finns synnerliga skäl. Europeiska kommissionen ska ha rätt att på begäran få uppgifter och tillträde till anläggningar samt lokaler och områden.

Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt annan ska spara uppgifter om beredskapslager i fem år från utgången av det lagringsår som uppgifterna avser.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om tillsyn.

Rapportens förslag: Överensstämmer till övervägande del i sak med promemorians förslag. Rapportens förslag har dock anpassats till direktivets krav. En redaktionell omarbetning har också skett.

Remissinstanserna: Endast redaktionella synpunkter har lämnats på rapportens förslag om tillsyn.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på förslagen.

Direktivet

I artikel 18 anges att kommissionen i samordning med medlemsstaterna får genomföra granskningar av krisberedskap och därtill hörande lagring. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras myndigheter och de som ansvarar för att upprätthålla och förvalta beredskapslager samtycker till inspektionerna och bistår de personer som kommissionen bemyndigat att genomföra översynerna. Medlemsstaterna ska särskilt se till att dessa personer får rätt att gå igenom alla handlingar och register som rör lagren och att de får tillträde till alla platser där lager hålls.

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att åtminstone under fem år säkerställa arkivering av data, handlingar, sammanställningar och dokument gällande beredskapslagren.

Det krävs tillsyn för att säkerställa att de krav som ställs i lagen eller som har meddelats i anslutning till lagen följs. Tillsynsmyndigheten måste för detta ändamål få tillgång till upplysningar, handlingar, anläggningar och lokaler av den som är eller har lagringsskyldig eller den som utför eller har utfört lagerhållning åt någon annan.

I normalfallet torde det inte vara något problem för myndigheten att få tillträde till anläggningar samt lokaler och områden som hör till sådana anläggningar. Om problem i detta avseende skulle uppstå blir dock konsekvensen att lager inte kommer att kunna kontrolleras. Detta kan påverka försörjningstryggheten och medföra allvarliga problem om ett lager behövs tas i bruk i en krissituation. En bestämmelse om att polismyndigheten ska lämna biträde vid tillsynen finns i LBOK. En bestämmelse om möjlighet till biträde från polismyndighet bör införas även i den nya lagen. Det räcker dock att biträde från polismyndigheten kan lämnas för att myndigheten ska få tillträde till anläggningar och lokaler samt områden som hör till anläggningarna. Bestämmelsen bör därför få en snävare omfattning än motsvarigheten i LBOK och den bör utformas så att den anger under vilka förutsättningar biträde får begäras.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna se till att även kommissionen kan utöva tillsyn och att de personer som kommissionen har utsett beviljas rätt att gå igenom handlingar och register som rör lagren och får tillträde till alla platser där lager hålls. Det bör därför även införas en bestämmelse i lagen om att Europeiska kommissionen har rätt att på begäran få uppgifter och tillträde till anläggningar samt lokaler och områden på samma sätt som den svenska tillsynsmyndigheten. *Lagrådet* har noterat att det inte finns några närmare överväganden beträffande denna rätt för kommissionen. Regeringen har dock, mot bakgrund av direktivets krav, bedömt att kommissionens befogenheter i detta avseende bör vara desamma som för tillsynsmyndigheten.

För att direktivets krav på att medlemsstaterna ska säkerställa arkivering av uppgifter om beredskapslagren under fem år och för att tillsyn ska kunna utövas föreslås en bestämmelse om skyldighet att spara uppgifter. Bestämmelsen bör rikta sig till dem som är lagringsskyldiga och till dem som utför lagring åt annan. De bör åläggas att spara uppgifter dvs. handlingar och sammanställningar, om sådana lager som hålls enligt lagen i fem år från utgången av det lagringsår som uppgifterna avser. Myndighetens skyldigheter att spara uppgifter följer av arkivlagen (1990:782) och bestämmelser som meddelats i anslutning till den, dvs. finns inga särskilda gallringsbeslut ska uppgifter sparas.

Tillsynsmyndighet bör vara den myndighet som regeringen utser. Det kommer således att framgå på förordningsnivå vilken myndighet som avses. Energimyndigheten är tillsynsmyndighet enligt LBOK. Avsikten är att den ordningen ska bestå (jfr avsnitt 5.2).

Mer detaljerade bestämmelser om tillsynen bör få meddelas i förordning. Regeringen bör därför få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om tillsyn.

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att uppgiftsskyldighet ska fullgöras, för att de lager som beslutats ska hållas, för att lager ska förvaras och hållas tillgängliga eller för att lagen i övrigt ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Ett tillstånd som har lämnats enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre är uppfyllda.

En lagringsavgift ska tas ut av en lagringsskyldig som inte håller lager i den omfattning som har beslutats. Lagringsavgiftens storlek ska beräknas per dag och motsvara kapitalkostnaden för den mängd bränsle som bristen i lagret uppgår till, med ett kostnadstillägg på högst 1 000 procent av kapitalkostnaden. En lagringsavgift får sättas ned eller efterskänkas om det finns synnerliga skäl.

En förseningsavgift på 10 000 kronor ska tas ut av den som är lagringsskyldig enligt lagen om de uppgifter som har begärts inte har kommit in till myndigheten inom föreskriven tid. En andra förseningsavgift på 25 000 kronor ska tas ut om uppgifterna inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom sju arbetsdagar från det att en under rättelse om att en förseningsavgift har tagits ut har sänts till den som är lagringsskyldig. En förseningsavgift får sättas ned eller efterskänkas om det finns synnerliga skäl.

Om en lagringsavgift eller en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppläggning ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om lagringsavgift och om förseningsavgift.

Rapportens förslag: Överensstämmer till övervägande del i sak med promemorians förslag. Rapportens förslag har dock omarbetats redaktionellt. Flera av rapportens mer detaljerade lagförslag föreslås finnas på förordningsnivå.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att tredagarsfristen är alltför snävt tilltagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att tredagarsfristen är för kort för sitt syfte och föreslår att bestämmelsen om en andra förseningsavgift utgår samt att den lagringsskyldige i stället får en mer kännbar förseningsavgift direkt.

Direktivet

Medlemsstaterna ska fastställa regler om påföljder för överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet direktivet, och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa tillämpas. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna

Skälen för regeringens förslag

De bestämmelser som införs med anledning av direktivet är av skiftande karaktär. Detta medför att kravet på påföljder bör genomföras genom olika sanktioner och tillsynsverktyg.

Ett föreläggande bör få meddelas om det behövs för att uppgiftsskyldighet ska fullgöras, för att de lager som beslutats ska hållas, för att lager ska förvaras och hållas tillgängliga eller för att lagen i övrigt ska följas. Sådana förelägganden bör få förenas med vite. Det bör även införas en möjlighet för tillsynsmyndigheten att återkalla tillstånd som lämnats enligt lagen i de fall där förutsättningarna för tillståndet inte längre uppfylls. Dessa tillsynsverktyg torde dock inte vara tillräckliga för att säkerställa att alla de bestämmelser som föreslås följs. Särskilt viktigt är det att de lagringsskyldiga håller beslutade lagernivåer. I LBOK finns bestämmelser om en särskild lagringsavgift för den som inte håller de lager som har fastställts enligt bestämmelserna i lagen. En sådan avgift bör införas även i den nya lagen. Utformningen av avgiften bör dock ändras i förhållande till gällande regler. Bakgrunden till detta är att Energimyndigheten i sin rapport konstaterar att revisioner för lagringsåren 2005/2006 – 2008/2009 hos de sex största lagringsskyldiga företagen visar försummelse att hålla föreskrivna lager. Tendensen är enligt rapporten stigande t.o.m. lagringsåret 2007/2008. Även om det framgår av rapporten att huvuddelen av försummelserna härrör från ett lagringsskyldigt företag drar myndigheten ändå slutsatsen att dagens lagringsavgifter inte har en tillräckligt avskräckande effekt. Myndigheten föreslår därför att lagringsavgiften ska beräknas per dag och stiga ju längre bristen i lagret består. Mot bakgrund av ovanstående föreslås att den som är lagringsskyldig men inte håller fastställda lager ska betala en lagringsavgift och att avgiftens storlek ska beräknas per dag. För att få avsedd effekt bör avgiften överstiga kapitalkostnaden för den volym som skulle ha lagrats. Den föreslås därför motsvara kapitalkostnaden för den mängd bränsle som bristen i lagret uppgår till, med ett kostnadstillägg på högst 1 000 procent av kapitalkostnaden. Nivån på kostnadstillägget ger utrymme för en progressiv avgift. Detaljerade bestämmelser om hur en sådan avgift ska beräknas bör finnas på förordningsnivå. Regeringen bör få ett bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter om lagringsavgift.

En lagringsavgift bör kunna sättas ned eller efterskänkas av tillsynsmyndigheten dock bara i undantagsfall om det kan anses finnas synnerliga skäl. Med synnerliga skäl avses exempelvis att en allvarlig olycka eller en oförutsebar störning i tillförsel eller produktion drabbar ett lagringsskyldigt företag och att detta temporärt omöjliggör upprätthållande av miniminivån på det lager som har fastställts.

Det ovan redovisade förslaget om lagringsavgift bygger på rapportering av brister från den lagringsskyldiges sida. Förslag om skyldighet att rapportera bl.a. sådana brister lämnas i avsnitt 5.6.

Att myndigheten får tillgång till uppgifter är således grundläggande för att systemet ska fungera. Att uppgifterna kommer in i tid har samma stora betydelse. Exempelvis ska lagringsskyldigheten prövas varje år och uppgifter om lagerhållningen ska lämnas till kommissionen med korta tidsintervall, i vissa fall varje månad. För att säkerställa att systemet ska fungera bör det därför införas en förseningsavgift som drabbar den som inte kommer in med uppgifter inom föreskriven tid. Förseningsavgiften bör utformas så att den som tillsynsmyndigheten begär uppgifter ifrån för att pröva frågor om lagringsskyldighet eller den som är lagringsskyldig ska betala en avgift på 10 000 kronor, om uppgifter för prövning av lagringsskyldighet eller uppgifter om faktiska lagernivåer, om brister i ett lager eller övriga uppgifter som tillsynsmyndigheten begär inte har kommit in till myndigheten inom föreskriven tid. Enligt promemorianas förslag skulle en andra förseningsavgift på 25 000 kronor tas ut om uppgifter inte hade kommit in till tillsynsmyndigheten inom tre dagar från det att en underrättelse om att en förseningsavgift tagits ut hade sänts till den lagringsskyldige. *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att tredagarsfristen är för kort för sitt syfte och föreslår att bestämmelsen om en andra förseningsavgift utgår samt att den lagringsskyldige i stället får en mer kännbar förseningsavgift direkt. Eftersom uppgifterna som ska lämnas ska användas bl.a. för att månadsvis rapportera till kommissionen (jfr avsnitt 5.5) krävs dock att skyldigheten fullgörs snabbt och därför är det i sammanhanget befogat att tidsramarna är snävt tilltagna. Samma effekt som sådana tidsramar ger torde inte kunna uppnås med endast en förseningsavgift. Dock bör tiden innan den andra avgiften tas ut kunna utökas från tre dagar till sju arbetsdagar utan att effekten av avgiften försämras.

Detaljerade bestämmelser om förseningsavgiftens utformning bör meddelas i förordning. Regeringen bör därför få ett bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter om förseningsavgift.

Tillsynsmyndigheten bör ges möjlighet att sätta ned den föreslagna förseningsavgiften. Möjligheten bör tillämpas restriktivt och endast om det kan anses finnas synnerliga skäl, exempelvis att en allvarlig olycka inträffat som omöjliggör att uppgifter kan lämnas.

Om en lagringsavgift eller en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppsmaning bör avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning bör verkställighet enligt utsökningsbalken få ske.

Lagrådet har påpekat att bestämmelserna om avgifter och hanteringen av dessa behöver utvecklas och i sina huvuddrag tas in i lagen. Regeringen har övervägt bestämmelserna på nytt, men bedömer att huvuddragen redan i tillräcklig utsträckning är intagna i lagförslaget. De föreskrifter som regeringen avser att meddela om avgifter är av sådan detaljkaraktär att föreskrifterna lämpligen ges på förordningsnivå.

Regeringens förslag: Beslut om lagringsskyldighet, beslut om tillstånd att fullgöra lagringsskyldigheten med andra lagringsbränslen än sådana som har sålts eller förbrukats eller med råolja, beslut om tillstånd till lagerhållning av annan än den lagringsskyldige eller om tillstånd till lagring utanför landet, beslut om föreläggande som förenats med vite, beslut om återkallelse av tillstånd som meddelats enligt lagen, beslut om lagringsavgift och om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Ett beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen gäller omedelbart om något annat inte har angetts i beslutet.

Rapportens förslag: Överensstämmer i sak med promemorians förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på förslagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på lagförslagen.

Direktivet

Direktivet innehåller inga bestämmelser om överklagande.

Skälen för regeringens förslag

En bestämmelse om överklagande bör införas i lagen. Beslut om lagringsskyldighet, om tillstånd att fullgöra lagringsskyldigheten med andra lagringsbränslen än sådana som har sålts eller förbrukats eller med råolja, om tillstånd till lagerhållning av annan än den lagringsskyldige, om tillstånd till lagring utanför landet, om föreläggande som förenats med vite, om återkallande av tillstånd som meddelats enligt lagen, om lagringsavgift och om förseningsavgift bör få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Denna uppräkningslista av överklagbara beslut är uttömmande. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

I förslaget finns också en generell bestämmelse om att ett beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen gäller omedelbart om något annat inte har angetts i beslutet. En sådan bestämmelse är av stor betydelse för försörjningstryggheten genom att den bidrar till att beslutade lager finns tillgängliga för användning om en situation kräver att de tas i bruk. Bestämmelsen har placerats i kapitlet om överklagande och har formulerats om med anledning av *Lagrådets* synpunkter.

Regeringens förslag: Lagen om beredskapslagring av olja ska träda i kraft den 30 december 2012 då lagen om beredskapslagring av olja och kol ska upphöra att gälla. Lagringsåret som har inletts den 1 juli 2012 ska avslutas den 31 mars 2013. Den upphävda lagen ska dock fortfarande gälla för det lagringsår som har inletts den 1 juli 2012.

Rapportens förslag: Rapporten innehåller inga förslag om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft synpunkter på förslagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* framför att det kan komma att krävas övergångsregler i samband med införandet av den nya lagen.

Direktivet

Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet före den 31 december 2012.

Skälen för regeringens förslag

Lagen om beredskapslagring av olja bör träda i kraft den 30 december 2012 för att uppfylla direktivets krav. Lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol bör upphöra att gälla när den nya lagen sätts i kraft.

En övergångsbestämmelse bör införas som avslutar det lagringsår som inletts 1 juli 2012 redan den 31 mars 2013. Skälet för detta är att lagringsåret enligt den föreslagna lagen inleds redan den 1 april 2013 då lagringsåret enligt LBOK ännu inte har avslutats. Sistnämnda lagringsår löper från och med den 1 juli 2012 till och med den 30 juni 2013. Det bör också införas en övergångsbestämmelse som anger att den upphävda lagen fortfarande ska gälla för det lagringsår som inletts den 1 juli 2012.

6 Konsekvenser

Generellt

Lagförslaget i denna proposition syftar till att genomföra direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter. I samband med genomförandet omarbetas den nuvarande lagen om beredskapslagring av olja och kol som är från 1984. Vissa av den lagens bestämmelser utgår genom förslaget och andra omformuleras redaktionellt (jfr avsnitt 4.1). Genomförandet av direktivet kräver reglering. Det finns inga alternativa lösningar. Det ställningstagande som går att göra inom ramen för direk-

tivet är vilka som ska hålla lager. Det finns tre alternativ. Medlemsstaterna kan välja att inrätta centrala lagringsenheter som får uppgiften att förvärva, hålla och sälja oljelager, *eller* så kan s.k. särskilda lager som ägs av medlemsstaten eller den centrala lagringsenheten inrättas. Slutligen kan lagren hållas av ekonomiska aktörer. Enligt förslagen i denna proposition ska Sveriges beredskapslager hållas av ekonomiska aktörer. Den ordningen gäller redan i dag. Den statliga lagringen har avvecklats sedan flera år tillbaka. Genom att beredskapslagren hålls av ekonomiska aktörer som hanterar lagringsbränslen hålls lagren i det normala logistiksystemet, de har hög tillgänglighet och rätt kvalitet och de omsätts löpande genom de lagringsskyldigas försäljning och varuförsörjning. För Sveriges del är det därför mest optimalt och kostnadseffektivt att den nuvarande ordningen får bestå. *Näringslivets regelnämnd* framför att det saknas en diskussion om den samhällsekonomiska kostnaden av systemet. Eftersom systemet inte ändras beträffande vilka som är lagringsskyldiga saknas skäl att i sammanhanget belysa kostnaderna utöver vad som anges i detta avsnitt.

Sverige går längre än direktivet kräver på en punkt. Enligt direktivet krävs endast tillstånd vid utlandslagring som utförs av annan än den som är lagringsskyldig. Enligt lagförslaget krävs tillstånd även vid lagring inom landet som utförs av annan än den lagringsskyldige. Så ser dock den nuvarande lagen ut så det innebär ingen ny ordning för aktörerna och direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att ha strängare regler än vad direktivet kräver när det gäller delegering av lagerhållning (jfr avsnitt 5.4).

Det föreslås att den nya lagen ska träda i kraft den 30 december 2012. Ett sådant ikraftträdande överensstämmer med direktivets införlivandebestämmelse. De eventuella informationsinsatser som behövs riktar sig mot aktörerna och kommer att hanteras av Energimyndigheten.

Sådana företag inom oljebranschen som hanterar oljeprodukter och därigenom blir lagringsskyldiga berörs av förslaget. Nedan följer en bedömning av hur dessa företag påverkas och vad förslagen innebär för deras administrativa kostnader. Effekterna för Energimyndigheten och för landets domstolar samt vissa övriga verksamheter analyseras också.

Lagringsskyldiga företag

Övergång till beräkning enligt nettoimport

Genom de nya reglerna för beräkning av Sveriges lagringsskyldighet sker en övergång till beräkning enligt nettoimport (istället för förbrukning) och omräkning till råoljeekvivalenter. Med den metod som föreslås i denna proposition grundas aktörernas lagringsskyldighet på deras försäljning eller förbrukning av fyra grupper av s.k. lagringsbränslen. Det är motorbensin, jetbränsle av fotogentyp, gasolja och dieselolja/eldningsolja 1 samt övriga eldningsoljor. Enligt uppgift från Energimyndigheten svarar de föreslagna lagringsbränslena för nästan hela Sveriges inhemska konsumtion av petroleumprodukter för energiändamål. Enligt Sveriges rapportering av energistatistik till EU och IEA för år 2010 uppgick de totala leveranserna av petroleumprodukter (utom nafta) till ca 12,3 miljoner ton. Leveranserna av de fyra lagringsbränslena

uppgick till ca 10,5 miljoner ton, eller ca 85 % av alla leveranser, räknat i ton. Övriga leveranser av petroleumprodukter, som alltså svarar för ca 15 %, utgörs i allt väsentligt av etan och LPG till petrokemisk industri (0,8 miljoner ton eller ca 7 %), övriga LPG-leveranser (0,3 miljoner ton eller ca 3 %), smörjmedel (ca 1 %) samt bitumen (0,4 miljoner ton eller ca 4 %). Energimyndigheten drar slutsatsen att konsekvensen av den föreslagna modellen torde bli att skyldigheten att lagra de fyra lagringsbränslena ska "täcka" 90 dagars nettoimport av råolja och alla petroleumprodukter, inklusive de råvaror som används i petrokemi och för tillverkning av smörjmedel och asfalt. En kontrollberäkning som utfördes för Energimyndighetens rapport med förslag till ny lag om beredskapslagring av olja m.m. visade att lagring med 25 % av de samlade basmängderna av vart och ett av de fyra lagringsbränslena under lagringsåret 2010/2011 skulle ha varit tillräcklig för att motsvara 90 dagars nettoimport under 2009, enligt direktivets beräkningsregler. Detta indikerar att lagringsprocenten enligt de föreslagna reglerna i den nya lagen bör bli av ungefär samma omfattning som enligt de nuvarande reglerna.

Flygfotogen

Avsikten är att flygfotogen ska lagras på samma sätt som gäller för de andra lagringsbränslena. Detta får till följd att volymerna av flygfotogen som hålls i lager för den civila marknaden i Sverige kommer att behöva öka och att alla större säljare av flygfotogen på den svenska marknaden får bära kostnaden för lagringsskyldigheten på samma sätt som säljare (eller importörer som är förbrukare) av andra lagringsbränslen.

Enligt Energimyndighetens rapport finns det i Sverige sex större aktörer som levererar flygfotogen till flygbolagen vid landets flygplatser. Fem av dessa är oljebolag med internationell verksamhet inom flygbränsle och en är SAS eget supplybolag. Nästan all flygfotogen importeras. Tillverkningen vid svenska raffinaderier är obetydlig. Specifikationen på produkten styrs av internationella normer. Logistikedjan (tankar, järnvägsvagnar, pipelines) är dedikerad och blandning med andra produkter får inte förekomma. Myndigheten anger vidare att omsättning av produkten är viktig och att beredskapslager därför måste vara integrerade med de kommersiella lagren. Logistiksamarbetet (lagring, transport, tankningsservice på flygplatserna) mellan aktörerna är utvecklat för att uppnå kostnadseffektivitet. Lagringsanläggningarna ägs antingen av oljebolagen eller av oberoende lagringsbolag.

Energimyndigheten uppskattar i sin rapport att försäljningen i Sverige f.n. uppgår till drygt 1 miljon m³ per år. Myndigheten anger vidare att lagren för den civila marknaden under 2010 har utgjort ca 200 000 m³ vilket skulle indikera att lagringsvolymen av flygfotogen i Sverige skulle behöva öka med i storleksordningen 50 000 m³ för att uppnå en andel av försäljningen på 25 procent. Detta skulle innebära en ökad kapitalbindning i storleksordningen 300 miljoner kr. Enligt myndigheten kan den kapitalkostnad som kommer att få bäras av leverantörerna av flygfotogen och ytterst deras kunder för en volym av denna storleksordning uppskattas till omkring 15 milj. kr, eller ca 15 kr/ m³ per år.

Myndigheten pekar också på frågan om det finns lagringskapacitet för större volym flygfotogen inom landet men bedömer att denna fråga går att lösa inom branschen och att utlandslagring kan utgöra en möjlighet. Kostnaden för tillkommande lagerhållning kommer i tillägg till den uppskattade kapitalkostnaden.

Energimyndigheten förutsätter att branschen kommer att utreda hur de logistiska frågorna bäst ska lösas i inhemskt och internationellt samarbete samt anger att myndigheten är beredd att samverka med branschen om resultaten av en sådan utredning för att se om särskilda åtgärder blir nödvändiga, t.ex. en stegvis uppbyggnad av lagerkapaciteten.

Energimyndigheten anger också i rapporten att om leverantörerna av flygfotogen inte skulle bli lagringsskyldiga måste leverantörer av andra lagringsbränslen i princip bära motsvarande förpliktelse, eftersom införseln av flygfotogen ingår i den nettoimport som grundlägger Sveriges lagringsskyldighet.

Lagringsskyldighet för värmeverk och kraftvärmeverk

Lagringsskyldigheten för värmeverk och kraftvärmeverk har varit särskilt reglerad i LBOK och har endast omfattat det egna beredskapsbehovet av olja och kol. Några sådana bestämmelser föreslås inte i denna proposition. Således kommer verken framöver att omfattas av de allmänna reglerna om lagringsskyldighet dvs. om de själva inför bränsle för sin förbrukning blir de lagringsskyldiga. Detta innebär att de minimilager, som under de senaste tre lagringsåren har funnits i denna sektor och som har varierat mellan 16 000 och 44 000 m³, till allra största delen kommer att försvinna. Energimyndigheten anger i sin rapport att besparingen för fjärrvärmebranschen dock är svår att beräkna men att den kapitalbindning som fjärrvärmebranschen inte skulle behöva bära uppskattas till ca 250 milj. kr baserat på dagens lagring. Motsvarande kapitalkostnad kommer i princip att i stället framöver få bäras av de oljebolag som är leverantörer till värmeverken och kraftvärmeverken (verk som har egen import eller införsel blir dock fortsatt lagringsskyldiga).

Delegering av lagerhållning och rapporteringsskyldighet

Möjligheterna att delegera lagerhållning inom och utanför landet blir större enligt förslagen genom att direktivet medger beredskapslagring genom delegering i hela unionen under förutsättning att de berörda länderna lämnat tillstånd. Tidigare har utlandslagring endast kunnat ske om Sverige haft avtal om detta med det land där lagringen ska ske. Förändringarna bör ge ökade möjligheter för oljebolagen till effektivt samarbete.

De lagringsskyldiga företagens rapporteringsskyldighet kommer att öka något till följd av den nya regleringen. Den månatliga lagerrapporteringen ska inkludera eventuella brister i beredskapslagren för varje dag en brist har förekommit. Uppgifter om lokalisering av lagren och ägare till lagren vid delegering behöver ingå i rapporteringen. De ökade kraven styrs av direktivet. Förslagen innebär dock förenkling av vissa andra administrativa rutiner för beredskapslagringen (inget förhandsgod-

kännande för concernlagring, förenklat tillstånd för lagring inom landet och fleråriga godkännanden att få utföra lagring för annan).

Energimyndigheten har angett i sin rapport att rapporteringssystemet ska utvecklas så att de lagringsskyldiga företagen kan lämna uppgifter elektroniskt. Det går således att konstatera att den administrativa bördan för de lagringsskyldiga företagen när det gäller den månatliga lagerreporteringen kommer att öka något, men att detta bör kunna kompenseras genom ett moderniserat, databaserat rapporteringssystem och enklare regler i de avseenden som beskrivits ovan. Sammantaget bedöms de administrativa kostnaderna för företagen därför inte öka. En förseningsavgift införs om inte de lagringsskyldiga företagen rapporterar i tid.

Energimyndigheten

Direktivet innebär nya uppgifter för Energimyndigheten. Viktigast är det löpande registret över beredskapslagren med sammanhängande årsrapport och de månatliga statistiska sammanställningarna över beredskapslagren samt de kommersiella och särskilda lager som hålls i Sverige, vilka inte har några direkta motsvarigheter i dag. En årlig rapport ska också upprättas med en analys av det system som etablerats för kontroll av tillgången och den fysiska tillgängligheten till beredskapslagren. Även tillståndsgivning för lagerhållning av annan inom eller utanför landet kan komma att innebära ökad arbetsbörda om sådant samarbete mellan oljebolagen ökar i omfattning. Myndigheten har också aviserat projekt för att skapa ett effektivt elektroniskt rapporteringssystem.

Energimyndigheten anger i sin rapport att antalet lagringsskyldiga kommer att minska från ca 30 till ca 20 när lagringsskyldigheten upphör för värmeverk och kraftvärmeverk som inte inför bränsle för egen förbrukning och några leverantörer av flygbränsle tillkommer. Energimyndigheten gör bedömningen att resursbehovet för att handlägga ärenden om beredskapslagring och utöva tillsyn trots detta kommer att öka, särskilt under den period då den nya regleringen ska implementeras. Myndigheten har också identifierat att det finns behov av att minska sårbarheten i handläggningen av ärenden rörande beredskapslagring, som i dag i huvudsak utförs av en tjänsteman och anför sammantaget att detta bör innebära behov av ytterligare minst en årsarbetskraft för handläggning av frågor rörande beredskapslagring.

I denna proposition bedöms dock att de eventuella kostnader som skulle kunna uppstå är av övergångskaraktär. När det nya regelverket och rapporteringssystemet väl är på plats kommer hanteringen för myndigheten att bli enklare. De kostnader som kan komma att uppstå under övergångsfasen bör kunna rymmas inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar.

Statsfinansiella konsekvenser

De myndighetsuppgifter som följer av genomförandet av direktivet bedöms rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Beslut som rör storleken på den lagringsskyldiges lager, lagringsavgift, vitesförelägganden och återkallande av medgivande för lagring ombesörjd av annan får enligt LBOK överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Andra beslut än de uppräknade överklagas enligt LBOK till regeringen.

Enligt förslagen i denna proposition får beslut om lagringsskyldighet, om tillstånd för lagerhållning som utförs av annan, om föreläggande som förenats med vite, återkallande av tillstånd som lämnats enligt lagen och om lagringsavgift och förseningsavgift överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det föreslås att prövningstillstånd ska krävas för överklagande till kammarrätten. Möjligheten att överklaga beslut till regeringen tas bort och enligt förslaget avses uppräknningen av de beslut som går att överklaga vara uttömmande. I stort sett kommer därför samma typ av beslut att kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol som i dag. Förslag lämnas dock om en förseningsavgift som också ska kunna överklagas.

De beslut som föreslås kunna överklagas riktar sig mot dem som är lagringsskyldiga. Antalet lagringsskyldiga kommer, enligt Energimyndighetens bedömning, att minska från ca 30 till ca 20 stycken när lagringsskyldigheten upphör för värmeverk och kraftvärmeverk som inte inför bränsle för egen förbrukning och några leverantörer av flygbränsle tillkommer.

Mot bakgrund av ovanstående blir den sammantagna bedömningen att antalet mål som överklagas till domstolarna inte kommer att öka.

Övrigt

Förslagen kommer inte särskilt att påverka de små företagens arbetsförutsättningar. Förslagen bedöms inte heller påverka den kommunala självstyrelsen, brottsligheten, det brottsförebyggande arbetet, sysselsättningen och den offentliga servicen i olika delar av landet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

7.1 Förslag till lag om beredskapslagring av olja

1 kap.

1 §

I paragrafen anges syftet med lagen. Uttrycken allvarligt försörjningsavbrott och beredskapslager definieras i 2 §.

2 §

I paragrafen finns definitioner av uttryck som används i lagen. Uttrycken *allvarligt försörjningsavbrott*, *beredskapslager*, *inhemsk konsumtion*, *kommersiella lager* och *referensår* är definierade med utgångspunkt i direktivet. Referensåret måste vara ett helt kalenderår för att överensstämma med direktivets definition och artikel 3.3. Detta innebär exempelvis att år 2009 är referensår för lagringsåret 2010/2011.

När det gäller definitionen av *lagringsbränslen* så kommer det att framgå på förordningsnivå vilka bränslen i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik som ska vara lagringsbränslen, jfr normgivningsbemyndigande i 9 kap. 1 § första stycket.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.3.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1–5.3, 5.6 och 5.7.

2 kap.

1 §

Av paragrafen framgår grunderna för beräkning av storlek och sammansättning på Sveriges samlade beredskapslager. I *första stycket* anges hur beredskapslagrets storlek ska beräknas. Utgångspunkterna är desamma som anges i direktivet. I definitionen av beredskapslager i 1 kap. 2 § anges vilka energiprodukter som avses. Uttrycket nettoimport används i direktivet och avser i detta sammanhang såväl handel med annat medlemsland i Europeiska unionen som handel med tredjeland.

Av *andra stycket* framgår att Sveriges beredskapslager ska bestå av lagringsbränslen och råolja. Mängden råolja som får ingå i beredskapslagret är dock begränsad. Råolja får endast lagras efter tillstånd enligt 3 kap. 2 § första stycket och får aldrig utgöra mer än två tredjedelar av beredskapslagret.

I ett *tredje stycke* anges att tillsynsmyndigheten prövar frågor om Sveriges beredskapslager.

Uttrycken lagringsår, beredskapslager, inhemsk konsumtion och lagringsbränslen och tillsynsmyndighet definieras i 1 kap. 2 §.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.2.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.2.

2 §

Av paragrafens *första punkt* framgår att Sveriges beredskapslager ska hållas av dem som är skyldiga att hålla lager enligt 3 kap. 1 §. Av *andra punkten* framgår att en statlig förvaltningsmyndighet kan bli lagrings-skyldig om regeringen har beslutat om lagringsskyldighet för myndig-heten.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.2.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

3 kap.

1 §

Av paragrafen framgår vad som krävs för att lagringsskyldighet ska föreligga. Det finns ett bemyndigande i 9 kap. 2 § 2 för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om lagringsskyldighet. Detta omfattar exempelvis föreskrifter om den mer exakta volymen för lagringsskyldighetsgrundande import och försäljning eller förbrukning enligt *första punkten*. Uttrycket import avser i detta sammanhang såväl handel med annat medlemsland i Europeiska unionen som handel med tredjeländ.

Uttrycket referensår definieras i 1 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

2 §

I paragrafen finns bestämmelser om vilka lagringsbränslen som de lagringskyldiga ska lagra. Av *första stycket* framgår att lagret inte får bestå av vilka lagringsbränslen som helst utan det är sådana lagrings-bränslen som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referens-året som ska lagras. Om undantag från denna huvudregel ska göras krävs tillstånd. Tillstånd får lämnas att lagra råolja eller andra lagringsbränslen än dem som sålts eller förbrukats. De förutsättningar som gäller för tillstånd att lagra råolja eller andra lagringsbränslen än dem som sålts eller förbrukats kommer att finnas i bestämmelser på lägre nivå än i lag, jfr normgivningsbemyndigande i 9 kap. 2 § 3.

Av *andra stycket* framgår att lagringsskyldigheten ska fullgöras med lagringsbränslen som den lagringsskyldige äger. Enda möjligheten till undantag gäller om lagerhållningen har uppdragits åt någon annan enligt 4 kap. 1 §. Då får lagringsskyldigheten fullgöras med lagringsbränslen som den som håller lagret äger.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

3 §

Av paragrafen framgår att omfattningen på den lagringsskyldiges lager ska bestämmas på grundval av den mängd av varje lagringsbränsle som denne har sålt eller förbrukat under referensåret.

Uttrycket referensår definieras i 1 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

4 §

Av paragrafens *första stycke* framgår att tillsynsmyndigheten prövar frågor om lagringsskyldighet. Av *andra stycket* framgår att beslut om

lagringsskyldighet vilket inkluderar beslut om sammansättning och omfattning på den lagringsskyldiges lager ska fattas för varje lagringsår. Ett beslut om lagringsskyldighet får ändras under pågående lagringsår om det är nödvändigt för storleken på Sveriges beredskapslager.

Uttrycket lagringsår definieras i 1 kap. 2 §.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.2.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 5.3.

5 §

Av paragrafen framgår att det åligger tillsynsmyndigheten att begära in uppgifter för prövning av lagringsskyldighet. Det innebär att myndigheten avgör vilka som blir uppgiftsskyldiga. Om uppgifter inte lämnas i tid efter begäran kan den som är uppgiftsskyldig få en förseningsavgift, jfr 8 kap. 8 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

4 kap.

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om delegering av lagerhållning. För att någon annan än den som är lagringsskyldig ska få hålla lager krävs tillstånd oavsett om delegeringen avser lagerhållning inom landet eller utanför landet. Tillstånd krävs även för att den som är lagringsskyldig ska få hålla egna lager utanför landet. Vad som krävs för att få tillstånd kommer att framgå av föreskrifter på lägre nivå än lag, jfr normgivningsbemyndigande i 9 kap. 2 § 3.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

2 §

Av paragrafen framgår att tillsynsmyndigheten prövar frågor om lagerhållning av någon annan än den som är lagringsskyldig och lagring utanför landet enligt 4 kap.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.2.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

5 kap.

1 §

I paragrafen anges de krav som ställs på lagringen. Tillgänglighet handlar, i detta sammanhang, både om lokalisering av lager och om möjlighet att transportera lager till slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som lindrar uppkomna leveransproblem. Utgångspunkten för bestämmelsens utformning är direktivets definition av fysisk tillgänglighet.

Uttrycket allvarligt försörjningsavbrott definieras i 1 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

2 §

I paragrafens *första stycke* finns en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska underrättas om ett lager blivit föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i

konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer. Bestämmelsen syftar till att säkerställa lagrets tillgänglighet. Under rättelseskyldigheten åvilar den som håller det aktuella lagret. Av paragrafens *andra stycke* framgår att om myndigheten får en underrättelse om en situation som anges i första stycket ska den utreda hur Sveriges beredskapslager påverkas av de aktuella åtgärderna och säkerställa att storleken på det beredskapslager som Sverige ska hålla enligt 2 kap. 1 § upprätthålls. Om myndigheten kommer fram till att Sveriges samlade beredskapslager påverkas så att det inte når upp till minimivolymen kan beslut om lagringsskyldighet behöva ändras, jfr 3 kap. 4 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

6 kap.

1 §

Av paragrafen framgår att tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de beredskapslager som hålls enligt lagen. Registret ska, enligt direktivet, innehålla uppgift om var ett lager finns, vilka bränslen det innehåller och mängden bränslen samt uppgift om ägaren. Det finns ett bemyndigande i 9 kap. 2 § 5 för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om register som hålls enligt lagen. Detta omfattar föreskrifter om innehåll i registret.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.2.

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

2 §

I paragrafen finns bestämmelser om statistiska sammanställningar som ska upprättas och skickas till Europeiska kommissionen varje månad. Av *första stycket* framgår att sammanställningarna ska upprättas över såväl beredskapslager som kommersiella lager. Uppgifter till sammanställningarna över beredskapslager ska lämnas till myndigheten av den som håller lager (jfr 3 §). Uppgifter till sammanställningarna över kommersiella lager finns hos Statistiska centralbyrån. Det finns ett bemyndigande i 9 kap. 2 § 5 för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om statistiska sammanställningar. Detta omfattar exempelvis föreskrifter om tidpunkten för överlämnande av sammanställningarna till kommissionen.

Av *andra stycket* framgår att vissa lager inte får ingå i den statistiska sammanställningen över beredskapslager. Detta gäller lager som är föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer finnas med.

Uttrycket kommersiellt lager definieras i 1 kap. 2 §.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.2.

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

3 §

I paragrafens *första stycke* finns en bestämmelse om uppgiftsskyldighet för den som är lagringsskyldig och för den som utför lagring åt annan enligt 4 kap. 1 §.

I *andra stycket* anges att uppgifterna, vid utlandslagring, ska lämnas till tillsynsmyndigheten i det land där lagringen sker. Prop. 2011/12:162

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

7 kap.

1 §

I paragrafens *första stycke* finns en bestämmelse om när hela eller delar av ett lager får användas. Samma situationer avses som i direktivet. *Första punkten* är en sammanfattning av direktivets definition av uttrycket gällande beslut om ibruktagande av lager och av artikel 20 p.3. När det gäller *punkt 3* och *punkt 4* ger direktivet ingen ledning utöver artikeltexten om vilka situationer som avses. Det går därför inte att ytterligare precisera uttrycken brådslande fall och lokal kris. Det är regeringen som ska besluta om användning av lager och därmed hur bestämmelsen ska tillämpas.

Av *andra stycket* framgår att Europeiska kommissionen omedelbart ska informeras när beslut om användande av lager har fattats.

I 9 kap. 2 § 6 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om användning av beredskapslager.

Uttrycket allvarligt försörjningsavbrott definieras i 1 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

2 §

I paragrafen finns en bestämmelse om att en beredskapsplan ska upprättas. I 9 kap. 2 § 6 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om beredskapsplan.

Uttrycket allvarligt försörjningsavbrott definieras i 1 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

3 §

I paragrafen finns en bestämmelse om återställande av lager.

I 9 kap. 2 § 6 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om återställande av lager som hålls enligt lagen.

Paragrafen har utformats enligt *Lagrådets* yttrande, se avsnitt 5.7. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

8 kap.

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om tillsyn. Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över alla beredskapslager som hålls på landets territorium. Förutsättningen är att de hålls enligt lagen eller enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha råolja och/eller petroleumprodukter.

Av 9 kap. 1 § framgår att regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om tillsyn.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

2 §

I paragrafens *första stycke* finns en bestämmelse om att den som är eller har varit lagringsskyldig eller den som utför eller har utfört lagerhållning åt någon annan enligt 4 kap. ska lämna tillsynsmyndigheten de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

I *andra stycket* regleras att den som är eller har varit lagringsskyldig eller den som utför eller har utfört lagerhållning åt någon annan enligt 4 kap. ska låta tillsynsmyndigheten få tillträde till lokaler och områden i den utsträckning som behövs för tillsynen.

Av *tredje stycket* framgår att polismyndighet under vissa förutsättningar ska lämna myndigheten hjälp. Bestämmelsen är utformad på samma sätt som i 17 § lagen (2011:721) om märkning av energirelaterade produkter.

På *Lagrådets* inrådan har paragrafen förtydligats.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

3 §

Av paragrafen framgår att företrädare för Europeiska kommissionen eller den som Europeiska kommissionen utser har samma rätt att på begäran få uppgifter och tillträde till anläggningar samt lokaler och områden som tillsynsmyndigheten har enligt 2 §. Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.8.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

4 §

Av paragrafen framgår att uppgifter om lager ska sparas i fem år från utgången av det lagringsår som uppgifterna avser. Bestämmelsen riktar sig mot den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt annan enligt 4 kap. 1 §. De uppgifter som ska sparas är handlingar och sammanställningar som rör det aktuella lagret.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

5 §

I paragrafens *första stycke* anges i vilka fall tillsynsmyndigheten får meddela förelägganden. Av *andra stycket* framgår att ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

På *Lagrådets* inrådan har paragrafen förtydligats.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

6 §

Av paragrafen framgår att ett tillstånd som har lämnats enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre uppfylls.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

7 §

I paragrafens *första stycke* anges att en lagringsavgift ska tas ut av en lagringsskyldig som inte håller lager i den omfattning som har beslutats.

Av *andra stycket* framgår hur lagringsavgiftens storlek ska beräknas.

I *tredje stycket* anges att en lagringsavgift får sättas ned eller efterskänkas om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl skulle exempelvis kunna vara att en allvarlig olycka eller en oförutsebar störning i tillförsel eller produktion drabbar ett lagringsskyldigt företag och att detta temporärt omöjliggör upprätthållande av den lagernivå som har beslutats.

Av 9 kap. 1 § framgår att regeringen får meddela föreskrifter om lagringsavgift.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.9.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

8 §

I paragrafen finns bestämmelser om förseningsavgift. Av *första stycket* framgår att en förseningsavgift ska tas ut om vissa uppgifter inte lämnas inom föreskriven tid och att den första avgiften är 10 000 kronor.

Av *andra stycket* framgår att en andra förseningsavgift på 25 000 kronor ska tas ut om uppgifterna inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom sju arbetsdagar från det att en underrättelse om att en förseningsavgift har tagits ut sänts till den som är lagringsskyldig.

I *tredje stycket* anges att en förseningsavgift får sättas ned eller efterskänkas om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl skulle exempelvis kunna vara att en allvarlig olycka inträffat som omöjliggör att uppgifter kan lämnas.

Av 9 kap. 1 § framgår att regeringen får meddela föreskrifter om förseningsavgift.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.9.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

9 §

Av paragrafen framgår att om en lagringsavgift eller en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppsmaning ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

9 kap.

1 §

I paragrafens *första stycke* finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om lagringsbränslen vilket innefattar föreskrifter om vilka av de bränslen som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik som ska vara lagringsbränslen.

I ett *andra stycke* finns ett bemyndigande för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om tillsyn, lagringsavgift och om förseningsavgift.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och i avsnitt 5.8 samt 5.9.

2 §

I paragrafen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om beräkning av Sveriges beredskapslager, lagringsskyldighet samt om undantag och befrielse från lagringsskyldighet, förutsättningar för tillstånd enligt 3 kap. 2 § och 4 kap. 1 §, förvaring av lager och om underrättelse-

skyldighet enligt 5 kap. 2 §, register över lager som hålls enligt lagen och om statistiska sammanställningar, beredskapsplan samt användning och återställande av lager som hålls enligt lagen.

Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.2.

Övervägandena finns i avsnitten 5.1–5.7.

10 kap.

1 §

I paragrafen anges de beslut som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Uppräkningen är uttömmande.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

2 §

Av paragrafen framgår att prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

3 §

I paragrafen anges att ett beslut ska gälla omedelbart om inget annat har angetts i beslutet. Beträffande *Lagrådets* synpunkter hänvisas till avsnitt 5.10.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen träder i kraft den 30 december 2012 då lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol ska upphöra att gälla. Lagringsåret ändras i den nya lagen. Lagringsåret enligt den nya lagen inleds den 1 april 2013 och avslutas den 31 mars påföljande år. Genom övergångsbestämmelsen avslutas det lagringsår som inletts den 1 juli 2012 redan den 31 mars 2013. Den upphävda lagen ska fortfarande gälla för det lagringsår som inletts den 1 juli 2012.

7.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

4 kap.

4 §

Hänvisningen ändras så att den avser den nya lagen om beredskapslagring av olja.

7.3 Förslag till lag om ändring i elberedskapslagen
(1997:288)

Prop. 2011/12:162

2 §

Hänvisningen i *första stycket* ändras så att den avser den nya lagen om beredskapslagring av olja. I *andra stycket* har redaktionella ändringar gjorts.

10 §

Bestämmelsen om ersättning för krigslagring som tidigare fanns i paragrafens *tredje stycke* utgår eftersom det inte finns någon särskild krigslagring längre.

7.4 Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

11 kap.

6 §

Statens energimyndighet förs in som en av de myndigheter som räknas upp i 11 kap. 6 § tullagen (2000:1281) där det finns en reglering av Tullverkets uppgiftsskyldighet gentemot vissa andra myndigheter.

Sammanfattning av Energimyndighetens rapport

Nytt EU-direktiv och regeringens uppdrag

I september 2009 fastställde Europeiska unionens råd ett nytt direktiv om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter. Enligt Direktivet harmoniseras EU:s regler för beredskapslagring av olja med dem som gäller enligt avtalet om ett internationellt energiprogram ("IEP-avtalet"), till vilket Sverige är anslutet sedan 1974 och genom vilket överenskommelse träffades om upprättande av IEA (International Energy Agency). Direktivet ska vara genomfört i svensk rätt senast vid utgången av 2012.

Mot denna bakgrund uppdrog regeringen i mars 2010 åt Statens energimyndighet att lämna förslag till lag om beredskapslagring av oljeprodukter m.m. som är anpassad till EU-rätten och Sveriges övriga internationella åtaganden. Med hänsyn till de förändrade förutsättningarna i Sverige, bl.a. rörande beredskapsplaneringen, och att den nuvarande lagen har reviderats ett flertal gånger innebar uppdraget att förslag till ny lagstiftning ska utarbetas som kan ersätta LBOK.

Lagringsbehov enligt internationella avtal – inga särbestämmelser för krig

Beredskapslagringen av olja i Sverige har tidigare varit inriktad på beredskap dels för s.k. fredskriser, dels för det civila försvarets behov vid höjd beredskap (krig, krigsfara eller krig utanför Sveriges gränser), och lager har hållits både av staten och av näringslivet. Under 1990-talet avvecklades den statliga lagringen, lagringsvolymerna drogs ner och år 2002 suspenderades bestämmelserna i LBOK om särskild krigslagring vid anläggningar som producerar värme och el.

Sveriges lagringsbehov av olja är numera definierat av de överenskommelser som har träffats inom ramen för landets deltagande i EU och IEA. LOBO tar sikte på att uppfylla dessa internationella förpliktelser enligt Direktivet och IEP-avtalet, d.v.s. att landet ska hålla minimilager motsvarande 90 dagars nettoimport. De särskilda bestämmelserna om krigslagring förs inte vidare. Om det säkerhetspolitiska läget skulle föranleda att Sverige behöver öka beredskapslagringen utöver denna nivå kan detta ske genom mekanismerna i LOBO.

Fortsatt beredskapslagring genom näringslivet

Regeringens uppdrag anvisar att Sverige även i fortsättningen ska fullgöra sina internationella förpliktelser genom en skyldighet för relevant industri att upprätthålla beredskapslager. Inrättande av statliga lager, vilket förekommer i flera EU-länder, är inte aktuellt för Sveriges del. I LOBO föreslås följande aktörer vara lagringskyldiga:

– den som har infört råolja eller oljeprodukter och som har sålt eller förbrukat lagringspliktiga bränslen i landet

– den som har köpt av en annan lagringsskyldig och sålt minst 50 000 m³ av lagringsbränslen i landet.

Dessa kategorier är också lagringsskyldiga enligt LBOK. Däremot vidareförs inte de regler från LBOK som gör det möjligt att ålägga värme- och kraftvärmeverk knutna till fjärrvärmeverk särskild lagringsskyldighet. Energimyndigheten har konstaterat att beredskapslagring av olja vid vissa av dessa anläggningar inte är en lämplig metod för att skapa säkerhet för leveranser av fjärrvärme. I stället begär myndigheten ett uppdrag att utreda vilka funktionskrav som bör ställas på fjärrvärmeleveranser i de svenska fjärrvärmenäten.

Innehavare av gasturbinanläggningar och oljekondensverk, som tidigare kunde åläggas skyldighet att hålla permanenta beredskapslager enligt de numera suspenderade bestämmelserna i LBOK, har inte varit lagringsskyldiga sedan 2002. Vissa av dessa verk håller föreskrivna lager eftersom de ingår i den s.k. effektreserven. Eftersom ett återinförande av lagringsplikt inte är åsyftat om sådana anläggningar inför bränsle för egen förbrukning föreslås ett undantag i LOBO.

Flygfotogen blir lagringsbränsle

Beredskapslagringen bör så långt som möjligt motsvara förbrukningen i landet. Därför föreslås följande petroleumprodukter också i fortsättningen vara lagringsbränslen: motorbensin, dieselbrännolja/eldningsolja 1 och övriga eldningsoljor. Flygfotogen är också ett betydelsefullt bränsle, men lagring för fredskriser av denna produkt har aldrig införts enligt LBOK. Detta föreslås nu ske genom LOBO.

Huvudprinciperna för lagringsskyldighet oförändrade – nya regler om biodrivmedel

Grunden för lagringsskyldigheten enligt LOBO är, liksom enligt LBOK, den försäljning eller förbrukning (med avdrag för försäljning till andra lagringsskyldiga) som de lagringsskyldiga har haft under ett kalenderår (referensåret enligt LOBO:s terminologi), den s.k. basmängden. Baserat på Direktivets regler införs en ny bestämmelse om att biodrivmedel och tillsatser ingår i basmängden när de är inblandade i petroleumbränslena. (Vid rapportering av hållna lager får biodrivmedel som lagras separat men som är avsedda att blandas med transportbränslen beaktas).

Energimyndigheten föreslås få uppgiften att fastställa den andel av basmängden (den s.k. lagringsprocenten) som ska hållas i lager för att Sveriges lagringsbehov ska täckas, medan enligt dagens regelverk lagringsprocenten fastställs av regeringen. Ett skäl till detta är behovet av en snabb process, eftersom tiden mellan referensår och lagringsår enligt Direktivet krymper till tre månader. Lagringsåret enligt LOBO blir perioden 1 april – 31 mars närmast efter referensåret, medan lagringsåret enligt LBOK är 1 juli – 30 juni.

Huvudregeln blir också i fortsättningen att de lagringsbränslen som har sålts eller förbrukats ska hållas i lager. Dock bibehålls möjligheten att fullgöra lagring med ett annat, i princip utbytbart, bränsle, liksom

möjligheten för ett raffinaderi att lagra råolja i stället för lagringsbränslen, baserat på en omräkning från råolja till lagringsbränslen enligt utbytet i raffinaderiet. Direktivet ställer kravet att ett land som inte håller lager för minst 30 dagar i form av s.k. särskilda lager (lager under statens kontroll) måste hålla minst 1/3 av sitt beredskapslager i form av sådana produkter som svarar för huvuddelen av förbrukningen i landet. För att säkra att detta uppnås i Sverige begränsas i LOBO raffinaderiernas rätt att fullgöra beredskapslagring med råolja till 2/3 av deras samlade lagringsskyldighet.

Vidgade möjligheter för delegering

Såväl Direktivet som regeringens uppdrag betonar vikten av kostnads-effektiva lösningar, bl.a. genom möjlighet för de lagringsskyldiga att delegera sin lagringsskyldighet till andra lagerhållare. Härigenom kan resurserna inom landet och inom EU utnyttjas effektivt. Enligt LOBO förenklas proceduren för delegering inom landet och görs mer flexibel. En lagringsskyldig kan delegera lagringsskyldighet till en godkänd lagerhållare för en period som kan vara så kort som 30 dagar och som kan börja när som helst (minimum enligt dagens regelverk är tre månader). Giltig delegering förutsätter ett lagringsavtal som fyller vissa krav, bl.a. att den lagringsskyldige ska ha en ovillkorlig rätt att ta lagren i anspråk i en krissituation.

Delegering till en lagerhållare i utlandet kommer också i fortsättningen att kräva tillstånd från myndigheterna i bägge länderna. Dock är inte bilaterala avtal mellan länderna en förutsättning enligt Direktivet (Sverige har f.n. sådana avtal med sex EU-länder), vilket är fallet i dag. Möjligheter till lagringssamarbete kan alltså eventuellt öppnas också med aktörer i andra EU-länder.

Utlandslagring, antingen genom egna lager eller genom delegering av lagringsskyldighet genom ett lagringsavtal, är i dagens regelverk begränsad till 20 procent av lagringsskyldigheten. I LOBO föreslås denna gräns bli höjd till 30 procent, vilket kan medföra ökade möjligheter för svenska företag att utnyttja tillgänglig lagringskapacitet på den inre marknaden.

Krav på beredskapslagers tillgänglighet

Direktivet ställer höga krav på tillgänglighet och fysisk åtkomlighet av beredskapslager. Det har särskilt utretts om dessa krav skulle kunna tolkas som ett förbud mot pantsättning av beredskapslager. Slutsatsen är att Direktivet inte uppställer något sådant förbud. Däremot föreslås en bestämmelse i LOBO som klargör, i linje med Direktivets krav, att en lagringsskyldig ska utöva lagringsskyldigheten så att beredskapslagret ständigt är tillgängligt och fysiskt åtkomligt.

Direktivet ställer ökade krav på rapportering till Europeiska kommissionen om beredskapslagringen. Det gäller bl.a. årsrapport om de nationella åtgärderna för att säkra tillgänglighet och fysisk åtkomst till lagren och sammanfattande kopia av ett register över beredskapslager, inklusive deras placering, som medlemsstaterna åläggs hålla. Månatliga statistiska sammanställningar ska också upprättas över faktiska lagernivåer, särskilda (statliga) lager och de kommersiella lagren. De sistnämnda uppgifterna avser för svenskt vidkommande andra medlemsstaters särskilda lager som finns i Sverige samt såväl svenska som andra medlemsstaters kommersiella lager i Sverige.

Energimyndigheten har genom dagens månatliga lagerrapporter från de lagringsskyldiga och företagets rapportering till energistatistiken i huvudsak underlag för ovannämnda rapportering till EU. Men en viss utökning av rapporteringen blir nödvändig från de lagringsskyldiga, bl.a. om beredskapslagrens placering, och från dem som genom lagringsavtal håller lager för lagringsskyldigas räkning. Vidare behöver de månatliga lagerrapporterna från de lagringsskyldiga innehålla uppgifter om eventuella brister i lagringen per dag, som underlag för beräkning av de lagringsavgifter per dag som föreslås bli införda i LOBO.

Ambition att minska administrativ belastning

Energimyndigheten avser att i samarbete med Statistiska centralbyrån utreda hur rapporteringen om beredskapslagringen effektivt kan samordnas med rapporteringen till energistatistiken och hur den i så stor utsträckning som möjligt ska kunna ske elektroniskt.

Förslaget till ny reglering innehåller ett antal förenklingar på andra områden; bl.a. färre antal lagringsskyldiga, delegering av beslut om lagringsprocent från regeringen till Energimyndigheten, slopat krav på tillstånd till s.k. koncernlagring och på medgivande på förhand till delegering inom landet, samt fleråriga tillstånd att få utföra lagringsupdrag.

Som huvudregel kan beredskapslager frigöras för att ställas till marknadens förfogande

Direktivet kräver att beredskapslager snabbt, effektivt och transparent ska kunna frigöras vid allvarliga leveransavbrott genom beslut av myndigheterna. Som huvudregel i LOBO föreslås, på liknande sätt som i LBOK, att regeringen kan medge att de lagringsskyldiga får använda beredskapslagren i en sådan krissituation. Därmed ställs lagringsbränslen till marknadens förfogande, genom ökad avtappning från lagren eller omdisponering av tillförseln. Denna regel i kombination med möjligheten att i vissa krissituationer använda bestämmelser i oljekrislagen eller ransoneringslagen möter de krav avseende förfarande i krissituationer som Direktivet ställer.

Beredskapsplan

Direktivet kräver att medlemsstaterna ska upprätthålla beredskapsplaner som ska aktiveras vid allvarliga leveransstörningar. Detta krav föreslås bli reflekterat i LOBO genom en bestämmelse om att Energimyndigheten ska upprätta och vidmakthålla en sådan plan, i samarbete med de lagringsskyldiga. Denna plan kommer att bygga på den samverkan som sedan länge är etablerad mellan myndigheten och oljebranschen genom Nätverket Poolorganisationen och samverkan mellan myndighet och oljebolag i Svenska Petroleum Institutets beredskapsgrupp.

Tillsyn och sanktioner

Reglerna i LBOK om tillsyn från myndigheten för att kontrollera att lagringsskyldigheten fullgörs korrekt förs vidare i LOBO, med tillägg av möjligheten för representanter från EU och IEA att delta i och genomföra granskningar i Sverige.

I enlighet med regeringens uppdrag har en särskild översyn gjorts av regelverket rörande avvikelser från aktörernas lagringsplikt. För att skapa incitament hos de lagringsskyldiga att så snabbt som möjligt korrigera en eventuell brist i lagerhållningen, och undvika omfattande och kostsamma revisioner i efterhand, föreslås att lagringsavgifter beräknas för varje dag av brist i lagerhållningen. Lagringsavgiften blir en funktion av bristande volym, anskaffningskostnaden för den aktuella varan och en räntefaktor med ett betydande påslag. Vid längre eller upprepade förseelser ökar detta påslag. Härmed blir lagringsavgiften enligt LOBO lägre än den nuvarande månatliga avgiften enligt LBOK för kortvariga brister, men högre för långvariga eller upprepade försummelse. Om en brist som inte varit rapporterad upptäcks vid kontroll eller revision i efterhand fördubblas lagringsavgiften.

Deklaration från de lagringsskyldiga över referensårets försäljning eller förbrukning är grundläggande för fastställande av lagringsskyldighet. Eftersom tiden mellan referensår och lagringsår är kort, föreslås en särskild, kännbar avgift vid försenad deklARATION, för att ge en tydlig signal om att försening måste undvikas.

Bestämmelser i LBOK om straffrättsligt ansvar för felaktiga uppgifter från lagringsskyldiga eller hindrande av granskning förs inte vidare. Enligt LOBO kan dock sådana handlingar leda till vitesföreläggande från tillsynsmyndigheten, liksom underlåtenhet att iaktta viktiga villkor för beredskapslagringen, t.ex. att lagringsskyldigheten ska utövas så att beredskapslagret ständigt är tillgängligt och fysiskt åtkomligt. Denna sanktion kan också användas vid underlåtenhet från lagringsskyldig att lämna månatliga lagerrapporter.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte och innehåll

1 § Denna lag syftar till att genom beredskapslagring trygga tillgången till olja vid allvarliga försörjningsavbrott.

I denna lag finns bestämmelser om fastställande och fullgörande av lagringsskyldighet.

2 § Om statliga myndigheters beredskapslagring beslutar regeringen.

Definitioner

3 § I denna lag används följande begrepp med nedan angiven betydelse
basmängd – enligt vad som anges i 3 kap. 2 §,

biodrivmedel – flytande bränsle eller bränsle i form av gas som används för transport och som framställts ur biomassa, varvid biomassa är den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och rester från jordbruket (inbegripet vegetabiliska och animaliska ämnen), skogsbruket och därtill hörande industrier, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriellt och kommunalt avfall,

lagringsavgift – avgift som anges i 8 kap. 10 §,

lagringsavtal – avtal som anges i 4 kap. 4 och 6 §§,

lagringsbränsle – bränslen som anges i 3 kap. 1 §,

lagringsår – period som löper från och med 1 april ett år till och med 31 mars nästa år,

oljehandelskoncern – en koncern enligt 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551) med huvudsaklig verksamhet inom raffinering av olja och handel med oljeprodukter,

referensår – det kalenderår som föregår första delen av ett lagringsår,

tillsatser – andra ämnen än kolväten som tillsätts eller blandas i en petroleumprodukt för att ändra dess egenskaper.

Ansvarig myndighet

4 § Regeringen ska utse en myndighet som ska handlägga de frågor som enligt denna lag, eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, åvilar tillsynsmyndigheten.

2 kap. Lagringsskyldiga

1 § Skyldig att under ett lagringsår hålla beredskapslager enligt denna lag är den som under referensåret

1. till landet infört råolja eller petroleumprodukter och i landet sålt eller förbrukat lagringsbränslen, eller

2. av lagringsskyldig som avses i 1 köpt och i landet sålt minst 50 000 kubikmeter lagringsbränslen.

2 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från lagringsskyldighet i visst fall, om den till vilken lagringsbränsle sålts under ett referensår själv blivit lagringsskyldig för motsvarande mängd bränsle under lagringsåret, eller annars synnerliga skäl föranleder att skyldigheten inte behöver fullgöras vare sig genom egen lagring eller lagring som uppdras åt annan enligt 4 kap. 4 § eller 6 § 2.

Ett medgivande om befrielse från lagringsskyldighet får förenas med villkor.

3 kap. Lagringsskyldighetens omfattning

Lagringsbränslen

1 § Lagringsskyldighet enligt denna lag ska omfatta följande lagringsbränslen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik.

Olje- och petroleumprodukter

Motorbensin

Jetbränsle av fotogentyp

Gasolja/dieselolja

(destillerad eldningsolja) Innefattar eldningsolja 1

Eldningsolja Innefattar eldningsolja 2 – 6

Basmängd

2 § Storleken av det beredskapslager som en lagringsskyldig ska hålla beräknas på grundval av den mängd lagringbränslen som under referensåret har sålts eller, för förbrukare som infört lagringsbränsle till landet, som har förbrukats.

Basmängden utgör den mängd sålda eller förbrukade lagringsbränslen som medför lagringsskyldighet enligt 2 kap. 1 §, med avdrag för lagringsbränslen som sålts direkt till eller för leverans till

1. någon som under referensåret närmast före försäljningen sålt eller förbrukat lagringsbränsle, varigenom lagringsskyldighet uppkommit enligt 2 kap. 1 §, eller

2. någon statlig myndighet som vid tiden för försäljningen enligt beslut av regeringen var skyldig att lagra lagringsbränsle, om lagringsbränslet enligt beslutet får dras av.

I basmängden ingår biodrivmedel och tillsatser som var inblandade i lagringsbränslen vid försäljning eller förbrukning.

Fastställande av lagringsskyldighet

3 § Med utgångspunkt i landets behov av beredskapslager av olja bestämmer regeringen, eller efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten hur stor andel av basmängderna som alla lagringsskyldiga ska lagra under lagringsåret, för varje lagringsbränsle.

Beslut ska fattas före februari månads utgång avseende påföljande lagringsår.

Om det föreligger synnerliga skäl får ett beslut enligt första stycket ändras.

Prop. 2011/12:162
Bilaga 2

4 § Tillsynsmyndigheten ska före februari månads utgång, för påföljande lagringsår, fastställa storleken på varje lagringsskyldigs beredskapslager av de lagringsbränslen som lagringsskyldigheten omfattar.

I samband med ett beslut enligt första stycket får tillsynsmyndigheten meddela särskilda föreskrifter enligt 4 kap. 2 § andra stycket om skydd av lagret.

Ett beslut enligt första stycket får ändras om beslutet baserats på felaktiga förutsättningar.

Deklaration

5 § Till ledning för besluten enligt 3 kap. 3–4 §§ ska den lagringsskyldige senast den 31 januari närmast före lagringsåret till tillsynsmyndigheten ge in en deklARATION med uppgift om sin försäljning eller förbrukning av lagringsbränslen under referensåret.

6 § Den lagringsskyldige ska i deklARATIONEN lämna uppgift om

1. mängden sålt eller förbrukat lagringsbränsle,
2. andelen biodrivmedel och tillsatser som blandats med lagringsbränsle enligt 1 §, samt
3. mängden lagringsbränsle som har sålts till köpare som avses i 3 kap 2 § andra stycket 1–2.

7 § I samband med att deklARATION inges får samtliga lagringsskyldiga säljare som tillhör en oljehandelskoncern jämte moderbolaget i koncernen anmäla till tillsynsmyndigheten att lagringsskyldigheten under nästa lagringsår ska fullgöras gemensamt för koncernen, varvid moderbolaget ska svara för att alla koncernbolagens skyldigheter enligt denna lag fullgörs. Storleken av det beredskapslager som koncernen ska hålla beräknas på grundval av mängden lagringsbränslen som under referensåret har sålts till utomstående köpare eller som har förbrukats inom koncernen.

Samtliga lagringsskyldiga säljare som tillhör en oljehandelskoncern jämte moderbolaget i koncernen som gjort en anmälan enligt första stycket ska för tillsynsmyndigheten anmäla förändringar som innebär att lagringsskyldighet inte längre ska fullgöras gemensamt för koncernen.

4 kap. Fullgörande av lagringsskyldighet

1 § Lagringsskyldigheten ska fullgöras med de lagringsbränslen som de lagringsskyldiga har sålt eller förbrukat.

Lagringsskyldigheten ska fullgöras med lagringsbränslen som ägs av den lagringsskyldige eller av den till vilken lagringsskyldigheten har uppdragits enligt 4 kap. 4 § eller 6 § 2.

Lagringsskyldigheten får inte fullgöras med lagringsbränsle som finns i oljeledningar, i järnvägstankar, i bunkrar på oceangående fartyg, på

bensinstationer och i detaljhandeln, hos andra konsumenter, i oljetankfartyg till havs eller i militära lager.

Prop. 2011/12:162
Bilaga 2

Undantag från bestämmelsen i första stycket finns i 3 §.

2 § Lagringsbränslen ska förvaras på ett från beredskaps- och kontrollsynpunkt tillfredsställande sätt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för att tillgodose beredskapsbehov meddela föreskrifter om skydd av lager.

Lagringskyldigheten ska utövas så att beredskapslagret ständigt är tillgängligt och fysiskt åtkomligt.

3 § På ansökan av den lagringsskyldige får tillsynsmyndigheten medge att

1. lagringsskyldigheten kan omfatta annat lagringsbränsle än det som ska lagras enligt 4 kap. 1 § första stycket,

2. oljeraffinaderi delvis fullgör sin lagringsskyldighet genom att lagra råolja, andra råvaror för tillverkningen eller halvfabrikat motsvarande högst två tredjedelar av den sammanlagda lagringsskyldigheten för oljeraffinaderiet samt för övriga lagringsskyldiga för vilka oljeraffinaderiet utför lagringsuppdrag.

Ett medgivande enligt första stycket 2 ska baseras på utbytet av lagringsbränslen vid raffinering av råolja i oljeraffinaderiet. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om beräkning av utbytet av lagringsbränslen vid raffinering av råolja i oljeraffinaderi.

Ett beslut enligt första stycket ska avse högst ett lagringsår och får förenas med de villkor som behövs från beredskapssynpunkt.

Lagring utförd av annan inom landet

4 § Lagringsskyldig får uppdra åt den som fått medgivande enligt 5 § att inom landet utföra lagring för den lagringsskyldiges räkning, om lagringsavtal har ingåtts och godkänts av tillsynsmyndigheten enligt andra och tredje stycket.

Lagringsavtal ska ha en giltighetstid på minst en kalendermånad eller en period om trettio dagar. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om innehåll i lagringsavtal.

Ansökan om godkännande av lagringsavtal ska inges till tillsynsmyndigheten innan lagringsuppdraget påbörjas. Ansökan ska innehålla det lagringsavtal som ansökan avser.

Tillsynsmyndigheten ska besluta om en ansökan om godkännande av lagringsavtal senast tio dagar från ansökans ingivande.

Ett lagringsuppdrag enligt första stycket får inte överlätas till annan.

5 § Tillsynsmyndigheten får efter ansökan medge att en lagringsskyldig inom landet utför lagring av lagringsbränsle för en annan lagringsskyldigs räkning. Sådant medgivande får ges även till den som utan att vara lagringsskyldig bedriver oljelagringsverksamhet. För den som inom

landet driver oljeraffinaderi får medgivandet innefatta att lagringen sker i form av råolja, andra råvaror för tillverkningen eller halvfabrikat.

Prop. 2011/12:162
Bilaga 2

Ett medgivande kan avse högst fem år och får förenas med de villkor som behövs från beredskaps- och kontrollsynpunkt.

Lagring utanför landet

6 § På ansökan av den lagringsskyldige får tillsynsmyndigheten medge att

1. lagringsskyldigheten fullgörs av den lagringsskyldige med lagringsbränsle som finns utanför landet,

2. den lagringsskyldige genom ett lagringsavtal uppdrar åt annan utanför landet utföra lagring för den lagringsskyldiges räkning.

Ett medgivande enligt första stycket kan endast avse lagring i annat medlemsland av Europeiska unionen och förutsätter ett föregående tillstånd från det aktuella landet. Medgivandet ska avse ett lagringsår och får förenas med de villkor som behövs från beredskaps- och kontrollsynpunkt.

En ansökan enligt första stycket 2 ska innehålla ett lagringsavtal. Lagringsavtalet ska ha en giltighetstid på minst tre månader. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om innehåll i lagringsavtal.

Ett uppdrag enligt första stycket 2 får inte överlåtas till annan.

Lagringsskyldig får fullgöra högst trettio procent av sin lagringsskyldighet per lagringsår och lagringsbränsle genom lagring utanför landet.

7 § Om en lagringsskyldig försätts i konkurs utgör denna lag inte något hinder mot att den lagringsskyldiges beredskapslager tas i anspråk av konkursförvaltaren för att slutföra konkursen.

5 kap. Uppgiftsskyldighet m.m.

1 § Lagringsskyldig ska senast den sista dagen varje månad lämna tillsynsmyndigheten uppgifter om

1. mängden lagringsbränsle som den lagringsskyldige vid utgången av föregående månad hade i lager, inklusive biodrivmedel och tillsatser som var blandade med lagringsbränslen,

2. mängden biodrivmedel och tillsatser som den lagringsskyldige hade i lager vid utgången av föregående månad, för det fall biodrivmedlet och tillsatserna var avsedda att blandas med lagringsbränslena och användas som transportbränslen,

3. platsen för förvaringen av beredskapslager per den sista dagen i månaden,

4. eventuell brist i beredskapslager i förhållande till fastställd lagringsskyldighet, angiven per dag och lagringsbränsle som sådan brist förekom under föregående månad.

Den som utför lagring med stöd av medgivande enligt 4 kap. 5 § ska senast den sista dagen varje månad lämna tillsynsmyndigheten uppgifter om mängden lagringsbränsle som denne vid utgången av föregående

månad hade i lager enligt lagringsuppdrag, liksom uppgift om ägare till lager samt platsen för lagrets förvaring.

Prop. 2011/12:162
Bilaga 2

2 § Lagringsskyldig ska bevara sammanställningar av uppgifter avseende beredskapslager.

Sammanställningarna enligt första stycket ska bevaras i

1. vanlig läsbar form (dokument), eller
2. annan form som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel (maskinläsbart medium) och som genom omedelbar utskrift kan tas fram i sådan form som avses i 1.

Dokument och maskinläsbara medier som används för att bevara de sammanställningar som anges i första stycket ska vara varaktiga och lätt åtkomliga samt förvaras i ordnat skick och på betryggande och överskådligt sätt. De ska bevaras fram till och med det femte kalenderåret efter utgången av lagringsåret.

6 kap. Frigörande av beredskapslager

1 § Om till följd av ett allvarligt försörjningsavbrott tillförseln av lagringsbränsle till marknaden avbryts eller försvåras får regeringen medge att volymen på beredskapslager får understiga den lagringsskyldighet som fastställts enligt 3 kap. 4 i den utsträckning som är påkallad med hänsyn till rådande förhållanden, innebärande att motsvarande mängder lagringsbränsle ställs till marknads förfogande.

Ett medgivande enligt första stycket ska ange den tid under vilken beredskapslager får understiga den lagringsskyldighet som fastställts enligt 3 kap. 4 §. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om återuppbyggnad av beredskapslager.

I ransoneringslagen (1978:268) och oljekrislagen (1975:197) finns bestämmelser som omfattar sådana förfaranden och åtgärder som avses i artikel 20.1 i rådets direktiv 2009/119/EEG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter.

7 kap. Beredskapsplan

1 § Tillsynsmyndigheten ska upprätta en beredskapsplan som ska aktiveras vid allvarliga försörjningsavbrott. Tillsynsmyndigheten ska samråda med de lagringsskyldiga vid upprättandet av beredskapsplanen.

Beredskapsplanen ska ses över årligen och vid behov ändras utifrån förändrade förutsättningar.

Regeringen får meddela föreskrifter om innehållet i beredskapsplanen.

Tillsyn

1 § Den som är lagringsskyldig, och den som utför lagring med stöd av medgivande enligt 4 kap. 5 §, ska lämna tillsynsmyndigheten de uppgifter som behövs för tillsynen av att lagen och med stöd av lagen meddelade föreskrifter efterlevs.

Regeringen får meddela föreskrifter om fullgörandet av uppgiftsskyldigheten.

2 § Den som till landet har infört, sålt eller förbrukat lagringsbränsle, och den som utför lagring med stöd av medgivande enligt 4 kap. 5 §, ska även i annat fall än som avses i 1 § på begäran lämna tillsynsmyndigheten de uppgifter om införseln, försäljningen, förbrukningen och lagret som behövs för tillsynen av att lagen och med stöd av lagen meddelade föreskrifter efterlevs.

3 § Tillsynsmyndigheten eller den som myndigheten utser får undersöka lager, som hålls av den som är uppgiftsskyldig enligt denna lag, och granska dennes bokföring och övriga handlingar som hör till verksamheten. Det åligger den uppgiftsskyldige att lämna tillträde till lageranläggningar och kontorslokaler.

4 § Lagringsskyldiga ska lämna uppgifter och tillträde enligt vad som föreskrivs i 1–3 §§ till företrädare för det Internationella Energiorganet (IEA) och Europeiska kommissionen.

5 § Underlåter en lagringsskyldig att

1. hålla beredskapslager av den omfattning eller på det sätt som åligger honom enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,

2. iakttä villkor som avses i 2 kap. 2 §, 4 kap. 2 § andra stycket eller 3 § sista stycket,

3. utöva lagringsskyldighet enligt 4 kap. 2 § sista stycket, eller

4. lämna månatliga uppgifter enligt 5 kap. 1 §

får tillsynsmyndigheten förelägga den lagringsskyldige vid vite att fullgöra sina åligganden.

Tillsynsmyndigheten får också vid vite meddela en lagringsskyldig, och den som utför lagring med stöd av medgivande enligt 4 kap. 5 §, föreläggande som behövs för att uppgiftsskyldigheten enligt 1, 2 eller 4 §§ ska fullgöras eller för att undersökning, granskning eller tillträde enligt 3 eller 4 §§ ska kunna ske.

Vitesföreläggande ska delges. Ett utdömt vite får inte förvandlas till fängelse.

6 § Tillsynsmyndigheten får återkalla ett medgivande som lämnats enligt 4 kap. 5 § om den som fått medgivandet i något väsentligt avseende inte iakttar villkor som ställts av myndigheten eller det annars finns synnerliga skäl.

7 § Polismyndigheten ska lämna det biträde som behövs för utövande av tillsyn enligt denna lag.

Prop. 2011/12:162
Bilaga 2

Förseningsavgifter

8 § Om en lagringsskyldig inte ger in en deklaration enligt 3 kap. 5 § ska den lagringsskyldige betala förseningsavgift till staten enligt 9 §.

Beslut om förseningsavgift fattas av tillsynsmyndigheten.

9 § Lagringsskyldig ska betala en förseningsavgift om en deklaration inte har inkommit till tillsynsmyndigheten inom tre dagar från den tidpunkt som anges i 3 kap. 5 §. Avgiften ska uppgå till 10 000 kr.

Om en deklaration inte har inkommit till tillsynsmyndigheten inom tre dagar från det att underrättelse avsändes till den lagringsskyldige om beslut om förseningsavgift enligt första stycket ska den lagringsskyldige betala ny förseningsavgift. Den nya avgiften ska uppgå till 25 000 kr.

Om det föreligger synnerliga skäl får förseningsavgift nedsättas eller efterges. Bestämmelserna om nedsättning eller eftergift ska beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, om det föranleds av vad som har förekommit i ärendet.

Lagringsavgift

10 § Lagringsskyldig som inte håller fastställt beredskapslager eller uppdrar lagring åt annan än den som fått medgivande enligt 4 kap. 5 § ska till staten betala lagringsavgift per dag. För den som uppdrar lagring åt annan än den som fått medgivande enligt 4 kap. 5 § ska, vad som nedan anges om brist, anses utgöra den volym som lagringsuppdraget avser.

Lagringsavgiften ska för de första tio dagarna under ett lagringsår motsvara en beräknad kapitalkostnad för bristande mängd av beredskapslager per lagringsbränsle och dag med tillägg om 300 procent. För de därpå följande tio dagarna ska tillägget utgöra 400 procent, och för därpå följande dagar ska tillägget utgöra 500 procent.

För det fall beredskapslagrets brist i förhållande till fastställd lagringskyldighet visar sig vara större än vad som rapporterats av den lagringsskyldige enligt 5 kap. 1 § ska lagringsavgiften för den inte rapporterade bristen vara dubbelt så stor som den som anges i andra stycket.

Beräkningen av kapitalkostnad för de varor som ska lagras ska grundas på genomsnittlig marknadsmässig ränta och varukostnad under den kalendermånad som föregått försummelsen av lagringsskyldigheten. Därvid ska väl kända och regelbundet publicerade noteringar användas.

Tillsynsmyndigheten ska inför varje lagringsår underrätta samtliga lagringsskyldiga om de närmare grunderna för beräkningen av lagringsavgifter.

Om det föreligger synnerliga skäl får lagringsavgiften nedsättas eller efterges. Bestämmelserna om nedsättning eller eftergift ska beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, om det föranleds av vad som har förekommit i ärendet.

Indrivning

12 § Om en förseningsavgift eller lagringsavgift inte har betalats efter betalningsupplmaning ska avgiften lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utökningsbalken ske.

9 kap. Överklagande

1 § Beslut av tillsynsmyndigheten enligt 3 kap. 3 eller 4 §§, 4 kap. 3, 4, 5, 6 §§, 8 kap. 5, 6, 8 eller 11 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Regeringen får meddela föreskrifter om överklagande av andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

2 § Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska gälla omedelbart, om inte annat förordnas.

Denna lag träder ikraft den xx xx 2012, då lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol ska upphöra att gälla.

Förteckning över remissinstanser

Energimyndighetens rapport

Följande remissinstanser har yttrat sig över Energimyndighetens rapport Förslag till ny lag om beredskapslagring av olja m.m.

Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Linköping, Domstolsverket, Affärsverket svenska kraftnät, Ekonomistyrningsverket, Energi marknadsinspektionen, Fortifikationsverket, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Länsstyrelsen i Skåne, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen Västerbottens län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Regelrådet, Totalförsvarets forskningsinstitut, Näringslivets regelnämnd, Sjöfartsverket, Statens fastighetsverk, Statens väg- och transportforskningsinstitut, Statskontoret, Svensk energi, Svensk fjärrvärme, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI), Trafikverket, Transportstyrelsen.

Följande remissinstanser har avstått från att yttra sig.

Försvarsmakten, Sveriges kommuner och landsting, Svenska kolinstitutet Svenskt näringsliv, Sveriges åkeriföretag och Föreningen svenskt flyg.

Näringsdepartementets promemoria

Följande remissinstanser har yttrat sig över Näringsdepartementets promemoria En ny lag om beredskapslagring av olja

Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Linköping, Domstolsverket, Affärsverket svenska kraftnät, Ekonomistyrningsverket, Datainspektionen, Försvarsmakten, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen Västra Götalands län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Näringslivets regelnämnd, Regelrådet, Statens fastighetsverk, Sjöfartsverket, Statskontoret, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI), Svensk energi, Svensk fjärrvärme, Totalförsvarets forskningsinstitut, Trafikverket, Transportstyrelsen, Tullverket.

Följande remissinstanser har avstått från att yttra sig.

Fortifikationsverket, Länsstyrelsen i Skåne län, Svenska kolinstitutet och Sveriges kommuner och landsting.

Yttrande har även inkommit från föreningen Svenskt Flyg.

Förslag till lag om beredskapslagring av olja

Härigenom föreskrivs¹ följande

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § För att trygga tillgången till olja vid allvarliga försörjningsavbrott ska Sverige hålla beredskapslager enligt denna lag.

2 § I denna lag betyder

allvarligt försörjningsavbrott: kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till Europeiska unionen eller till en medlemsstat vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller inte,

beredskapslager: lager av råolja och petroleumprodukter av viss mängd som medlemsstaterna i Europeiska unionen är skyldiga att hålla enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter och enligt avtal om ett internationellt energiprogram av den 18 november 1974,

inhemsk konsumtion: totala mängder råolja och petroleumprodukter som levererats inom landet både för energiändamål och andra ändamål och som omfattar leveranser till omvandlingssektorn, industrin, transporter, hushåll och andra sektorer för slutkonsumtion inklusive energisektorns egen konsumtion med undantag för bränsle som krävs för raffinering,

kommersiellt lager: lager av råolja och petroleumprodukter som hålls av ekonomiska aktörer och som inte omfattas av kraven i rådets direktiv 2009/119/EG,

lagringsbränslen: en eller flera av de energiprodukter som förtecknas i bilaga C avsnitt 3.1 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik,

lagringsår: perioden från och med 1 april ett år till och med 31 mars påföljande år,

referensår: det kalenderår som föregår ett lagringsår,

tillsynsmyndighet: den myndighet som regeringen utser enligt 8 kap. 1 §.

3 § Frågor enligt denna lag prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 § Ett beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen gäller omedelbart om något annat inte har bestämts.

¹ Jfr rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter (EUT L 265, 9.10.2009, s. 9, Celex 32009L0119).

2 kap. Sveriges beredskapslager

1 § Sverige ska för varje lagringsår ha ett beredskapslager som motsvarar minst 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemsk konsumtion av råolja eller petroleumprodukter under referensåret, beroende på vilken mängd som är störst.

Sveriges beredskapslager ska bestå av lagringsbränslen. Råolja får dock ingå med den mängd som lagras efter tillstånd enligt 3 kap. 2 § första stycket. Mängden råolja får dock aldrig utgöra mer än två tredjedelar av beredskapslagret.

2 § Sveriges beredskapslager ska hållas av

1. dem som är lagringsskyldiga enligt 3 kap., och
2. en statlig förvaltningsmyndighet om regeringen har beslutat att myndigheten ska hålla lager.

3 kap. Lagringsskyldighet

1 § Lagringsskyldig är den som under ett referensår har

1. infört råolja eller lagringsbränslen till landet och sålt eller förbrukat lagringsbränslen i landet, eller
2. köpt lagringsbränslen av någon som är lagringsskyldig enligt 1 och sålt minst 50 000 kubikmeter lagringsbränslen i landet.

2 § Lagringsskyldighet ska fullgöras med sådana lagringsbränslen som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret. Tillstånd får dock lämnas för att fullgöra lagringsskyldigheten med andra lagringsbränslen eller med råolja.

Lagringsskyldigheten ska fullgöras med lagringsbränslen som den lagringsskyldige äger. Om den lagringsskyldige har uppdragit åt någon annan att hålla lager enligt 4 kap. får dock lagringsskyldigheten fullgöras med lagringsbränslen som den som håller lagret äger.

3 § Storleken på den lagringsskyldiges lager ska bestämmas på grundval av den mängd av varje lagringsbränsle som denne har sålt eller förbrukat under referensåret.

Storlek och sammansättning på den lagringsskyldiges lager ska fastställas för varje lagringsår.

4 § De som avses i 1 § 1 och 2 ska, på begäran av tillsynsmyndigheten, lämna uppgifter för att frågor om lagringsskyldighet ska kunna prövas.

4 kap. Lagerhållning av annan än den som är lagringsskyldig och lagring utanför landet

1 § Lagerhållning inom eller utanför landet får utföras av annan än den lagringsskyldige om den som är lagringsskyldig och den som ska utföra lagringen har tillstånd till det. Tillstånd krävs även för att den som är lagringsskyldig ska få hålla egna lager utanför landet.

5 kap. Förvaring av lager och lagrens tillgänglighet

1 § Lagring enligt denna lag ska ske på ett tillfredsställande sätt från beredskaps- och kontrollsynpunkt. Lagren ska alltid vara tillgängliga och lokaliserade så att de kan nå slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som kan lindra de leveransproblem som kan ha uppstått vid ett allvarligt försörjningsavbrott.

2 § Om ett lager som hålls enligt denna lag, helt eller delvis blir föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer ska den som är lagringsskyldig eller den som utför lagring åt någon annan omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten. Myndigheten ska utreda hur Sveriges beredskapslager påverkas av åtgärderna och säkerställa att storleken på det beredskapslager som Sverige är skyldig att hålla enligt 2 kap. 1 § upprätthålls.

6 kap. Register över beredskapslager och statistiska sammanställningar

1 § Tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de beredskapslager som hålls enligt denna lag.

2 § Tillsynsmyndigheten ska varje månad upprätta statistiska sammanställningar över de beredskapslager som hålls enligt denna lag och över kommersiella lager som finns i landet. Sammanställningarna ska överlämnas till Europeiska kommissionen.

I den statistiska sammanställningen över beredskapslager får hela eller delar av lager inte finnas med om dem är föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer inte finnas med.

3 § Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt annan enligt 4 kap. ska före utgången av varje månad lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om faktiska lagernivåer vid utgången av föregående månad samt om eventuella brister i lager under månaden i förhållande till fastställd lagringsskyldighet och övriga uppgifter som myndigheten begär.

Vid lagring utanför landet enligt 4 kap. ska uppgifter enligt första stycket lämnas till tillsynsmyndigheten i det land där lagringen sker.

7 kap. Användning av beredskapslager

1 § Regeringen får besluta att ett lager som hålls enligt denna lag ska användas helt eller delvis om

1. Internationella energiorganet (IEA) har fattat beslut om att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom att lager tas i bruk eller andra kompletterande åtgärder vidtas och detta beslut påverkar en eller flera medlemsstater,

2. Europeiska kommissionen har konstaterat att det finns ett allvarligt försörjningsavbrott och har lämnat tillstånd till att lagret används,
3. det rör sig om en första insats i ett brådskande fall, eller
4. det rör sig om en lokal kris.

Europeiska kommissionen ska omedelbart informeras om beslut som fattas enligt första stycket.

2 § Tillsynsmyndigheten ska upprätta en beredskapsplan där det framgår hur Sveriges beredskapslager ska användas vid allvarliga försörjningsavbrott och hur en begränsning av förbrukning av lagringsbränslen ska genomföras vid sådana avbrott.

3 § När ett lager som hålls enligt denna lag har använts ska det återställas till den storlek och med den sammansättning som har fastställts för det aktuella lagringsåret.

Lagret ska återställas enligt första stycket inom den tidsfrist som Europeiska kommissionen bestämmer.

8 kap. Tillsyn och avgifter

Tillsyn

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över beredskapslager som hålls enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Myndigheten ska även utöva tillsyn över de beredskapslager som hålls inom landet på uppdrag av lagrings-skyldig i en annan medlemsstat i Europeiska unionen enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha råolja och/eller petroleumprodukter.

2 § Tillsynsmyndigheten eller den som myndigheten utser har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Myndigheten eller den som myndigheten utser ska på begäran få tillträde till anläggningar samt lokaler och områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning som behövs för tillsynen.

Polismyndighet ska på begäran lämna den hjälp som behövs vid tillämpningen av andra stycket.

En begäran enligt tredje stycket får göras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan vidtas utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

3 § Företrädare för Europeiska kommissionen eller den som Europeiska kommissionen utser har rätt att på begäran få uppgifter och tillträde till anläggningar samt lokaler och områden i enlighet med vad som anges i 2 §.

4 § Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt annan enligt 4 kap. ska spara uppgifter om beredskapslager i fem år från utgången av det lagringsår som uppgifterna avser.

Föreläggande

5 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som krävs för att

1. den uppgiftsskyldighet som följer av 3 kap. 4 § eller 6 kap. 3 § ska fullgöras,

2. den som är lagringsskyldig ska hålla de lager som krävs enligt denna lag,

3. ett lager ska förvaras och hållas tillgängligt på sätt som avses i 5 kap. 1 § eller

4. i övrigt behövs för att bestämmelserna enligt lagen ska fullgöras.

Ett föreläggande får förenas med vite.

Återkallelse av tillstånd

6 § Ett tillstånd som har lämnats enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre uppfylls.

Lagringsavgift och förseningsavgift

7 § En lagringsavgift ska tas ut av en lagringsskyldig som inte håller fastställda lager.

Lagringsavgiftens storlek ska beräknas per dag och motsvara kapitalkostnaden för den mängd bränsle som bristen i lagret uppgår till, med ett kostnadstillägg på högst 1 000 procent av kapitalkostnaden.

En lagringsavgift får sättas ned eller efterges om det finns synnerliga skäl.

8 § En förseningsavgift på 10 000 kronor ska tas ut av den som tillsynsmyndigheten begär uppgifter från enligt 3 kap. 4 § eller den som är lagringsskyldig, om uppgifter som avses i 3 kap. 4 eller i 6 kap. 3 § inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom föreskriven tid.

En andra förseningsavgift på 25 000 kronor ska tas ut om uppgifterna som avses i första stycket inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom tre arbetsdagar från det att en underrättelse om att en förseningsavgift har tagits ut sändes till den som är lagringsskyldig.

En förseningsavgift får sättas ned eller efterges om det finns synnerliga skäl.

9 § Om en lagringsavgift eller en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsupplmaning ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

9 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen får meddela föreskrifter om lagringsbränslen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om tillsyn, lagringsavgift, och förseningsavgift.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkning av Sveriges beredskapslager,
2. lagringsskyldighet samt undantag och befrielse från lagringsskyldighet,
3. storlek på den lagringsskyldiges lager,
4. förutsättningar för tillstånd enligt 3 kap. 2 § och 4 kap. 1 §,
5. förvaring av lager och lagrens tillgänglighet,
6. register över beredskapslager och statistiska sammanställningar, och
7. beredskapsplan, användning och återställande av beredskapslager.

10 kap. Överklagande

1 § Beslut om lagringsskyldighet enligt 3 kap., tillstånd enligt 4 kap., föreläggande som har förenats med vite enligt 8 kap. 5 § andra stycket, återkallelse av tillstånd enligt 8 kap. 6, lagringsavgift och förseningsavgift enligt 8 kap. 7–8 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

2 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 december 2012 då lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol ska upphöra att gälla.

2. Lagringsåret som har inletts den 1 juli 2012 ska avslutas den 31 mars 2013.

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för det lagringsår som har inletts den 1 juli 2012.

DIREKTIV

RÅDETS DIREKTIV 2009/119/EG

av den 14 september 2009

om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

oljelagringsmekanismer, i synnerhet vad gäller oljetillgången i händelse av en kris.

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 100,

(4) Denna målsättning förutsätter, bland annat, bättre konvergens mellan gemenskapssystemet och det Internationella Energiorganets (nedan kallat IEA) system.

med beaktande av kommissionens förslag,

(5) Enligt rådets direktiv 2006/67/EG av den 24 juli 2006

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

efter att ha hört europeiska datatillsynsmannen ⁽³⁾, och

av följande skäl:

(1) Gemenskapens tillgång till råolja och petroleumprodukter är fortfarande av stor betydelse, speciellt för transportsektorn och den kemiska industrin.

(2) Den ökande produktionskoncentrationen, de minskade oljetillgångarna och den ökade konsumtionen av petroleumprodukter i världen bidrar alla till att öka riskerna för försörjningsproblem.

(3) Europeiska rådet har i sin handlingsplan (2007–2009), med titeln *En energipolitik för Europa*, understrukt nödvändigheten av att öka leveranssäkerheten, både i Europeiska unionen (EU) i sin helhet och i de enskilda medlemsstaterna, bland annat genom en översyn av unionens

om en skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter ⁽⁴⁾, beräknas lagren på grundval av den inhemska dagliga genomsnittsförbrukningen under föregående kalenderår. Lagringskyldigheterna enligt avtalet om ett internationellt energiprogram av den 18 november 1974 (nedan kallat *IEA-avtalet*), beräknas däremot på grundval av nettoimporten av olja och petroleumprodukter. På grund av detta, samt på grund av andra metodologiska olikheter, är det nödvändigt att anpassa metoderna för beräkning av lagringsskyldighet, och metoderna för beräkning av gemenskapens beredskapslager så att de mer liknar de som används inom ramen för tillämpningen av IEA-avtalet, trots att IEA-beräkningsmetoderna kanske måste utvärderas mot bakgrund av de senaste decenniernas tekniska förbättringar, och att medlemsstater som inte tillhör IEA som är helt beroende av import kanske behöver en längre period för att anpassa sin lagringsskyldighet. Ändringar av metoderna och förfarandena för beräkning av lagernivåerna kan vara nödvändiga och till nytta för att ytterligare öka överensstämmelsen med IEA:s praxis, inbegripet t.ex. ändringar som för vissa medlemsstater kan leda till en sänkning av den minskning på 10 % som tillämpas vid beräkningen av lager, vilket skulle göra det möjligt att behandla naftalager på ett annat sätt, eller göra det möjligt att inkludera lager i tankfartyg på en medlemsstats territorialvatten.

(6) Inhemska oljeproduktion kan i sig bidra till leveranssäkerheten och skulle därför kunna rättfärdiga att oljeproducerande medlemsstater håller mindre lager än övriga medlemsstater. En sådan avvikelse bör emellertid inte leda till lagringsskyldigheter som på ett betydande sätt skiljer sig från dem som gäller enligt direktiv 2006/67/EG. Härav följer att vissa medlemsstaters lagringsskyldighet bör fastställas på grundval av den inhemska oljekonsumtionen, och inte importen.

⁽¹⁾ Yttrande av den 22 april 2009 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Yttrande av den 13 maj 2009 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ EUT C 128, 6.6.2009, s. 42.

⁽⁴⁾ EUT L 217, 8.8.2006, s. 8.

- (7) Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Bryssel den 8 och 9 mars 2007 visar att det blir viktigare och allt mer brådskande att gemenskapen införa en integrerad energipolitik, som kombinerar de åtgärder som tillämpas på europeisk nivå med dem som tillämpas i medlemsstaterna. Det är därför väsentligt att säkerställa större konvergens mellan de olika medlemsstaternas standarder för lagringsmekanismer.
- (8) Oljelagrens tillgänglighet och säker energiförsörjning är väsentliga inslag för den allmänna säkerheten så väl i medlemsstaterna som i gemenskapen. Förekomsten av centrala lagringsenheter (CSE) inom gemenskapen skulle göra det möjligt att närma sig dessa mål. För att de berörda medlemsstaterna på bästa sätt ska kunna använda den nationella lagstiftningen för att definiera reglerna för sina centrala lagringsenheter (CSE) och samtidigt minska den ekonomiska bördan som denna lagringsverksamhet utgör för slutkonsumenterna räcker det, med tanke på att oljelager kan hållas var som helst inom gemenskapen av vilken CSE som helst som inrättas för detta ändamål, att förbjuda att lagren drivs i vinstsyfte.
- (9) Med tanke på målen i gemenskapens lagstiftning om oljelager, eventuella farhågor om säkerheten som vissa medlemsstater kan komma att uttrycka och önskan om bättre disciplin och insyn i solidaritetsmekanismerna mellan medlemsstaterna, är det nödvändigt att i möjligaste mån inrikta centralenheternas (CSE) verksamhet på deras nationella territorier.
- (10) Oljelagren bör kunna upprättas var som helst inom gemenskapen, förutsatt att vederbörlig hänsyn tas till deras fysiska tillgänglighet. Ekonomiska aktörer med lagringskyldighet bör därför kunna fullgöra skyldigheten genom att delegera den till andra ekonomiska aktörer, eller någon av de centrala lagringsenheterna. Förutsatt att dessa skyldigheter kan delegeras till fritt valda lagringsenheter inom gemenskapen mot en ersättning som begränsas till kostnaderna för de tjänster som erbjuds, kommer vidare risken för diskriminering på nationell nivå att minska. En ekonomisk aktörs rätt att delegera bör inte innebära en skyldighet för någon aktör att godta delegeringen, om inte något annat krävs i det här direktivet. När medlemsstater beslutar att begränsa aktörernas rätt att delegera bör de sörga för att operatörerna garanteras rätten att delegera en viss lägsta procentandel av sin skyldighet. Dessa medlemsstater bör därför försäkra sig om att deras centrala lagringsenhet kommer att godta delegering av lagringskyldigheten avseende den mängd som behövs för att garantera denna lägsta procentandel av de ekonomiska aktörernas rätt att delegera.
- (11) Medlemsstaterna bör säkerställa fullständig tillgänglighet till alla lager som hålls enligt gemenskapslagstiftningen.
- För att sådan tillgänglighet ska kunna garanteras, bör äganderätten till dessa lager inte inskränkas eller begränsas på ett sätt som skulle kunna hindra användningen av dem vid ett avbrott i oljeleveranserna. Petroleumprodukter som tillhör företaget vars tillgångar löper avsevärd risk att bli föremål för verkställighetsförfaranden bör inte beaktas. För en aktör som ålagts en lagringskyldighet kan inledandet av ett konkursförfarande eller ett avvecklingsförfarande anses tyda på att en sådan risk föreligger.
- (12) För att ge medlemsstaterna möjlighet att snabbt reagera på särskilt brådskande fall eller lokala kriser kan det vara lämpligt att ge dem möjlighet att använda en del av sina lager vid sådana situationer. Sådana brådskande fall eller lokala kriser skulle inte omfatta situationer som orsakas av prisutvecklingen på råolja eller petroleumprodukter, men skulle kunna inbegripa avbrott i leveranserna av naturgas, vilket kräver en övergång till annat bränsle, dvs. användning av råolja eller petroleumprodukter som bränsle för energiproduktion.
- (13) Med tanke på vad som krävs för att etablera en politik för nödsituationer, åstadkomma konvergens i fråga om standarderna för de nationella lagringsmekanismerna och sörga för en bättre översyn av lagernivåerna, särskilt i krisituationer, bör medlemsstaterna och gemenskapen ha möjligheter till förstärkt kontroll av dessa lager. Lager som hålls enligt bilaterala avtal eller avtalsenligt rätt att köpa vissa lagervolymer (tickets) som uppfyller samtliga skyldigheter i detta direktiv bör utgöra användbara instrument som överensstämmer med detta mål om bättre konvergens.
- (14) Det faktum att en betydande del av dessa lager tillhör medlemsstaterna eller de centralenheter som upprättats av de olika nationella myndigheterna bör göra det möjligt att öka kontrollen och insynen, åtminstone vad gäller denna del av lagren.
- (15) För att kunna bidra till försörjningstryggheten i gemenskapen bör de så kallade särskilda lagren, som köpts av medlemsstaterna eller centralenheterna, och som inrättats enligt beslut som fattats av medlemsstaterna, motsvara de verkliga behoven i en krisituation. De bör dessutom få en särskild rättslig status som säkerställer fullständig tillgång till dem i en krisituation. Berörda medlemsstater bör därför vidta lämpliga åtgärder för att dessa lager ovillkorligen skyddas mot alla verkställighetsåtgärder.
- (16) De volymer som centralenheterna eller medlemsstaterna är skyldiga att hålla bör för närvarande fastställas till den nivå som varje berörd medlemsstat självständigt och frivilligt beslutar.

- (17) Eftersom kontrollen och insynen behöver förbättras, bör beredskapslager som inte utgör särskilda lager omfattas av ökade övervakningskrav och medlemsstaterna bör, i vissa fall, åläggas en skyldighet att informera om sina bestämmelser om beredskapslagrens tillgänglighet och om alla förändringar av ordningar för att vidmakthålla dem.
- (18) Variationer i de särskilda lagrens volym på grund av enskilda insatser för att ersätta lager bör tillåtas för att möjliggöra nödvändiga insatser, t.ex. sådana som krävs för att säkerställa lager av god kvalitet, garantera överensstämmelse med ändrade produktspecifikationer eller inleda nya anbudsförfrågan om lagring.
- (19) Om beredskapslager och särskilda lager blandas med andra lager som hålls av ekonomiska aktörer, bör transparensten vad gäller nivåerna på beredskapslagren understyrkas.
- (20) Periodiciteten för lagerinventeringar, liksom tidsfristerna för när de ska läggas fram för kommissionen enligt direktiv 2006/67/EG, är inte förenlig med olika system för oljelagring som upprättats i andra delar av världen. I en resolution om de makroekonomiska följderna av höjningar av priset på energi, gav Europaparlamentet sitt stöd till tätare rapportering.
- (21) För att förhindra dubblad rapportering av information om de olika kategorier av produkter som medlemsstaterna är skyldiga att lämna, bör Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik ⁽¹⁾ tjäna som referens för de olika kategorier av petroleumprodukter som avses i detta direktiv.
- (22) För att öka leveranssäkerheten, ge bättre marknadsinformation, lugna konsumenterna angående nivån på oljelagren och optimera det sätt på vilket information sprids, bör åtgärder vidtas för eventuella senare ändringar och klargöranden av reglerna för hur statistiska sammanställningar ska göras och läggas fram.
- (23) Därför bör också upprättande och vidarebefordran av statistiska sammanställningar utvidgas till andra lager än beredskapslagren och de särskilda lagren, och föreskriva insamling av dessa sammanställningar varje månad.
- (24) Eftersom avvikelser och misstag kan förekomma i de sammanställningar som förelägs kommissionen, bör kommissionens anställda eller bemyndigade ombud ha möjlighet att se över medlemsstaternas krisberedskap och lagerhållning. Medlemsstaternas nationella system bör anlitas för att garantera att sådana översyner kan genomföras på ändamålsenligt sätt i enlighet med nationella förfaranden.
- (25) De mottagna eller insamlade uppgifterna bör genomgå en omfattande data- och statistikbehandling. Detta kräver att integrerade verktyg och förfaranden används. Kommissionen bör därför ha möjlighet att vidta alla lämpliga åtgärder för detta, särskilt att utveckla nya datasystem.
- (26) Skyddet av enskilda personer med avseende på medlemsstaternas behandling av personuppgifter styrs av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽²⁾, och skyddet av enskilda personer med avseende på kommissionens behandling av personuppgifter styrs av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter ⁽³⁾. I dessa rättsakter föreskrivs särskilt att behandling av personuppgifter ska motiveras av ett berättigat ändamål, och att personuppgifter som samlats in av misstag omedelbart ska raderas.
- (27) Biodrivmedel och vissa tillsatser blandas ofta in i petroleumprodukter. När de blandas med, eller är avsedda att blandas med, dessa produkter, bör de kunna beaktas både när det gäller beräkning av lagringsskyldigheten och nivån på innevarande lager.
- (28) De berörda medlemsstaterna bör tillåtas fullgöra sina skyldigheter om det fattas ett beslut om ibruktagande av lager enligt IEA-avtalet eller dess genomförandebestämmelser. Korrekt och punktlig verkställighet av IEA-beslut är en avgörande faktor för att kunna reagera effektivt vid försörjningssvårigheter. För att garantera detta bör medlemsstaterna använda en del av sina beredskapslager i enlighet med det berörda IEA-beslutet. Kommissionen bör nära samarbeta med IEA och bygga sina åtgärder på gemenskapsnivå på IEA-metoder. I synnerhet bör kommissionen kunna rekommendera alla medlemsstater att ta lager i bruk när så är lämpligt för att komplettera och underlätta genomförandet av IEA-beslutet med uppmaning till medlemmarna att ta lager i bruk. Det är lämpligt att medlemsstaterna svarar positivt på sådana rekommendationer från kommissionen för att främja stark solidaritet och sammanhållning i hela gemenskapen, mellan de medlemsstater som är medlemmar i IEA och de som inte är det, vid ett avbrott i leveranserna.

⁽¹⁾ EUT L 304, 14.11.2008, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽³⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

(29) Rådets direktiv 73/238/EEG av den 24 juli 1973 om åtgärder för att dämpa verkningarna av svårigheter vid försörjningen med råolja eller petroleumprodukter⁽¹⁾ syftar i synnerhet till att kompensera för, eller åtminstone dämpa, de skadliga verkningarna av sådana problem, även tillfälliga, som innebär att leveranserna av råolja eller petroleumprodukter minskar avsevärt, bland annat sådana allvarliga störningar som en sådan minskning skulle kunna medföra för gemenskapens ekonomiska verksamhet. Detta direktiv bör omfatta sådana åtgärder.

(30) Direktiv 73/238/EEG syftar även till att inrätta ett samrådsorgan för att underlätta samordningen av konkreta åtgärder som vidtagits eller föreslagits av medlemsstaterna på detta område. Ett sådant organ bör föreskrivas i detta direktiv. Varje medlemsstat måste även i fortsättningen utarbeta en plan som kan tillämpas om det uppstår problem med leveransen av råolja och petroleumprodukter. Varje medlemsstat bör även vidta förberedelser för organisatoriska åtgärder vid en krisituation.

(31) Eftersom ett antal nya mekanismer införs genom detta direktiv bör direktivets genomförande och funktion ses över.

(32) Detta direktiv ersätter eller omfattar alla aspekter som behandlas i rådets beslut 68/416/EEG av den 20 december 1968 om ingående och tillämpning av särskilda avtal mellan regeringar om medlemsstaternas skyldighet att vidmakthålla minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter⁽²⁾. Det beslutet blir därmed överflödigt.

(33) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att vidmakthålla en hög nivå av säkerhet när det gäller oljeförsörjningen i gemenskapen med hjälp av tillförlitliga och transparenta mekanismer som bygger på solidaritet mellan medlemsstaterna, samtidigt som reglerna för den inre marknaden och konkurrensen respekteras, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(34) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfarande som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽³⁾.

(35) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning uppmanas medlemsstaterna att för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.

(36) Direktiv 73/238/EEG och 2006/67/EG och beslut 68/416/EEG bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

Detta direktiv fastställer regler för att med hjälp av tillförlitliga och transparenta mekanismer som bygger på solidaritet mellan medlemsstaterna, säkerställa en hög nivå av säkerhet när det gäller oljeförsörjningen i gemenskapen, vidmakthålla minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter samt införa de förfaranden som är nödvändiga om det uppstår allvarliga brister.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) *referensår*: kalenderår för de uppgifter om förbrukning eller nettoimport som ligger till grund för de beräkningar som använts för lagren som ska hållas eller de lager som hölls vid en viss tidpunkt,
- b) *tillsatser*: andra ämnen än kolväten som tillsätts eller blandas i en produkt för att ändra dess egenskaper,
- c) *biodrivmedel*: flytande bränsle eller bränsle i form av gas som används för transport och som framställts ur biomassa, varvid biomassa är den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och rester från jordbruket (inbegripet vegetabiliska och animaliska ämnen), skogsbruket och därtill hörande industrier, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriellt och kommunalt avfall,
- d) *inhemsk konsumtion*: totala mängder, beräknade enligt bilaga II, som levererats inom landet för energändamål och icke-energiändamål; denna total omfattar leveranser till omvandlingssektorn och leveranser till industrin, transporter, hushåll och andra sektorer för slutkonsumtion; den inkluderar även energisektorns egna konsumtion (med undantag för bränsle som krävs för raffinering),

⁽¹⁾ EGT L 228, 16.8.1973, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 308, 23.12.1968, s. 19.

⁽³⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- e) *gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager*: alla gällande beslut som fattas av styrelsen för Internationella energiorganet (Governing Board för IEA) i syfte att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom ibruktagande av dess medlemmars lager och/eller kompletterande åtgärder,
- f) *central lagringsenhet (CSE)*: organ eller tjänst som anförtrodd uppgiften att förvärva, vidmakthålla eller sälja oljelager, inbegripet beredskapslager och särskilda lager,
- g) *allvarligt försörjningsavbrott*: kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till gemenskapen eller till en medlemsstat, vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller ej,
- h) *internationell bunkring*: har den betydelse som anges bilaga A, avsnitt 2.1, i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008,
- i) *oljelager*: lager av de energiprodukter som förtecknas i bilaga C, avsnitt 3.1 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008,
- j) *beredskapslager*: oljelager som varje medlemsstat åläggs att vidmakthålla enligt artikel 3,
- k) *kommersiella lager*: oljelager som hålls av ekonomiska aktörer och som inte omfattas av kraven i detta direktiv,
- l) *särskilda lager*: oljelager som svarar mot villkoren i artikel 9,
- m) *fysisk tillgänglighet*: arrangemang för att lokalisera och transportera lager för att kunna garantera tillgång för eller effektiv leverans till slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som kan lindra de leveransproblem som kan ha uppstått.

Definitionerna i denna artikel kan preciseras och ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2.

Artikel 3

Beredskapslager – beräkning av lagringsskyldigheter

- Medlemsstaterna ska senast den 31 december 2012 anta de lagar och andra författningar som är lämpliga för att säkerställa att det för deras räkning inom gemenskapen ständigt vidmakthålls oljelager totalt motsvarande minst antingen 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemsk förbrukning, beroende på vilken mängd som är störst.
- Den genomsnittliga dagliga nettoimport som ska beaktas ska beräknas på grundval av råoljeekvivalenten av importen

under föregående kalenderår, fastställt i enlighet med den metod och de förfaranden som anges i bilaga I.

Den genomsnittliga dagliga inhemska konsumtion som beaktas ska beräknas på grundval av råoljeekvivalenten för den inhemska konsumtionen under föregående kalenderår, fastställt och beräknad i enlighet med den metod och de förfaranden som anges i bilaga II.

3. Utan hinder av punkt 2 ska den genomsnittliga dagliga nettoimport och den inhemska konsumtion som avses i den punkten i fråga om perioden den 1 januari–31 mars varje kalenderår, fastställas på grundval av de kvantiteter som importerats eller konsumerats under det näst sista kalenderåret som föregår det berörda kalenderåret.

4. Metoder och förfaranden för beräkningen av de lagringsskyldigheter som avses i denna artikel kan ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2.

Artikel 4

Beräkning av lagernivåer

1. Befintliga lagernivåer ska beräknas enligt de metoder som anges i bilaga III. För beräkningen av lagernivåerna för varje kategori som hålls enligt artikel 9 ska dessa metoder enbart gälla sådana produkter som tillhör den berörda kategorin.

2. Befintliga lagernivåer vid en viss tidpunkt ska beräknas enligt uppgifter från det referensår som fastställs enligt de regler som anges i artikel 3.

3. Alla oljelager får inkluderas på samma gång i såväl beräkningen av en medlemsstats beredskapslager som i beräkningen av dess särskilda lager, förutsatt att dessa oljelager uppfyller alla villkor som fastställs i detta direktiv avseende de båda typerna av lager.

4. Metoderna och förfarandena för beräkning av de lagernivåer som avses i punkterna 1 och 2 kan ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2. Särskilt kan det visa sig nödvändigt och fördelaktigt att ändra dessa metoder och förfaranden, även tillämpningen av avdraget i bilaga III, i syfte att säkerställa överensstämmelsen med IEA:s praxis.

Artikel 5

Lagrens tillgänglighet

1. Medlemsstaterna ska alltid ansvara för att beredskapslager och särskilda lager ständigt är tillgängliga och fysiskt åtkomliga i enlighet med detta direktiv. De ska upprätta system för identifiering, redovisning och kontroll av dessa lager, så att de när som helst kan kontrolleras. Detta krav gäller också för delar av beredskapslager och särskilda lager som är blandade med andra lager som hålls av ekonomiska aktörer.

Medlemsstaterna ska vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga alla hinder och störningar som kan hindra tillgången till beredskapslagren och de särskilda lagren. Varje medlemsstat får fastställa begränsningar eller tilläggsvillkor för möjligheten att hålla sitt beredskapslager och särskilda lager utanför det nationella territoriet.

2. När det är befogat att använda krismekanismer enligt artikel 20, ska medlemsstaterna förbjuda, och avstå från att vidta, åtgärder som hindrar överföring, användning eller frigörande av beredskapslager eller särskilda lager som hålls inom deras territorium för en annan medlemsstats räkning.

Artikel 6

Register över beredskapslager – årsrapport

1. Varje medlemsstat ska föra ett kontinuerligt uppdaterat och detaljerat register över alla de beredskapslager den håller för egen räkning som inte utgör särskilda lager. Sådana register ska särskilt innehålla de uppgifter som krävs för att exakt lokalisera den oljedepå, det raffinaderi eller den lageranläggning där det ifrågakvarande lagret befinner sig och den berörda mängden, lagrets ägare och dess art, med hänvisning till de kategorier som fastställs i bilaga C avsnitt 3.1 första stycket i förordning (EG) nr 1099/2008.

2. Senast den 25 februari varje år ska medlemsstaterna till kommissionen översända en sammanfattande kopia av registret över lager som avses i punkt 1, som åtminstone visar kvantitet och natur avseende de beredskapslager som är upptagna i registret den sista dagen föregående kalenderår.

3. På begäran av kommissionen ska medlemsstaterna desutom inom 15 dagar till kommissionen lämna in en fullständig kopia av registret. I denna kopia får känsliga uppgifter om lagrens lokalisering utelämnas. En sådan kopia kan begäras upp till 5 år efter det datum de begärda uppgifterna gäller, men den får inte avse uppgifter som rör någon period före den 1 januari 2013.

Artikel 7

Centrala lagringsenheter

1. Medlemsstaterna får upprätta centrala lagringsenheter (CSE).

Ingen medlemsstat får upprätta mer än en central lagringsenhet eller annat liknande organ. En medlemsstat får upprätta sin centrala lagringsenhet var som helst inom gemenskapen.

Om en medlemsstat upprättar en central lagringsenhet ska den vara ett organ eller en tjänst som inte är vinstdrivande och som verkar i det allmänna intresse och ska inte betraktas som ekonomisk aktör för de syften som avses i detta direktiv.

2. En central lagringsenhetens huvudsakliga syfte är att förvärva, vidmakthålla och sälja oljelager i den mening som avses i detta direktiv eller i syfte att uppfylla internationella avtal om vidmakthållande av oljelager. Det är det enda organ eller den enda tjänst som kan få fullmakt att förvärva eller sälja särskilda lager.

3. Centrala lagringsenheter eller medlemsstater får under en angiven period delegera uppgifter som rör förvaltningen av beredskapslager och, med undantag för försäljning och förvärv, av särskilda lager, men endast till

a) en annan medlemsstat inom vars territorium sådana lager hålls eller den centrala lagringsenhet som den medlemsstaten har inrättat; sådana delegerade uppgifter får inte delegeras vidare till andra medlemsstater eller av dem inrättade centrala lagringsenheter. Den medlemsstat som inrättat den centrala lagringsenheten har, liksom varje medlemsstat inom vars territorium lager kommer att hållas, rätt att ställa som villkor att delegeringen ska få göras endast efter dess tillstånd,

b) ekonomiska aktörer; sådana delegerade uppgifter får inte vidaredelegeras. Om delegeringen, eller en ändring eller förlängning av denna, avser uppgifter som rör förvaltningen av beredskapslager och särskilda lager som hålls i en annan medlemsstat, måste ett förhandstillstånd beviljas av både den medlemsstat för vilken lagren hålls och av alla medlemsstater inom vilkas territorium lagren kommer att hållas.

4. Varje medlemsstat som har en central lagringsenhet ska ålägga denna att enligt artikel 8.1 och 8.2 offentliggöra

a) fortlöpande fullständiga uppgifter, per produktkategori, om de lagervolymer som den kan åta sig att vidmakthålla för ekonomiska aktörer eller, i tillämpliga fall, för intresserade centrala lagringsenheter,

b) åtminstone sju månader i förväg, de villkor lagringsenheten är beredd att erbjuda de ekonomiska aktörerna av tjänster som rör vidmakthållande av lager. De villkor på vilka dessa tjänster kan tillhandahållas. Villkor rörande planering, får även fastställas av behöriga nationella myndigheter eller efter ett anbudsförfarande som är avsett att fastställa vilket anbud som är bäst av de anbud som lämnats av aktörerna eller, i tillämpliga fall, intresserade centrala lagringsenheter.

Centrala lagringsenheter ska godta sådan delegering på objektiva, öppna och icke-diskriminerande villkor. Den betalning som aktörerna erlägger för den centrala lagringsenhetens tjänster får inte överstiga den totala kostnaden för de utförda tjänsterna och får inte utkrävas innan lagren har upprättats. Den centrala lagringsenheten får ställa som villkor för sitt godtagande av en delegering att aktören lämnar en garanti eller någon annan form av säkerhet.

Artikel 8

Ekonomiska aktörer

1. Varje medlemsstat ska se till att alla ekonomiska aktörer som den ålägger lagringskyldighet för att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 3, får rätt att efter den ekonomiska aktörens val delegera åtminstone en del av dessa skyldigheter, men endast till

- a) den centrala lagringsenheten i den medlemsstat för vars räkning sådana lager hålls,
- b) en eller flera andra centrala lagringsenheter som i förväg har förklarat sig vara beredda att hålla sådana lager, förutsatt att tillstånd till sådan delegering har givits i förväg av såväl den medlemsstat för vilken lagren hålls som av alla medlemsstater inom vilkas territorier lagren kommer att hållas,
- c) andra ekonomiska aktörer som har överskottslager eller tillgänglig lagringskapacitet utanför den medlemsstats territorium för vilken lagren hålls i gemenskapen, förutsatt att tillstånd till sådan delegering har givits i förväg av såväl den medlemsstat för vilken lagren hålls som av alla medlemsstater inom vilkas territorier lagren kommer att hållas, och/eller
- d) andra ekonomiska aktörer som har överskottslager eller tillgänglig lagringskapacitet inom den medlemsstats territorium för vilken lagren hålls, förutsatt att sådan delegering har meddelats i förväg till medlemsstaten. Medlemsstaterna får fastställa begränsningar eller villkor för sådan delegering.

Skyldigheter som har delegerats enligt led c och d får inte delegeras vidare. Varje ändring eller förlängning av en delegering enligt leden b och c får verka endast om alla medlemsstater i förväg har tillåtit delegeringen. Varje ändring eller förlängning av en delegering enligt led d ska behandlas som en ny delegering.

2. Varje medlemsstat får begränsa rätten att delegera till de ekonomiska aktörer de ålägger eller har ålagt lagringskyldighet.

När sådana begränsningar inskränker den ekonomiska aktörens rätt att delegera sin skyldighet med avseende på en volym motsvarande mindre än 10 % av den lagringskyldighet som aktören ålagts, ska medlemsstaten säkerställa att den har inrättat en central lagringsenhet som är skyldig att ta på sig delegeringen avseende den volym som behövs för att skydda en ekonomisk aktörs rätt att delegera minst 10 % av den lagringskyldighet som aktören ålagts.

Denna minsta procentandel som avses i denna punkt ska ökas från 10 % till 30 % senast den 31 december 2017.

3. Trots bestämmelserna i punkterna 1 och 2 får en medlemsstat ålägga en ekonomisk aktör skyldigheten att delegera åtminstone en del av sin lagringskyldighet till medlemsstatens centrala lagringsenhet.

4. Senast 200 dagar före inledandet av den period som skyldigheten avser ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att informera de ekonomiska aktörerna om de modaliteter som ska användas för att beräkna de lagringskyldigheter de ålagts. De ekonomiska aktörernas rätt att delegera lagringskyldigheter till de centrala lagringsenheterna ska utövas minst 170 dagar innan den period för vilken den lagringskyldighet som ålagts dem börjar gälla.

När de ekonomiska aktörerna informeras mindre än 200 dagar före inledningen av perioden för lagringskyldigheten, har de möjlighet att när som helst utöva sin rätt att delegera.

Artikel 9

Särskilda lager

1. Varje medlemsstat får åta sig att vidmakthålla oljelager på en miniminivå, beräknat i antal konsumtionsdagar, i enlighet med villkoren i denna artikel (nedan kallade *särskilda lager*).

De särskilda lagren ska ägas av medlemsstaten eller den centrala lagringsenheten som medlemsstaten inrättat och ska vidmakthållas på gemenskapens territorium.

2. De särskilda lagren kan endast bestå av en eller flera av följande produktkategorier, så som de definierats i bilaga B avsnitt 4 i förordning (EG) nr 1099/2008:

- Etan.
- LPG.
- Motorbensin.
- Flygbensin.
- Jetbränsle av bensintyp (jetbränsle av naftatyp eller JP4).
- Jetbränsle av fotogentyp.
- Annan fotogen.
- Gasolja/dieselbränsle (mellandestillat).
- Tjock eldningsolja (högsvavlig eller lågsvavlig).

- White spirit och lösningsmedel.
- Smörjmedel.
- Bitumen
- Paraffinvaxer.
- Petroleumkoks.

3. De petroleumprodukter som utgör de särskilda lagren ska identifieras av varje medlemsstat på grundval av de kategorier som förtecknas i punkt 2. Medlemsstaterna ska säkerställa att för referensåret, fastställt i enlighet med de regler som anges i artikel 3 och avseende de produkter som ingår i de använda kategorierna utgör råoljeekvivalenten för volymer som konsumeras i medlemsstaten åtminstone 75 % av den inhemska konsumtionen enligt den beräkningsmetod som anges i bilaga II.

För varje kategori medlemsstaten väljer, ska de särskilda lager som medlemsstaten åtar sig att vidmakthålla motsvara ett bestämt antal dagar av genomsnittlig dagsförbrukning beräknad på grundval av deras råoljeekvivalent under referensåret beräknad enligt de regler som anges i artikel 3.

Den råoljeekvivalent som avses i första och andra stycket beräknas genom att summan av den *observerade inhemska bruttotillförseln*, enligt definitionen i avsnitt 3.2.1 i bilaga C till förordning (EG) nr 1099/2008, för de produkter som ingår i de använda kategorierna multipliceras med en faktor på 1,2. Den internationella marina bunkringen tas inte med i beräkningen.

4. Varje medlemsstat som beslutat att vidmakthålla särskilda lager ska till kommissionen översända ett meddelande för offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*, i vilket den anger nivåerna på sådana lager som den har åtagit sig att hålla och varaktigheten för detta åtagande, som ska vara minst ett år. Den anmälda miniminivån ska gälla på samma sätt för alla kategorier av särskilda lager som medlemsstaten använder.

Medlemsstaten ska se till att dessa lager hålls under hela den tid som meddelats, utan att detta påverkar medlemsstatens rätt att göra tillfälliga minskningar som endast beror på enskilda åtgärder för att ersätta lager.

Den kategoriförteckning som en medlemsstat använder ska gälla under minst ett år och får endast ändras med verkan från och med den första dagen i en kalendermånad.

5. Varje medlemsstat som inte har gjort ett åtagande för ett helt givet kalenderår att under minst 30 dagar hålla särskilda lager ska se till att minst en tredjedel av dess skyldighet att hålla lager har formen av produkter som är sammansatta i enlighet med punkterna 2 och 3.

En medlemsstat för vilken särskilda lager hålls i mindre än 30 dagar ska upprätta en årlig rapport med en analys av de åtgärder som dess nationella myndigheter har vidtagit för att garantera och kontrollera tillgången och den fysiska tillgängligheten till dess beredskapslager som avses i artikel 5, och ska i samma rapport ange de åtgärder som vidtagits för att göra det möjligt för medlemsstaterna att kontrollera användningen av dessa lager om störningar i oljeleveranserna uppstår. Rapporten ska skickas till kommissionen senast i slutet av den första månaden i det kalenderår den avser.

Artikel 10

Förvaltning av de särskilda lagren

1. Varje medlemsstat ska hålla ett kontinuerligt uppdaterat och detaljerat register över alla de särskilda lager som finns på dess territorium. Detta register ska särskilt innehålla alla uppgifter som behövs för att exakt lokalisera lagren i fråga.

På begäran av kommissionen ska medlemsstaterna dessutom inom 15 dagar till kommissionen lämna in en kopia av registret. I denna kopia får känsliga uppgifter om lagrens lokalisering utelämnas. En sådan kopia kan begäras upp till fem år efter det datum de begärda uppgifterna gäller.

2. När de särskilda lagren är blandade med andra oljelager, ska medlemsstaterna eller deras centrala lagerenheter vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förhindra att den del som utgör särskilda lager av dessa blandade produkter förflyttas utan skriftligt förhandstillstånd från det specifika lagrets ägare och från myndigheterna i eller av den centrala lagerenhet som inrättats i den medlemsstat på vars territorium lagren befinner sig.

3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att garantera ovillkorlig immunitet mot verkställighetsåtgärder för alla särskilda lager som hålls eller transporteras inom dess territorium, vare sig det gäller egna lager eller andra medlemsstaters lager.

Artikel 11

Verkan av delegeringar

De delegeringar som avses i artiklarna 7 och 8 ska inte på något sätt påverka de skyldigheter som enligt detta direktiv åligger varje medlemsstat.

Artikel 12

Statistiska sammanställningar av lager som omfattas av artikel 3

1. För de lagernivåer som ska hållas enligt artikel 3 ska varje medlemsstat upprätta statistiska sammanställningar och vidarebefordra dessa till kommissionen i enlighet med bilaga IV.

2. Reglerna för att upprätta de sammanställningar som avses i punkt 1, deras omfattning, innehåll och periodicitet och senaste datum för att lämna statistiken, får ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2. Reglerna för översändande av dessa sammanställningar till kommissionen får också anpassas enligt det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2.

3. Medlemsstaterna får inte i sina statistiska sammanställningar över beredskapslagren ta upp sådana kvantiteter av råolja eller petroleumprodukter som är föremål för ett beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd. Detta gäller även lager som innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en akordsuppgörelse med borgenärer.

Artikel 13

Statistiska sammanställningar över de särskilda lagren

1. Varje berörd medlemsstat ska för varje produktkategori upprätta och till kommissionen översända en statistisk sammanställning av befintliga särskilda lager den sista dagen i varje kalendermånad, och precisera vilka mängder och hur många dagar av genomsnittsförbrukning under referensåret dessa lager täcker. Om något av dessa särskilda lager hålls utanför en medlemsstats territorium ska den tillhandahålla uppgifter om de lager som bevaras i eller av flera berörda medlemsstater och centrala lagringsenheter. Medlemsstaten ska dessutom i detalj ange huruvida den är ensam ägare till dessa lager eller om den centrala lagringsenheten helt eller delvis är ägare.

2. Varje berörd medlemsstat ska dessutom upprätta och till kommissionen översända en sammanställning över de särskilda lager som befinner sig på dess territorium, men som tillhör andra medlemsstater eller centrala lagringsenheter med angivande av lager som fanns den sista dagen varje kalendermånad, per produktkategori fastställd enligt artikel 9.4. I denna sammanställning ska medlemsstaten dessutom i varje enskilt fall ange vilken medlemsstat som avses eller central lagringsenhet och vilka kvantiteter som berörs.

3. De statistiska sammanställningar som avses i punkterna 1 och 2 ska översändas under den kalendermånad som följer på den som uppgifterna gäller.

4. På begäran av kommissionen ska även kopior av de statistiska sammanställningarna tillhandahållas omedelbart. En sådan kopia kan begäras upp till fem år efter det datum uppgifterna gäller.

5. De statistiska sammanställningarnas omfattning, innehåll och periodicitet, samt tidsfristerna för översändande, får ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2. Reglerna för översändande av dessa sammanställningar till kommissionen får också anpassas enligt det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2.

Artikel 14

Sammanställningar av kommersiella lager

1. Medlemsstaterna ska varje månad till kommissionen sända in en statistisk sammanställning över de kommersiella lagervolymer som hålls på deras territorium. Därvid ska känsliga uppgifter skyddas, och ägarna till de berörda lagren får inte namnges.

2. Kommissionen ska varje månad offentliggöra en statistisk sammanställning över de kommersiella lagervolymer som hålls inom gemenskapen, på grundval av medlemsstaternas sammanställningar varvid aggregerade nivåer ska användas.

3. Reglerna för inlämning och offentliggörande av de statistiska sammanställningarna, liksom för deras periodicitet, får ändras enligt det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2.

Artikel 15

Databehandling

Kommissionen ska ansvara för att utveckla, hållbara, förvalta och underhålla de datorresurser som krävs för insamling, lagring och alla former av hantering av uppgifterna i de statistiska sammanställningarna och alla andra upplysningar som lämnas av medlemsstaterna eller samlas in av kommissionen enligt detta direktiv, liksom uppgifter om oljelager som samlats in enligt förordning (EG) nr 1099/2008 och som krävs för upprättandet av de register som föreskrivs i direktivet.

Artikel 16

Biodrivmedel och tillsatser

1. Biodrivmedel och tillsatser ska endast beaktas i beräkningen av lagringsskyldigheter enligt artiklarna 3 och 9 om de har blandats med de berörda petroleumprodukterna.

2. Vid beräkningen av de aktuella lagernivåerna ska biobränslen och tillsatser beaktas när

a) de har blandats med de berörda petroleumprodukterna, eller

b) de lagras på den berörda medlemsstatens territorium, förutsatt att medlemsstaten har antagit regler för att garantera att de blandas med petroleumprodukter som hålls enligt lagerhållningskrav som fastställs i detta direktiv och att de är avsedda att användas som transportbränslen.

3. Villkoren för hur biodrivmedel och tillsatser beaktas i beräkningarna av lagringsskyldigheterna och lagernivåerna enligt punkterna 1 och 2 får ändras i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 23.2.

Artikel 17

Samordningsgrupp för olja och petroleumprodukter

1. En samordningsgrupp för olja och petroleumprodukter inrättas härmed (nedan kallad *samordningsgruppen*). Samordningsgruppen är en rådgivande grupp som ska medverka till att analysera situationen inom gemenskapen när det gäller leveranssäkerheten för olja och petroleumprodukter, och ska underlätta samordning och tillämpning av åtgärder inom detta område.

2. Samordningsgruppen ska bestå av företrädare för medlemsstaterna. Kommittén ska ledas av kommissionen. Represen- tativa organ från den berörda sektorn får delta i samordnings- gruppens arbete på inbjudan av kommissionen.

Artikel 18

Översyn av krisberedskap och lagring

1. Kommissionen får i samordning med medlemsstaterna genomföra granskningar för att bekräfta deras krisberedskap och, om kommissionen finner lämpligt, därtill hörande lagring. Vid förberedelserna av sådana översyner ska kommissionen be- akta de insatser som andra institutioner och internationella or- ganisationer har gjort och samråda med samordningsgruppen.

2. Samordningsgruppen får godkänna att bemyndigade ombud och företrädare från andra medlemsstater deltar i översy- nerna. Särskilt utsedda nationella tjänstemän från den med- lemsstat där översynen görs får åtfölja de personer som gör översynen. Inom en vecka efter meddelandet om en översyn enligt punkt 1, ska en berörd medlemsstat som inte har lämnat känsliga uppgifter till kommissionen om lagrens lokalisering enligt artiklarna 6 och 9 ställa dessa upplysningar till de kom- missionsanställdas eller de auktoriserade ombudens förfogande.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras myndigheter och de som ansvarar för att upprätthålla och förvalta beredskaps- lager och särskilda lager, samtycker till inspektionerna och bistår de personer som kommissionen bemyndigat att genomföra översyner. Medlemsstaterna ska särskilt se till att dessa per- soner beviljas rätt att gå igenom alla handlingar och register som rör lagren och får tillträde till alla platser där lager hålls, och får tillgång till alla dithörande handlingar.

4. Resultatet av en översyn enligt denna artikel ska meddelas den medlemsstat där översynen gjordes och får översändas till samordningsgruppen.

5. Medlemsstaterna och kommissionen ska säkerställa att de tjänstemän, ombud och andra som arbetar under kommissio- nens överinseende, liksom medlemmarna i samordningsgrup- pen, förbinder sig att inte sprida den information som samlats in eller vidarebefordrats enligt denna artikel, och som till sin natur omfattas av tystnadsplikt, som till exempel lagerägarnas identitet.

6. Syftet med de översyner som avses i punkt 1 får inte inbegripa behandling av personuppgifter. Personuppgifter som påträffas under kontrollerna får varken samlas in eller beaktas och uppgifter som av misstag samlas in ska omedelbart raderas.

7. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att åtminstone under fem år säkerställa arkivering av data, hand- lingar, sammanställningar och dokument gällande beredskaps- lagren.

Artikel 19

Skydd av enskilda personer vid hantering av personuppgifter

Detta direktiv påverkar inte skyddet för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter enligt gemenskaps- lagstiftningen och nationell lagstiftning, och ska i synnerhet inte påverka medlemsstaternas skyldigheter i samband med hante- ringen av sådana uppgifter enligt direktiv 95/46/EG eller gemen- skapsinstitutionernas och gemenskapsorganens skyldigheter en- ligt förordning (EG) nr 45/2001 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana upp- gifter.

Artikel 20

Förfarande i krissituationer

1. Medlemsstaterna ska se till att de har infört förfaranden och vidtar de åtgärder som kan vara nödvändiga för att deras behöriga myndigheter i fall av allvarliga leveransstörningar snabbt, effektivt och transparent ska kunna ta i bruk hela eller delar av beredskapslagren och de särskilda lagren, och införa begränsningar av förbrukningen allmänt eller inom vissa områ- den i enlighet med de förväntade försörjningssvårigheterna, bland annat genom prioriterad tilldelning av petroleumproduk- ter till vissa kategorier av konsumenter.

2. Medlemsstaterna ska upprätthålla beredskapsplaner som ska aktiveras vid allvarliga leveransstörningar och ska utarbeta de organisatoriska åtgärder som måste vidtas för att sådana planer ska kunna genomföras. Medlemsstaterna ska på begäran informera kommissionen om sina beredskapsplaner och till- hörande organisatoriska bestämmelser.

3. Om det föreligger ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager som påverkar en eller flera medlemsstater,

a) kan varje berörd medlemsstat använda sina beredskapslager och särskilda lager för att fullgöra de internationella skyldig- heter som följer av detta beslut; medlemsstaten ska i så fall omedelbart meddela kommissionen, så att denna kan sam- mankalla samordningsgruppen eller rådfråga dess medlem- mar på elektronisk väg, i synnerhet för att bedöma effekterna av ibruktagandet,

b) bör kommissionen rekommendera medlemsstaterna att ta i bruk hela eller delar av beredskapslagren och de särskilda lagren eller att om så är lämpligt vidta andra åtgärder med motsvarande effekt; kommissionen får dock inte agera förrän den har hört samordningsgruppen.

4. I avsaknad av ett gällande internationellt beslut om ibrukatagande av lager, men om det har uppstått problem med leveranser av råolja eller petroleumprodukter till gemenskapen eller till en medlemsstat, ska kommissionen informera IEA i tillämpliga fall och på lämpligt sätt agera i samordning med IEA samt på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ snarast arrangera ett möte med samordningsgruppen. Om en medlemsstat begär att samordningsgruppen ska höras, ska detta anordnas senast inom fyra dagar från det att begäran gjordes, om inte medlemsstaten godkänner en längre tid. På grundval av resultatet av samordningsgruppens analyser av situationen ska kommissionen fastställa huruvida det rör sig om ett allvarligt försörjningsavbrott.

Om ett allvarligt försörjningsavbrott har konstaterats, ska kommissionen ge tillstånd till ibrukatagande, helt eller delvis, av de mängder beredskapslager och särskilda lager som de berörda medlemsstaterna har föreslagit.

5. Medlemsstaterna får använda sina beredskapslager och särskilda lager till en nivå under den obligatoriska miniminivå som fastställs i detta direktiv i volymer som är omedelbart nödvändiga för en första insats i särskilt brådskande fall eller för att tillgodose lokala kriser. Vid ett sådant ibrukatagande ska medlemsstaterna omedelbart informera kommissionen om den mängd som har använts. Kommissionen ska vidarebefordra denna information till medlemmarna i samordningsgruppen.

6. När punkterna 3, 4 eller 5 tillämpas är medlemsstaterna berättigade att tillfälligt hålla lägre lagernivåer än vad som föreskrivs i detta direktiv. I sådana fall ska kommissionen, på grundval av resultat av samråd med samordningsgruppen och, i tillämpliga fall, i samordning med IEA, och i synnerhet med hänsyn till situationen på de internationella marknaderna för olja och petroleumprodukter, fastställa en rimlig tidsfrist inom vilken medlemsstaterna ska återställa sina lager så att de på nytt når upp till de obligatoriska miniminivåerna.

7. De beslut som antagits av kommissionen enligt denna artikel påverkar inte övriga internationella skyldigheter som de berörda medlemsstaterna eventuellt kan ha.

Artikel 21

Påföljder

Medlemsstaterna ska fastställa regler om påföljder för överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med

detta direktiv, och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa tillämpas. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska delge kommissionen dessa bestämmelser senast den 31 december 2012 samt utan dröjsmål underrätta den om alla senare ändringar.

Artikel 22

Utvärdering

Senast den 31 december 2015 ska kommissionen göra en utvärdering av hur detta direktiv fungerar och genomförs.

Artikel 23

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Artikel 24

Upphävande

Direktiv 73/238/EEG, direktiv 2006/67/EG och beslut 68/416/EEG ska upphöra att gälla från den 31 december 2012.

De hänvisningar som görs till de upphävda direktiven och till det upphävda beslutet ska anses hänvisa till detta direktiv.

Artikel 25

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 31 december 2012.

Med avvikelse från första stycket ska medlemsstater som inte är medlemmar i IEA senast den 31 december 2012 och helt täcker sin inhemska konsumtion av petroleumprodukter genom import sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 3.1 i detta direktiv senast den 31 december 2014. Fram till det att de medlemsstaterna har satt sådana bestämmelser i kraft, ska de hålla oljelager motsvarande 81 dagars genomsnittlig daglig nettoimport.

När en medlemsstat antar åtgärderna ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 26

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 27

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdad i Bryssel den 14 september 2009.

På rådets vägnar
C. MALMSTRÖM
Ordförande

BILAGA I

METOD FÖR BERÄKNING AV RÅOLJEEKVIVALENTER FÖR IMPORTERADE PETROLEUMPRODUKTER

RåoljEEKvivalenterna för importerade petroleumprodukter som avses i artikel 3 måste beräknas enligt följande:

RåoljEEKvivalenterna för importerade petroleumprodukter erhålls genom att summera nettoimporten av följande produkter: råolja, naturgasvätskor (NGL), insatsvaror eller insättningsmaterial för raffinering samt övriga kolväten (enligt definitionen i bilaga B avsnitt 4 till förordning (EG) nr 1099/2008, anpassad för att ta hänsyn till eventuella lagervariationer, minskad med 4 % för att ta hänsyn till naftautbyte, (eller, om medelvärdet för naftautbyte inom landets gränser överstiger 7 %, minskad med den faktiska nettokonsumtionen av nafta eller med medelvärdet för naftautbyte), och lägga detta till nettoimporten av alla övriga petroleumprodukter utom nafta, som också ska anpassas för att ta hänsyn till lagervariationer, och multipliceras med 1,065.

Den internationella marina bunkringen tas inte med i beräkningen.

—

BILAGA II

METOD FÖR BERÄKNING AV DEN INHEMSKA KONSUMTIONEN I RÅOLJEEKVIVALENTER

För tillämpningen av artikel 3 måste råoljEEKvivalenterna för den inhemska konsumtionen beräknas enligt följande metod:

Den inhemska konsumtionen är summan av "Observerad inhemska bruttotillförsel" enligt avsnitt 3.2.1 i bilaga C till förordning (EG) nr 1099/2008 av följande produkter: motorbensin, flygbensin, jetbränsle av bensintyp (jetbränsle av naftatyp eller JP4), jetbränsle av fotogentyp, fotogen, gasolja/dieselolja (destillerad eldningsolja), eldningsolja (högsvavlig eller lågsvavlig) så som definierat i bilaga B avsnitt 4 i förordning (EG) nr 1099/2008.

Den internationella bunkringen tas inte med i beräkningen.

Den inhemska konsumtionen uttryckt i råoljEEKvivalenter beräknas genom att multiplicera med 1,2.

—

BILAGA III

METODER SOM SKA TILLÄMPAS FÖR BERÄKNING AV HÅLLNA LAGER

Följande metoder måste tillämpas för beräkning av lagernivåerna:

Utan att det påverkar det fall som avses i artikel 4.3 kan ingen mängd räknas som lager mer än en gång.

Råoljelagren minskas med 4 %, motsvarande medelvärde för naftautbyte.

Lagren av nafta liksom lagren av petroleumprodukter som bunkras internationellt för marina ändamål tas inte med i beräkningen.

Övriga petroleumprodukter tas med i beräkningen av lagren enligt en av följande två metoder. Medlemsstaterna bör bibehålla den valda metoden under hela det berörda kalenderåret.

Medlemsstaterna kan

- a) antingen ta med alla andra lager av petroleumprodukter som identifieras i bilaga C punkt 3.1 första stycket i förordning nr 1099/2008, och beräkna råoljeekvivalenten genom att multiplicera mängderna med faktorn 1,065, eller
- b) endast ta med lager av följande produkter: motorbensin, flygbensin, jetbränsle av bensintyp (jetbränsle av naftatyp eller JP4), jetbränsle av fotogentyp, fotogen, gasolja/dieselbränsle (mellandestillat), eldningsolja (högsvavlig eller lågsvavlig) och beräkna råoljeekvivalenterna genom att multiplicera mängderna med 1,2.

I beräkningen av lagren kan man ta med innehavda mängder

- i raffinaderiernas cisterner,
- i lastterminalerna,
- i matartankarna till oljeledningarna,
- i tanklågarna,
- i oljetankfartyg för kusttrafik,
- i oljetankfartyg i hamn,
- i bunkerfartyg i inhemsk trafik,
- längst ner i tankarna,
- i form av driftlager,
- hos stora konsumenter enligt lagliga skyldigheter eller andra direktiv som utfärdats av offentliga myndigheter.

Dessa mängder kan, med undantag för sådana kvantiteter som hålls i raffinaderitankar, i pipelines eller i bulktterminaler, däremot inte tas med i beräkningen av de särskilda lagrens nivåer, då dessa nivåer inte räknas samman med beredskapslagren.

Följande får aldrig tas med i beräkningen:

- a) Ännu inte producerad råolja.
- b) Mängder som befinner sig
  - i oljeledningar,
  - i järnvägstankvagnar,
  - i bunkrar på oceangående fartyg,
  - på bensinstationer och i detaljhandeln,
  - hos andra konsumenter,
  - i oljetankfartyg till havs,
  - i militära lager.

Vid beräkningen av lagren ska medlemsstaterna minska de beräknade lagrade mängderna med 10 % enligt föregående. Denna minskning gäller alla mängder som tas upp i en beräkning.

Minskningen med 10 % ska dock inte göras vid beräkningen av särskilda lager, och inte heller vid beräkningen av nivån på särskilda lager av olika kategorier när dessa särskilda lager eller kategorier inte betraktas tillsammans med beredskapslagren, bland annat för att kontrollera iakttagande av de miniminivåer som läggs i artikel 9.

BILAGA IV

Regler om upprättande och överlämnande till kommissionen av statistiska sammanställningar angående de lager som ska hållas enligt artikel 3

Varje medlemsstat ska varje månad upprätta och till kommissionen överlämna en slutgiltig statistisk sammanställning av faktiska lagernivåer den sista dagen i varje kalendermånad, beräknad antingen enligt ett antal dagar nettoimport av olja, eller enligt antal dagar inhemsk oljekonsumtion, i enlighet med artikel 3. I sammanställningen ska det detaljerat anges av vilken anledning beräkningen grundar sig på antal importdagar, eller, i förekommande fall, på antal konsumtionsdagar, och ange vilken metod enligt bilaga III som har använts för beräkningen av lagren.

Om något av de lager som tagits med i beräkningen av den i artikel 3 ålagda nivån befinner sig utanför det nationella territoriet, ska det i varje enskilt fall i detalj anges vilka lager som vid den sista dagen av den berörda tidsperioden hölls av de olika berörda medlemsstaterna och centrala lagringsenheterna. Medlemsstaten ska dessutom i varje enskilt fall i sammanställningen ange om det rör sig om lager som hålls med anledning av delegering från en eller flera ekonomiska aktörer, eller om det rör sig om lager som hålls på medlemsstatens begäran eller på begäran av dess centrala lagringsenhet.

För samtliga lager som en medlemsstat håller inom sitt territorium för andra medlemsstater eller centrala lagringsenheter, ska medlemsstaten redovisa lagren som de såg ut sista dagen i varje kalendermånad, per produktkategori och överlämna sammanställningen till kommissionen. Medlemsstaten ska också uppgge den berörda medlemsstatens eller centrala lagringsenhetens namn, liksom mängderna i varje enskilt fall.

Översändande till kommissionen av de statistiska sammanställningar som avses i denna bilaga ska göras inom 55 dagar efter slutet av den månad uppgifterna gäller. Dessa sammanställningar ska också lämnas in inom två månader på begäran av kommissionen. En sådan begäran får göras senast fem år efter den tidpunkt uppgifterna gäller.

Lagtext

Förslag till lag om beredskapslagring av olja

Härigenom föreskrivs¹ följande

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § För att trygga tillgången till olja vid allvarliga försörjningsavbrott ska Sverige hålla beredskapslager enligt denna lag.

2 § I denna lag betyder

allvarligt försörjningsavbrott: kraftig och plötslig minskning av leveranserna av råolja eller petroleumprodukter till Europeiska unionen eller till en medlemsstat vare sig den medfört ett gällande internationellt beslut om ibruktagande av lager eller inte,

beredskapslager: lager av sådana energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik² som medlemsstaterna i Europeiska unionen är skyldiga att hålla enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter³ och enligt avtal om ett internationellt energiprogram av den 18 november 1974,

inhemsk konsumtion: totala mängder energiprodukter, beräknade enligt bilaga II till rådets direktiv 2009/119/EG, som levererats inom landet både för energiändamål och för andra ändamål och som omfattar leveranser till omvandlingssektorn, industrin, transporter, hushåll och andra sektorer för slutkonsumtion inklusive energisektorns egen konsumtion med undantag för bränsle som krävs för raffinering,

kommersiellt lager: sådana lager av energiprodukter som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 som hålls av ekonomiska aktörer och som inte omfattas av kraven i rådets direktiv 2009/119/EG,

lagringsbränslen: ett eller flera av de bränslen som förtecknas i avsnitt 3.1 första stycket i bilaga C till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008,

lagringsår: perioden från och med 1 april ett år till och med 31 mars påföljande år,

¹ Jfr rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter (EUT L 265, 9.10.2009, s. 9, Celex 32009L0119).

² EUT L 304, 14.11.2008, s. 1 (Celex 32008R1099).

³ Rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter (EUT L 265, 9.10.2009, s. 9, Celex 32009L0119).

referensår: det kalenderår som föregår ett lagringsår,
tillsynsmyndighet: den myndighet som regeringen utser enligt 8 kap.
1 §.

3 § Frågor enligt denna lag prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 § Ett beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen gäller omedelbart om något annat inte har föreskrivits eller angetts i beslutet.

2 kap. Sveriges beredskapslager

1 § Sverige ska för varje lagringsår ha ett beredskapslager som motsvarar minst antingen 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport eller 61 dagars genomsnittlig daglig inhemsk konsumtion under referensåret beroende på vilken mängd som är störst.

Beredskapslagret ska bestå av lagringsbränslen och råolja. Råolja får dock endast ingå med den mängd som lagras efter tillstånd enligt 3 kap. 2 § första stycket. Råolja får aldrig utgöra mer än två tredjedelar av beredskapslagret.

2 § Sveriges beredskapslager ska hållas av

1. dem som är lagringsskyldiga enligt 3 kap., och
2. statliga förvaltningsmyndigheter i de fall regeringen har beslutat att dessa ska hålla lager.

3 kap. Lagringsskyldighet

1 § Lagringsskyldig är den som under ett referensår har

1. importerat råolja eller lagringsbränslen till landet och sålt eller förbrukat lagringsbränslen i landet, eller
2. köpt lagringsbränslen av någon som är lagringsskyldig enligt 1 och sålt minst 50 000 kubikmeter lagringsbränslen i landet.

2 § Lagringsskyldighet ska fullgöras med sådana lagringsbränslen som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret. Tillstånd får dock ges för att fullgöra lagringsskyldigheten med andra lagringsbränslen eller med råolja.

Lagringsskyldigheten ska fullgöras med lagringsbränslen som den lagringsskyldige äger. Om den lagringsskyldige har uppdragit åt någon annan att hålla lager enligt 4 kap. 1 § får dock lagringsskyldigheten fullgöras med lagringsbränslen som den som håller lagret äger.

3 § Lagringsskyldighetens omfattning ska bestämmas på grundval av den mängd av varje lagringsbränsle som den lagringsskyldige har sålt eller förbrukat under referensåret.

4 § Beslut om lagringsskyldighet enligt detta kapitel ska fattas för varje lagringsår.

Prop. 2011/12:162
Bilaga 6

5 § Den som är lagringsskyldig enligt denna lag ska, på begäran av tillsynsmyndigheten, lämna de uppgifter som behövs för att frågor om lagringsskyldighet ska kunna prövas.

4 kap. Lagerhållning av någon annan än den som är lagringsskyldig och lagring utanför landet

1 § Lagerhållning inom eller utanför landet får utföras av någon annan än den lagringsskyldige om den som är lagringsskyldig och den som ska utföra lagringen har tillstånd till det. Tillstånd krävs även för att den som är lagringsskyldig ska få hålla egna lager utanför landet.

5 kap. Förvaring av lager och underrättelseskyldighet vid konkurs m.m.

1 § Lagring enligt denna lag ska ske på ett sätt som är tillfredsställande från beredskaps- och kontrollsynpunkt. Lagren ska alltid vara tillgängliga och lokaliserade på ett sådant sätt att de kan nå slutanvändare och marknader inom tidsramar och på villkor som kan lindra de leveransproblem som kan ha uppstått vid ett allvarligt försörjningsavbrott.

2 § Om ett lager som hålls enligt denna lag helt eller delvis blir föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer, ska den som är lagringsskyldig eller den som utför lagring åt någon annan omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten.

När tillsynsmyndigheten har underrättats om en situation som anges i första stycket ska myndigheten utreda hur Sveriges beredskapslager påverkas av åtgärderna och säkerställa att storleken på det beredskapslager som Sverige är skyldig att hålla enligt 2 kap. 1 § upprätthålls.

6 kap. Register över beredskapslager och statistiska sammanställningar

1 § Tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de beredskapslager som ska hållas enligt denna lag.

2 § Tillsynsmyndigheten ska varje månad upprätta statistiska sammanställningar över de beredskapslager som hålls enligt denna lag och över kommersiella lager som finns i landet. Sammanställningarna ska överlämnas till Europeiska kommissionen.

I den statistiska sammanställningen över beredskapslager får hela eller delar av lager inte finnas med om dessa är föremål för beslut om beslag eller verkställighetsåtgärd eller innehas av bolag som är försatta i konkurs eller har ingått en ackordsuppgörelse med borgenärer.

3 § Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt någon annan enligt 4 kap. 1 § ska före utgången av varje månad lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om faktiska lagernivåer vid utgången av föregående månad samt om eventuella brister i lager under månaden i förhållande till fastställd lagringsskyldighet och övriga uppgifter som myndigheten begär.

Vid lagring utanför landet enligt 4 kap. 1 § ska uppgifter enligt första stycket lämnas till tillsynsmyndigheten i det land där lagringen sker.

7 kap. Användning av beredskapslager

1 § Regeringen får besluta att ett lager som hålls enligt denna lag ska användas helt eller delvis om

1. Internationella energiorganet (IEA) har beslutat att göra råolja eller petroleumprodukter tillgängliga för marknaden genom att lager ska tas i bruk eller andra kompletterande åtgärder ska vidtas och detta beslut påverkar en eller flera medlemsstater,

2. Europeiska kommissionen har konstaterat att det finns ett allvarligt försörjningsavbrott och har lämnat tillstånd till att lagret ifråga används,

3. det rör sig om en första insats i ett brådskande fall, eller

4. det rör sig om en lokal kris.

Europeiska kommissionen ska omedelbart informeras om beslut enligt första stycket.

2 § Tillsynsmyndigheten ska upprätta en beredskapsplan för hur Sveriges beredskapslager ska användas vid allvarliga försörjningsavbrott och om hur en begränsning av förbrukning av lagringsbränslen ska genomföras vid sådana avbrott.

3 § När ett lager som hålls enligt denna lag har använts ska det återställas till den storlek och sammansättning som har beslutats för det aktuella lagringsåret.

Lagret ska återställas enligt första stycket inom den tidsfrist som Europeiska kommissionen bestämmer.

8 kap. Tillsyn och avgifter m.m.

Tillsyn

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. Myndigheten ska även utöva tillsyn över de beredskapslager som hålls inom landet på uppdrag av en lagringsskyldig i en annan medlemsstat i Europeiska unionen enligt rådets direktiv 2009/119/EG om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter.

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten ska på begäran få tillträde till anläggningar samt lokaler och områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning som behövs för tillsynen.

Polismyndighet ska på begäran lämna den hjälp som behövs för sådant tillträde. En sådan begäran får göras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan vidtas utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

3 § Europeiska kommissionen har rätt att på begäran få uppgifter och tillträde till anläggningar samt lokaler och områden enligt vad som anges i 2 §.

Skyldighet att spara uppgifter

4 § Den som är lagringsskyldig och den som utför lagring åt någon annan enligt 4 kap. 1 § ska spara uppgifter om lager som hålls enligt denna lag i fem år från utgången av det lagringsår som uppgifterna avser.

Föreläggande

5 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för tillsynen.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Återkallelse av tillstånd

6 § Ett tillstånd enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre är uppfyllda.

Lagringsavgift och förseningsavgift

7 § En lagringsavgift ska tas ut av en lagringsskyldig som inte håller lager i den omfattning som har beslutats.

Lagringsavgiftens storlek ska beräknas per dag och motsvara kapitalkostnaden för den mängd bränsle som bristen i lagret uppgår till, med ett kostnadstillägg på högst 1 000 procent av kapitalkostnaden.

En lagringsavgift får sättas ned eller efterskänkas helt eller delvis om det finns synnerliga skäl.

8 § En förseningsavgift på 10 000 kronor ska tas ut av den som är lagringsskyldig enligt denna lag om sådana uppgifter som avses i 3 kap. 5 § eller i 6 kap. 3 § inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom föreskriven tid.

En andra förseningsavgift på 25 000 kronor ska tas ut om uppgifterna inte har kommit in till tillsynsmyndigheten inom sju arbetsdagar från det

att en underrättelse om att en förseningsavgift har tagits ut sänts till den som är lagringsskyldig.

Prop. 2011/12:162
Bilaga 6

En förseningsavgift får sättas ned eller efterskänkas helt eller delvis om det finns synnerliga skäl.

Indrivning

9 § Om en lagringsavgift eller en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppmaning ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

9 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen får meddela föreskrifter om lagringsbränslen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om tillsyn, lagringsavgift och förseningsavgift.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkning av Sveriges beredskapslager,
2. lagringsskyldighet samt om undantag och befrielse från lagringsskyldighet,
3. förutsättningar för tillstånd enligt 3 kap. 2 § och 4 kap. 1 §,
4. förvaring av lager och om underrättelseskyldighet enligt 5 kap. 2 §,
5. register över beredskapslager och statistiska sammanställningar, och
6. beredskapsplan, användning och återställande av beredskapslager.

10 kap. Överklagande

1 § Beslut om lagringsskyldighet enligt 3 kap. 4 §, beslut om tillstånd enligt 3 kap. 2 § och 4 kap. 1 §, beslut om föreläggande som har förenats med vite enligt 8 kap. 5 §, beslut om återkallelse av tillstånd enligt 8 kap. 6 §, om lagringsavgift enligt 8 kap. 7 § och om förseningsavgift enligt 8 kap. 8 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

2 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 december 2012 då lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol ska upphöra att gälla.

2. Lagringsåret som har inletts den 1 juli 2012 ska avslutas den 31 mars 2013.

3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för det lagringsår som har inletts den 1 juli 2012.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.
4 §¹

En upplagshavare som avser att flytta bränsle enligt 3 a kap. 2 § ska ställa säkerhet för betalning av den skatt som kan påföras upplagshavaren i Sverige eller ett annat EU-land vid flyttningen av bränslet.

Säkerheten ska ställas hos Skatteverket innan flyttning påbörjas och uppgå till ett belopp som motsvarar den skatt som i medeltal belöper på de bränslen som upplagshavaren flyttar under ett dygn. Vid beräkningen av medeltalet ska hänsyn endast tas till de dygn under ett år då flyttningar av bränsle enligt 3 a kap. 2 § sker. Ställd säkerhet får tas i anspråk om påförd skatt inte betalas i rätt tid. Har en upplagshavare påförts skatt i ett annat EU-land får säkerheten tas i anspråk om skattefordran är befogad och skatten inte har betalats i rätt tid.

Upplagshavare ska även ställa säkerhet för betalning av skatt för sådana lagerbrister som avses i 5 kap. 1 § 1 c. Säkerheten ska uppgå till ett belopp som motsvarar tio procent av skatten på de bränslen som upplagshavaren i medeltal förvarar i skatteupplaget under ett år. Ställd säkerhet får tas i anspråk om påförd skatt inte betalas i rätt tid.

Vid beräkning av säkerhetsbelopp enligt tredje stycket får bortses från bränslen som beredskapslagras enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol.

Vid beräkning av säkerhetsbelopp enligt tredje stycket får bortses från bränslen som beredskapslagras enligt lagen (2012:xxx) om beredskapslagring av olja.

Denna lag träder i kraft den 30 december 2012.

¹ Senaste lydelse 2011:287.

Härigenom föreskrivs att 2 och 10 §§ elberedskapslagen (1997:288) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §¹

Beredskapslagring av bränsle som används för elproduktion omfattas av lagen endast i fråga om rätt till ersättning enligt 10 §. Särskilda bestämmelser rörande beredskapslagring finns i lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol.

Bestämmelser om tillträdesbegränsning finns i skyddslagen (2010:305) och i säkerhetskyddslagen (1996:627).

Beredskapslagring av bränsle som används för elproduktion omfattas av lagen endast i fråga om rätt till ersättning enligt 10 §. Särskilda bestämmelser om beredskapslagring finns i lagen (2012:xxx) om beredskapslagring av olja.

I skyddslagen (2010:305) och i säkerhetskyddslagen (1996:627) finns bestämmelser om tillträdesbegränsning.

*Lydelse enligt prop. 2011/12:89**Föreslagen lydelse*

10 §

Ersättning lämnas för kostnader för beredskapsåtgärder som vidtas efter beslut enligt 5 §.

Ersättning lämnas dock inte för

1. merkostnader som avses i 11 §, eller
2. kostnader för upprättande av risk- och sårbarhetsanalys avseende säkerheten i den egna verksamheten eller för uppgiftslämnande och planering av egna uppgifter inom totalförsvaret.

Ersättning lämnas även för kostnader för sådan beredskapslagring för krigssituationer som ålagts innehavare av elproducerande anläggningar enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol.

Ersättning för kostnader för beredskapsåtgärder beslutas av elberedskapsmyndigheten. Ersättningen ska betalas ut efter det att åtgärden genomförts. Ersättningen får dock betalas ut i förskott, om det finns särskilda skäl för det.

Denna lag träder i kraft den 30 december 2012.

¹ Senaste lydelse 2010:312.

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 6 § tullagen (2000:1281) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

6 §¹

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transportstyrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, *Statens energimyndighet*, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transportstyrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Denna lag träder i kraft den 30 december 2012.

¹ Senaste lydelse 2011:613.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-06-05

Närvarande: F.d. justitierådet Dag Victor samt justitieråden Lennart Hamberg och Per Virdesten.

En ny lag om beredskapslagring av olja

Enligt en lagrådsremiss den 24 maj 2012 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om beredskapslagring av olja,
2. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
3. lag om ändring i elberedskapslagen (1997:288),
4. lag om ändring i tullagen (2000:1281).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Christina Nordenbladh.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om beredskapslagring av olja

I remissen föreslås en ny lag om beredskapslagring av olja som ska ersätta lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol. Lagen är avsedd att genomföra rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter. Enligt direktivet ska de lagar och andra författningar som krävs för att följa direktivet sättas i kraft före den 31 december 2012.

Till grund för det nu framlagda förslaget ligger närmast en inom Näringsdepartementet upprättad promemoria med förslag till ny lagstiftning och remissbehandlingen av denna. Promemorian utgjorde en vidareutveckling av förslag som Energimyndigheten tidigare lämnat i en rapport och som också remissbehandlats.

I sak ligger det nu framlagda förslaget nära förslaget i promemorian. Under remissbehandlingen av promemorian var det också endast i detaljer som det riktades kritik mot promemorians förslag. Några sakliga invändningar mot förslagets materiella innehåll av det slag som Lagrådet har att beakta har inte heller Lagrådet funnit.

Lagrådet är emellertid av den uppfattningen att det finns vissa ofullkomligheter och otydligheter i förslaget och att detta bör genomgå en formell bearbetning innan det läggs till grund för lagstiftning.

I första kapitlet, alltså före de materiella reglerna, finns en bestämmelse enligt vilken ”regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer” ska pröva ”frågor enligt denna lag”. Av senare bestämmelser följer emellertid att vissa frågor ska prövas av regeringen och andra av tillsynsmyndigheten (det senare torde, även om detta inte klart framgår av lagtexten, för övrigt ha varit avsikten med alla beslut

som enligt lagen ska överklagas till allmän förvaltningsdomstol). Vilka frågor som bestämmelsen i första kapitlet egentligen är avsedd att vara tillämplig på är inte lätt att utläsa med den föreslagna formella regleringen.

I första kapitlet finns också en bestämmelse om att beslut som huvudregel ”gäller omedelbart”. Både placeringen och formuleringen av bestämmelsen avviker från hur motsvarande regleringar brukar utformas.

Definitionen av referensår och förhållandet till begreppet lagringsår kan uppfattas på olika sätt och ge upphov till tillämpningsproblem.

Enligt 3 kap. 4 § ska beslut om lagringsskyldighet enligt kapitlet fattas för varje lagringsår. Det framgår emellertid av remissen att beslut om lagringsskyldighet under vissa förutsättningar kan behöva ändras under löpande lagringsår (se 5 kap. 2 §). Mot bakgrund härav synes 3 kap. 4 § ha fått en alltför kategorisk utformning.

Det finns oklarheter när det gäller terminologin. Detta gäller inte minst de för lagen väsentliga beteckningarna för olika former av lager och de skyldigheter som är anknutna till sådana.

Enligt direktivet åläggs medlemsstaterna att vidmakthålla oljelager, beredskapslager, på en viss nivå. För svensk del är avsikten att den nationella lagringsskyldigheten ska uppfyllas genom att lagring sker hos importörer m.fl. Direktivet innebär således att Sverige ska vidmakthålla beredskapslager av en viss storlek, vilken skyldighet fullgörs genom att lagringsskyldigheten med stöd av den föreslagna lagen vidareförs till kommersiella operatörer.

Terminologiskt uttrycks detta i lagen så att Sverige ska hålla beredskapslager (1 kap. 1 §) eller ha ett beredskapslager (2 kap. 1 §). När det gäller de lagringsskyldiga anges att dessa ska hålla beredskapslager (2 kap. 2 §) eller hålla lager (5 kap. 2 § första stycket, 8 kap. 7 §), eller att lagringsskyldigheten ska fullgöras alternativt lagerhållning utföras på visst sätt (3 kap. 2 § och 4 kap. 1 §).

Beteckningen beredskapslager används i vissa sammanhang för att beteckna det totala svenska lager som krävs enligt direktivet (se t.ex. 1 kap. 1 §, 2 kap. 1 § och 5 kap. 2 § andra stycket) men också, såvitt framgår t.ex. i 2 kap. 2 § (jfr ovan), i 6 kap. 1–2 §§ och i 9 kap. 2 §, för att beteckna de enskilda lagerhållarnas lager. I andra sammanhang används enbart ordet lager, och det har vid föredragningen upplysts att när begreppet lager används syftar detta på sådana lager som hålls av enskilda lagerhållare och som utgör del av det svenska beredskapslagret, till skillnad från sådana kommersiella lager som inte ska inräknas i detta. I vissa fall, se 7 kap., synes begreppet lager även användas för att beteckna det (totala) svenska beredskapslagret.

Enligt Lagrådets mening gör den oprecisa terminologin i lagen svåräst och en översyn behövs i detta hänseende.

Den bestämmelse som föreslagits i 7 kap. 3 § andra stycket riktar sig närmast till tillsynsmyndigheten. Regleringen behöver inte ske på lag-nivå. Eventuella föreskrifter riktade till de lagringsskyldiga kan utfärdas med stöd av föreslagna 9 kap. 2 § punkten 6.

De delar av den föreslagna lagstiftningen som är viktigast ur ett lagrådsperspektiv är de som öppnar för användning av tvång och sanktioner gentemot enskilda. Lagrådet tänker här främst på den i 8 kap. 2 § reglerade möjligheten att med tvång skaffa upplysningar och

handlingar och skaffa sig tillträde till anläggningar samt lokaler och områden, på den i 8 kap. 5 § reglerade möjligheten att meddela förelägganden och den i 8 kap. 7 och 8 §§ reglerade möjligheten att ta ut lagringsavgift och förseningsavgift. I samtliga fall framstår den föreslagna regleringen som knapphändig och oklar till omfattning om man jämför med hur lagreglering av motsvarande slag brukar utformas.

När det gäller rätten att få upplysningar och ta del av handlingar liksom att få tillträde till anläggningar m.m. (8 kap. 2 §) noterar Lagrådet särskilt att förslaget, i motsats till exempelvis gällande lag och förslaget i Näringsdepartementets promemoria, inte innehåller någon som helst formell begränsning av mot vilka rätten gäller eller vilka anläggningar etc. som omfattas. Några närmare överväganden presenteras inte beträffande den motsvarande rätt som kommissionen föreslås få. Befogenheten för tillsynsmyndigheten har enligt Lagrådet fått en alltför allmän utformning. Som de två första styckena i 8 kap. 2 § är formulerade skulle de t.ex. kunna användas mot subjekt som helt saknar anknytning till den som är lagringsskyldig. Eftersom detta knappast kan vara avsikten bör det preciseras vilka som omfattas av skyldigheten (jfr 30–32 §§ i den nuvarande lagen, 1984:1049, om beredskapslagring av olja och kol).

En motsvarande oklarhet gäller regleringen angående förelägganden i 8 kap. 5 §. Enligt förslaget ska tillsynsmyndigheten, utan att adressat preciseras, få meddela de förelägganden ”som behövs för tillsynen”. Som första stycket i paragrafen är formulerat tar det alltså sikte på att genom förelägganden kunna tvinga fram åtgärder som behövs för att kunna utöva själva tillsynen. Av remissen framgår emellertid att formuleringen är avsedd att generellt täcka förelägganden som ”behövs för att bestämmelserna enligt lagen ska fullgöras”. Lagrådet, som inte kan se att den föreslagna formuleringen lämnar något sådant utrymme för förelägganden, anser att förslaget behöver preciseras och avgränsas bättre.

Även bestämmelserna om avgifter och hanteringen av dessa behöver utvecklas och bör i sina huvuddrag tas in i lagen.

De frågor som Lagrådet nu tagit upp torde kunna preciseras och kompletteras med utgångspunkt från liknande reglering i annan lagstiftning.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 juni 2012.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Borg, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Björling, Attefall, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Ek, Löof, Enström.

Föredragande: statsrådet Löof.

Regeringen beslutar proposition 2011/12:162 En ny lag om beredskapslagring av olja.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag om beredskapslagring av olja	9 kap. 1 och 2 §§	32009L0119
